

V Prilogi tokrat objavljamo reportažo z našega uredništva v gosteh, na katerem so se novinarji pogovarjali s prebivalci Grčaric. Reportažo boste našli na tretji strani pod naslovom "Vas brez kmetov".

Med ustaljenimi rubrikami vas bo gotovo pritegnil zapis o gradu Vrhnovo. Dober dan smo tokrat miki Dolenjcu, ki ne živi več na Dolenjskem, arhitektu Marjanu Mušiču. Med samorastniki je predstavljen Franc Tavcar, eden najmlajših slovenskih samorastnikov. Kot običajno je ena stran Priloge namenjena kulturnim novostim, sredina "Gošjim peresom" in humoreskam, na drugi strani pa med zanimivostmi lahko preberete zapis o nam neznanu kitajski televiziji.

POBRATENJE KRŠKEGA IN BAJINE BAŠTE

Občinska skupščina v Krškem bo na današnji seji sklepala o pobratenju z občino Bajina Bašta. Naslednji korak bo podpis protokola o pobratenju na svečanih sejah obeh občinskih skupščin. V Krškem bo ta slovesni dogodek junija, za občinski praznik, v Bajini Bašti pa jeseni.

ZLATE LIRE V BREŽICAH

V prosvetnem domu v Brežicah bo nočijo javni nastop učencev glasbene šole. Ob tej priložnosti bodo izročili zlate lire najboljšim učencem, ki letos končajo nižjo glasbeno šolo. To so: Drago Lopert (pozavna), Zdenka Gerjevič, Bogdan Romih, Darja Živič, Boris Pleterški in Stanka Hotko, vsi harmonikarji.

Na 7. področnem tekmovanju "KAJ VEŠ O PROMETU" je tekmovalo po 6 ekip starejših in mlajših pionirjev, zmagovalcev občinskih tekmovanj iz Sevnice, Krškega, Brežic, Trebnjega, Črnomlja in Novega mesta. Po testiranju so imeli voznje po mestu in spretnostne voznje pred grmsko šolo. Na sliki: Dušan Rangus ter ostali tekmovalci. Iz starejše skupine potujejo na zaključno tekmovanje, ki bo od 19. do 20. aprila v Kopru, še Ivo Kambič, Mateja Horvat, Stane Marolt, Bojan Mlakar in Branko Zakošek. (Foto: Sandi Mikulan)

Posavje v bitko za prelom s starim

Politični aktiv Posavja zahteva hitrejšo uresničevanje ustavnih določil. Zavest o varčevanju mora prodreti v sleherno delovno organizacijo in samoupravno skupnost, so sklenili člani posavskega političnega aktivnega 9. aprila na posvetovanju v Sevnici. Družbenopolitične organizacije v občinah morajo brez odlaganja obravnavati stabilizacijske programe TOZD, spremljati njihovo uresničevanje ter ugotoviti rezultate.

Posavje je regija bivših obratov, zato se pojavljajo številna nasprotja med sedanjimi TOZD in skupnimi interesom teh delovnih organizacij s strani države. "Vse, kar je bilo pred leti medobčinskega sveta ZK, je zdaj v Posavju, da delavci v TOZD nimajo možnosti za ugotavljanje dohoda, ki torej ga tudi deli ne morejo. Vse skupne skupne službe v Sloveniji pa so opravljene po odstotkih, in tak na delu je obeta tudi za letošnje.

Temelj za novo tovarno

V Krškem so v torek, 15. aprila, zabetonirali prvi temelj za novo tovarno celuloze. Slovesnosti na gradbišču so prisostvovali predstavniki madžarske in avstrijske banke, dobavitelji in uvozniki opreme, zastopniki slovenskih bank in slovenske papirne industrije, predstavniki skupščine in družbeno-političnih organizacij krške občine ter samoupravnih organov tovarne Djuro Salaj.

Pod znakom lisice

Sevnica: jutri srečanje

Jutri se bo v dvorani sevniskega gasilskega doma pričelo tridnevno V. srečanje mladih slovenskih lutkarjev. Republiški komisiji pri Zvezi prijateljev mladine se je prijavilo veliko skupin.

Lutkarske skupine iz Dolenjske so dobro zastopane. Nastopili bodo člani lutkarskega krožka osnovne šole Sentjanž z igrico Mucek se umije (ob 15. uri, ko bo tudi otvoritev), isti dan bodo nastopili tudi Sodražičani.

Člani z Jurčkom in uro in Revkovo igrico Kmetič in Volk. V soboto popoldne bodo nastopili mladi Kočevski s Suhodolčanovim Medvedkom na obisku, Ribničani z Milčinskega Ključevim rojstnim dnevem, Bršlinci z Majronovimi Lutkami tete Mete. V nedeljo bodo nastopili lutkarji z osnovne šole Škocjan z Rošovo Zajčkovo hiško, srečanje bo zaključila lutkovna skupina osnovne šole Grm s Krikcem in Pikcem.

nih organizacij krške občine ter samoupravnih organov tovarne Djuro Salaj.

O pomenu investicije je govoril direktor tovarne Janez Rošker. Letna proizvodnja celuloze se bo po rekonstrukciji in spremenjenem tehnološkem postopku povečala za okoli sto tisoč ton, tako da bo končna zmogljivost tovarne dosegla 160 tisoč ton celuloze na leto. Prvi del investicijskega programa so začeli uresničevati s postavljanjem tretjega papirnega stroja, ki bo začel poskusno obratovati julija letos. Proizvodnja papirja se bo tako povečala za 50 tisoč ton. Poskusno obratovanje novega obrata celuloze je napovedano za 1. julij 1976, redna proizvodnja pa bo stekla 1. 1. 1977. Gradbena dela je prevzel Pionir.

Za investicijo v Krškem združujejo sredstva tudi jugoslovanska časopisna podjetja, kajti program te tovarne je sestavni del razvojnega programa papirne industrije v Sloveniji in Jugoslaviji.

J. TEPPEY

V Krškem so v torek položili prvi temelj za novo tovarno celuloze. (Foto: J. Teppey)

Kako delujejo najvišji sklepi

Na Dolenjskem ocenili stabilizacijske ukrepe, načrtovalne naloge, povezovalne procese, delovanje delavskih kontrol in druga vprašanja

Na Dolenjskem so se zavzeto lotili uresničevanja sklepov 4. seje predsedstva ZKJ in 10. seje predsedstva ZKS, dosegli uspehe na več področjih, niso pa zadovoljni z dosežki na številnih drugih področjih. Tako so ocenili prizadevanja predstavniki ZK, SZDL, sindikata in ZSM iz črnomaljske, metliške, novomeške in trebnjske občine na posvetu 8. aprila na Otočcu.

Precejšnje uspehe so OZD in TOZD dosegli pri stabilizaciji gospodarstva. V večini kolektivov so sprejeli stabilizacijske in varčevalne ukrepe, ki jih tudi izvajajo. Tako je črnomaljski Belt občutno zmanjšal primanjkljaj, v metliški Beti pa naj bi do konca leta privarčevali več kot

5 milijonov dinarjev in s tem denarjem kupili stanovanja zaposlenim.

Načrtovanje srednjeročnega razvoja v občinah poteka v skladu z možnostmi. Ob pomanjkanju strokovnjakov se te naloge lotevajo različno; ponekod so zaupali to nalogo kar ustreznim zavodom v Ljubljani. Razvojne načrte ima tudi večje število delovnih organizacij.

Povezovanje dela in sredstev ter samoupravno sporazumevanje med OZD in TOZD na Dolenjskem je tudi napredovalo, niso pa zadovoljni z vsebino in rezultati teh povezovanj. Samoupravni sporazum o poslovnno-tehničnem sodelovanju med kmetijskimi zadrugami in predelo-

valno industrijo je bil podpisan že pred pol leta, pri tem pa je tudi ostalo.

Samoupravna delavska kontrola tudi še ni shodila. Menili so, da je tako kar prav vodilnim strukturam v OZD in TOZD. Napredka v delovanju ni čutili niti po seminarjih, ki jih je priredil sindikat.

I. Z.

MLADINCI: VSI NA KARTELJEVO 75

Center za mladinske delovne brigade pri občinski konferenci Zveze socialistične mladine Slovenije Novo mesto ponovno pripravlja delovno akcijo (v soboto in nedeljo) na Karteljevu, kjer je okoli 80 mladincev iz delovnih organizacij in vojakov že prejšnji teden gradilo novo cesto. Tokrat bodo na delovišče že drugi prišli srednješolci, delovne akcije, na kateri delajo vedno domači mladinci, pa se lahko udeležijo tudi drugi mladinci in mladinke. Vse informacije dobijo zainteresirani v pisarni OK ZSMS, kjer se lahko tudi prijavijo.

Oblaten spomin na soborce

Skupščina dolenjskih borcev-prostovoljcev za severno mejo

V nedeljo je bila v Novem mestu redna skupščina borcev-prostovoljcev za severno slovensko mejo 1918-1919 iz Dolenjske. Udeležilo se je več kot 40 članov te organizacije.

Podpredsednik združenja Töne Vovko je med drugim poudaril, da se lahko danes Slovenci in Jugoslovanci s ponosom ozremo na bojevito prehojeno pot, ko ob 30-letnici zmage nad nacizmom in fašizmom ugotavljamo dosežke, ki so sad revolucije.

Vovko je poudaril, da prvi borci za severno slovensko narodnostno mejo ne morejo dopustiti dogajanj, ki smo jim zdaj priča na avstrijskem Koroskem. S tem bi med drugim oblatili spomin na vse tiste tovariše, ki so v letih 1918, 1919, 1920 in med revolucijo od 1941 do 1945 za našo stvar žrtvovali življenje.

Borci za slovensko severno mejo so skupščino končali z dvema željama: da bi se na naslednjem zboru srečali polnoštevilno ter da na tem in naslednjih sestankih ne bi bilo več potrebnosti prebirati novic o zatiranju Slovencev na avstrijskem Koroskem.

M. B.

TREBNJE: SZDL ŽE PO NOVM

V ponedeljek se je sestala občinska konferenca SZDL po delegatskem načelu, prva v pokrajini. Ocenili so dejavnost organizacije v minulnem obdobju, sprejeli akcijski delovni program za vnaprej. Uskladiti ga bo treba le še z nekaterimi drugimi družbenopolitičnimi organizacijami. Med takojšnje naloge so sprejeli tudi program aktivnosti za pripravo srednjeročnega plana razvoja do leta 1980. Delo občinske konference bo vnaprej usklajevalo novo 17-člansko predsedstvo. Delegati so sprejeli tudi predlog žirije za podelitev deset letošnjih priznanj OF.

ŠE DVE GOSTOVANJI

Amaterski oder iz Brežice končuje sezono z nastopoma v Dobovi in na Veliki Dolini. V Dobovi bo gostoval v nedeljo, 20. aprila, na Dolini pa 27. aprila. Komedija "Mary, Mary" bo tako doživela deset uprizoritev v raznih krajih Posavja.

1 Dinar
DBH
NOVO MESTO
JE VAŠA BANKA

V torek dopoldan je novomeški Novoteks obiskala tričlanska strokovna delegacija ministrstva za trgovino iz Sovjetske zveze in se v pogovoru z direktorjem inž. Fajfarjem in z ogledom tovarne seznanila z Novoteksom. Na sliki: člani sovjetske delegacije med pogovorom. (Foto: Janez Pezelj)

VREME
Po prehodnem poslabšanju vremena v sredini tedna, se je vreme ponovno izboljšalo in je ob koncu tedna pričakovati lepo in nekoliko toplejše vreme.

Med družbenopolitičnimi nalogami današnjega dne je na prvem mestu uresničevanje nove ustave in usmeritev, ki so jih sprejeli kongresi ZK. To se seveda nikakor ne kaže samo pri dejavnosti vodstev zveze komunistov, ki so v zadnjem času obravnavala številna pomembna, predvsem gospodarska vprašanja, temveč je akcija, kar lahko nedvomno ugotovimo, že resnično prodrla v vsa okolja.

Verjetno moramo še posebej poudariti, da smo v SR Sloveniji v predvidenem roku sprejeli vse zakone iz pristojnosti republike, ki bistveno olajšujejo uresničevanje nove ustave.

TELEGRAMI

NIKOZIJA — Ciprski predsednik Makarios je izjavil, da Ciper ne bo nikoli sprejel politike dovršenih dejstev, temveč se bo še naprej boril za izvajanje resolucij OZN. Kot je dodal, je prepričan, da bodo Ciper v tem boju podprle neuvrščene države in vse napredne države ter narodi sveta.

TOKIO — Japonska in Kitajska sta v Tokiu izmenjali osnutke medsebojne mirovne pogodbe, s čimer so se končala preliminarne pogajanja o podpisu te pogodbe. Japonski in kitajski funkcionarji bodo kmalu začeli pogajanja na višji ravni, da bi uskladjili še zadnje podrobnosti.

BUENOS AIRES — Pripadniki „ljudske revolucionarne vojske“ so napadli vojaško postojanko v mestu San Lorenzo (pokrajina Santa Fe) ter ubili polkovnika Arthura Carpania. Dva generala sta med tem napadom izgubila življenje, trije vladni vojaki pa so bili ranjeni.

SAIGON — Topništvo revolucionarnih sil Južnega Vietnama je zadelo veliko skladišče streliva v letalskem oporišču Bien Hoa, 30 kilometrov severno od Saigona. Po prvih informacijah je bilo ranjenih 28 saigonskih vojakov. Eksplozija je bila tako močna, da jo je bilo slišati v centru Saigona.

Iz zadnjega PAVLIHE

„Ne bodite v skrbeh, vse bo v redu!“ Tako je bilo zagotovilo, ki so ga te dni ponovno poslali iz sovjetskega vesoljskega središča Bajkonur v ameriški Houston, da bi se enkrat pomirili ameriške sodelavce pri načrtovanem skupnem letošnjem letu v vesolje. Pred tem so namreč v Sovjetski zvezi izstrelili v vesolje vesoljsko postajo z dvema kozmonavtom (o čemer pa, se pritožujejo Američani, jih sploh niso obvestili), pa se je polet ponesrečil in so ga morali predčasno končati. Izkazalo se je, da je šlo za natančno isto ladjo, kakršno naj bi poslali letos v vesolje skupaj z Američani — in slednji so postali zaskrbljeni, da ne bo šlo kaj po zlu. Zato tudi sovjetsko zagotovilo...

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Priloge za izdelavo srednjeročnega plana razvoja tako za vsa država kot za našo republiko — za obdobje od leta 1976 do 1980 — so postale sedaj zares že otipljive. V zvezi s tem pomembnim družbenim dokumentom (ki naj bi bil naše konkretno vodilo za ukrepanje na vseh področjih v omenjenem prihodnjem obdobju) so se sedaj že začele prve ocenjevalne razprave ob gradivu, ki so ga pripravili zavodi za plan; republiškega pač republiški, zveznega pa zvezni zavod za plan. Poudariti je treba, da gre tu za izjemno obsežno in pomembno nalogo — saj je od pravilno začrtane planske poti dejansko odvisen naš uspešen nadaljnji razvoj. Te naloge se sedaj lotevamo drugače kot svojčas: po novih ustavnih določilih smo opravili tudi „reformno planiranje“, saj je planiranje poslej vseskozi oprto na samoupravne temelje.

No, prejšnji teden so se začele uvodne razprave o tem v odborih skupščine SFRJ, četrtno bo osnutek srednjeročnega razvojnega načrta dobila skupščina v obravnavo šele sredi prihodnjega meseca. Delegati so precej kritično ocenili uresničevanje dosedanjega srednjeročnega razvojnega načrta (za obdobje 1970-75), pri čemer so poudarili, da je stopnja gospodarske rasti sicer zadovoljiva in da za ustrezno naraščajoči zaposlovanje — vse drugo pa, so menili, zaostaja za predvidenim načrtom oziroma je prav na spodnji meji dogovorjene rasti. Posebej kritično so ocenili, da smo premalo poskrbeli v tem srednjeročnem obdobju, ki se letos izteka, za spreminjanje strukture jugoslovanskega gospodarstva ter za uporabnost našega surovinskega ter energetskega zaledja. Slabo je to, so menili, da smo vse premalo sredstev vložili v razvoj ter izkoristek nekaterih nerazvityh območij v državi — prav tam pa so bogate zaloge surovin ter energetskih zmogljivosti, ki jih sedaj še ne moremo ustrezno izkoristiti.

Usmeritev se uveljavlja

Poudarek družbenemu planiranju so dali prejšnji teden tudi na seji komisije predsedstva CK ZKS za družbenoekonomsko vprašanje ter socialno politiko — ko je bilo rečeno, da smo se z novimi ustavnimi določili sicer nedvoumno opredelili za nov, samoupravni pristop k družbenemu planiranju, vendar pa ta „reformna planiranja“ oživlja zelo počasi, saj je njen proces tako rekoč šele na začetku. Resda ni mogoče pričakovati, da bo že prihodnji srednjeročni razvojni načrt povsem idealen, so menili, vendar si moramo s poglobljeno politično akcijo ter z ustreznim strokovnim pristopom prizadevati, da bomo odpravili stare etatistične ter tehnokratske metode planiranja in da se bomo zares zavzeli za novo vsebino plana, ki bo predstavljal združen interes delavcev.

V planiranju doslej še vedno prevladuje ekonomski vidik, so opozorili, premalo pa se zavzemamo za socialni ter prostorski vidik ukvarjanja. Strokovne strukture se resda ukvarjajo s planiranjem — in v mnogočem je le-to tudi prespšno — vendar planiranje še ni dovolj prodrla v samoupravne organe. Dolež smo še od tega, da bi vse plane zares tudi preverjali na zborih delavcev po TOZD, razen tega pa tudi precej zaostajamo za pripravljenjem planov, čeprav so bili glede tega določeni točni roki. To je slabo, saj bi morali imeti doslej po občinah že pripravljene osnutke razvojnih načrtov — vendar je šele polovica občin na Slovenskem pripravila komaj izhodišča za razvojne načrte, v desetih občinah pa se doslej sploh še niso praktično lotili izdelave svojega razvojnega plana.

Republiški izvršni svet je prejšnji teden med drugim sprejel sklep o določitvi najnižje osnove za borčevske pokojnine za letošnji letošnji določena v znesku 2815 din. Sprejet je bil tudi odlok, ki določa, da znaša letos osnova za priznavanje republiškega borčevskega dodatka 3547 din.

Po poročilih zveznih služb za elektroenergetiko se je v zadnjem času pri nas občutno popravilo stanje glede preskrbe z električno energijo. Z dokaj izpraznjeno akumulacijsko jezera so se v minulih dveh dneh spet precej napolnila, tako da imamo „na zalogi“ v akumulacijskih jezerih hidroelektrarn skoraj za 2 milijardi kilovatih ur električne energije. Računajo pa, da se bo stanje še izboljšalo, tako da brez posebne zaskrbljenosti lahko pričakujemo prihod poletja. Navzlic ugodnejšemu stanju veljajo v državi še vedno omejitve porabe električne energije — seveda le za velike neposredne odjemalce, ne pa tudi za široko porabo.

Po dolgotrajnem dogovarjanju so ta teden izvršni sveti vseh republik in pokrajin podpisali dogovor o odkupnih cenah za mleko ter o enotnih premijah. Po novem je najmanjša odkupna cena za mleko 0,78 din za masločno enoto, iz sredstev republik in pokrajin pa gre proizvajalcem za vsako masločno enoto še po 0,12 din premije. Maloprodajne cene mleka in mlečnih izdelkov naj bi se sedaj usklajale. Kot je znano, je izvršni odbor živilno-poslovne skupnosti Slovenije že pred dnevi soglasal s predlaganim približno 25-odstotnim zvišanjem cen za mleko in mlečne izdelke.

V Amanu so se začeli uradni pogovori kralja Huseina in romunskega predsednika Ceausesca, ki je dopotoval na tridnevni obisk v Jordanijo. Kralj Husein je svojemu gostu izročil tudi jordansko poklonje. (Telefoto: UPI)

tedenski zunanjepolitični pregled

Opazovalec, vaje nenehnih pretresov tega burnega desetletja, skorajda z začudenjem sprejema teden, v katerem se na mednarodni sceni ni zgodilo nič izjemno razburiljivega, nič takega, kar bi zamajalo svet ali dodobra obrnilo njegovo pozornost na kak pomemben dogodek. Tak je bil tudi minuli teden, toda pod plaščem tega navideznega premirja se je vendarle dogajalo precej pomembnega — in tudi tako razburiljivega, kot je to lahko državni prevrat, pa čeprav „samo“ v oddaljeni in majhni afriški deželi. Toda procesi svetovnega dogajanja so se vendarle nadaljevali tudi ta teden in v njih smo bili prisotni tudi Jugoslavlani.

BIJEDIČEV IN MINIČEV OBISK

Predsednik zveznega izvršnega sveta Djemal Bijedić je končal uradni obisk v Sovjetski zvezi, kjer je bil na povabilo predsednika sovjetske vlade Alekseja Kosigina.

Obisk je bil izrazito delovne narave, saj so med njim sklenili vrsto sporazumov, še posebej pomembnih za nadaljnje sodelovanje med obema državama na ekonomskem področju.

Kajpak je bila to tudi prilika za politične pogovore, med katerimi so izmenjali mnjenja tako o dvostranskih stikih, kot o paleti mednarodnih problemov, začeni s Bližnjim vzhodom, položajem v Indokini, varnostjo in sodelovanjem v Evropi in podobnih temah. Ob tej priložnosti je Djemal Bijedić, ki ga je sprejel tudi L. Brežnjev, svojim gostiteljem zlasti pozornost orisal dejavnost neuvrščenih in seveda Jugoslovije.

Obisk sta obe strani ocenili kot pomemben za jugoslovansko-sovjetske odnose, ima pa tudi širše razsežnosti.

Ta čas je obiskal Miloš Minić, podpredsednik zveznega izvršnega sveta in zvezni sekretar za zunanje zadeve Egipt in Sirijo. Tu je prenesel poslanico predsednika republike voditelja ma obeh prijateljskih in neuvrščenih držav ter z njimi izmenjal mnjenja o vrsti aktualnih mednarodnih političnih problemov, še posebej pa bližnjem vzhodno krizo.

SIHANUK ZAVRNIL POSREDOVANJE

Položaj v Kambodži in Južnem Vietnamu se dobesedno dnevno slabša za oba režima, pri čemer je zlasti nekdanji Lon Nolov (ta je ta čas že pobegnil iz dežele in se trenutno mudi na „obisku“ in „zdravljenju“ v Združenih državah Amerike) v izredno kritičnem položaju. Kambodski voditelj princ Norodom Sihanuk je zavrnil ameriško posredovanje za mir v Kambodži in izjavil, da pride v poštev samo ena rešitev: popolna kapitulacija režima. Šele po-

tem bo mogoče začeti z obnovo porušene in opustošene domovine in organizacijo ljudskih oblasti.

Vojaški položaj režimov enot, ki se držijo v Phnom Penhu, in nekaterih drugih večjih mestih, je obupen in priznavajo vsi. Vsi, tudi najvneti zahodni zagovorniki strinjajo, da sploh ni več vprašanje, če bodo osvobodilne sile zmagale, temveč samo — kdaj.

Ameriški zračni most (po katerem so umaknili tudi osobe ameriške ambasade) lahko še nekaj časa, morda le nekaj dni ali celo samo ur vzdržijo življenju oblegano prestolnico. Pa tudi v sosednjem Južnem Vietnamu doživlja Thieujeva

Teden brez pretresov

armada še naprej huče udarila in tudi tu se obroč okoli Saigona nenehno ozi.

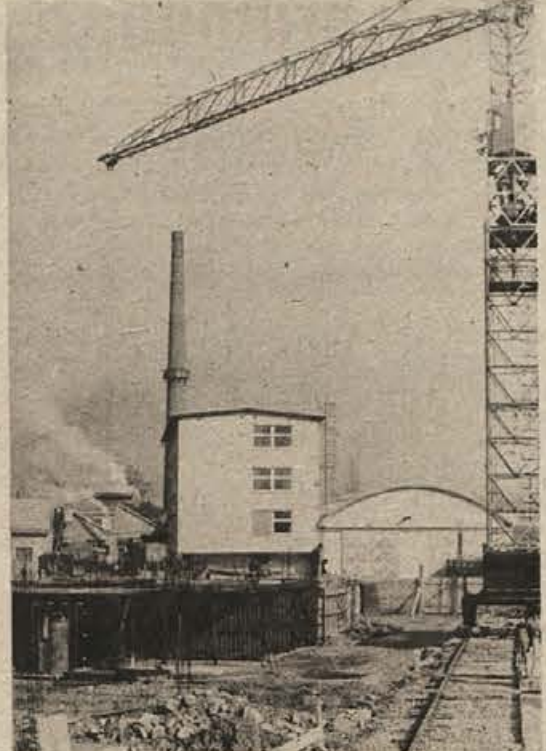
DRŽAVNI UDAR V ČADU

Afrška država Čad je v tem doživela v začetku tedna državni udar, v katerem je izgubil življenje predsednik Tombalbaye. Za zdaj je na oblasti bi bilo mogoče o tem reči kaj več, predvsem pa se bo zunanjepolitična sfera te države, neuvrščene nam prijateljske, kaj spreminjati ali ne.

TELEGRAMI

BONN — Bona vlada je v šingtonu protestirala zaradi ameriške jedrske komisije, „do nadaljnjega“ nehalo posredovati v zahodnonemškem jedrskem sporu nam oplemeniti uran in so nam elektrarne imajo jedrske sile loti odvisne od ameriških virov.

BERN — V švicarskem mestu Lensburgu so doživeli enega večjih ropov v švicarski zgodovini. Roparji so odnesli 826.540 švicarskih frankov, 325.000 dolarjev. **BERLIN** — Po 23-letni prisotnosti med obema deloma Berlina je z novo vzpostavili avtomatsko telefonsko zvezo. Pošta DR Nemčije je odobrila v ta namen 25 milijard.

SGP Zidar iz Kočevja je pričel graditi šest nadstropnih blokov v Tesarski ulici v Kočevju. Tako bodo Kočevjarji prišli do 101 novega stanovanja. Posebnost gradnje je v povsem novem načinu uporabe jeklenih tunelnih opažev. (Foto: F. Brus)

Dijaki prvih letnikov novomeske gimnazije so prišli na dobro zamisel: z organizirano akcijo so se lotili smeti, razsejane po Ragovem logu in ta zeleni košček naše bližnje okolice očistili nepotrebnih navlake. (Foto: Metod Saje)

INVESTITORJI - V občini Krško čaka gradbenike veliko dela. Investitorji jedrske elektrarne morajo letos in prihodnje leto poskrbeti za zgraditev stanovanj, objektov za prehrano, rekreacijo in zdravstveno zaščito delavcev, ki bodo meč gradnjo centrale prebivali v Krškem.

V petek, 11. aprila, so člani Planinskega društva in ostali gostje prisluhnili predavanju Petra Ščeti-nina, ki je v Kočevju pripovedoval o peti jugoslovanski himalajski odpravi na Kangchen. Besede so poživili številni barvni diapozitivi. (Foto: F. Brus)

DOGOVOR GRE V ŽEP

Sejnine so bile že v preteklosti večkrat označene kot nepotreben strošek, zdaj - v stabilizacijskem času - pa bi jih sploh morali odpraviti. Tako prihranjen denar bi lahko koristneje uporabili za skupne potrebe, ki so na Dolenjskem še celo pereče - od zastoja komunale do neurejenosti otroškega varstva. To so imeli v mislih v Trebnjem, ko so se dogovarjali, naj bi poslej v občini nihče več ne izplačeval sejnin. Toda od tistega, kar je na papirju, je v praksi ostalo malo. Kot pravi sekretar občinskega komiteja ZK Tone Zibert, mnogi ne spoštujejo dogovora. Sejnine je začel izplačevati sindikat, sledile so mu samoupravne interesne skupnosti in še občinska skupščina. "Tako ni prav, za popolno odpravo sejnin bi se morali dogovoriti ne le v občini, ampak tudi v republikah," pravijo v Trebnjem. In prav imajo.

Sejmišča

NOVO MESTO - Sejmem s pralčki je bil na ponedeljkovem sejmu dokaj živahen. Kupci so prišli predvsem iz sosednjih občin. Cene so ostale nespremenjene. Do 12 tednov stari pralčki so stali od 400 do 520 dinarjev, starejši pa od 530 do 700 dinarjev. Naprodaj je bilo skupno 404 pralčev (385 mlajših in 19 starih), prodali pa so jih 260.

BREŽICE - V soboto so na tedenskem sejmu pralčev pripeljali 506 pralčev, starih do 3 mesece, in 24 starejših. Mlajših so prodali 372 po 22 do 24 dinarjev kilogram žive teže, starejših pa 17 po 14 do 16 dinarjev kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Na travniku težji spopad

Neprijetnih presenečenj ne manjka. Kmet sledi priporočilom, pralnik ali travnik izdatneje gnoji, potem pa se sreča z novim izzivom - kdo ne pozna te nadležne rastline - je stalen, čeprav nepoklican spremljevalec intenzivno rahljenih travniških tal.

Vzroki za nenadno razrast tega plevela so naslednji. Ščavju pomeni, da ščavje lahko zaradi seme, če ga ne odstranimo, pa visoki odmerki dušika, s katerimi skušamo spodbuditi rast trav, saj je to poglavitna sestavina pašno-košne rabe travinja, zato preostane le zatiranje plevela.

Na travniku, kjer raste v rastlinski združbi cela vrsta različnih rastlin, je kemično zatiranje težavnejše, pa tudi dražje kot na njem, kjer raste ena sama kulturna rastlina. Toliko več so vredni preprečevalni ukrepi in "zatiranje plevela v kali". Med njimi je zlasti nujna tako imenovana očiščevalna košnja, to je košnja po paži, ki odstrani rastline, za katere živali niso marale.

Če se s preventivnimi ukrepi, med katerimi je treba omeniti tudi zgodnjo košnjo, ne posreči zadržati plevelne rastline v še dopustni količini (za rman je to do 50 stebel na kvadratni meter, za navadno lakoto 10, za krebujico 3, za loček 5, za zlatico 10 itd.), je treba poklicati na pomoč kemijo. Ščavje se zatira s herbicidom že posamično. Zalivamo z 0,5- do 0,75-odstotno koncentracijo asuloxa vsako rastlino posebej. Če je plevela mnogo, je treba škropiti vso površino, in to s 4 litri (tlačni) ali 500 do 600 litri vode na en hektar (tlačni).

Pa še nekaj priporočenih kemičnih pripravkov za druge vrste travniških plevelov. Navadni regrat, osat, jesenski podlessek, travniški zlatič in še nekatere vrste plevela zatiramo s herbicidi, ki so v osnovi MCPA, to je metilklorfenoksi ocetno kislino, nikotian itd.

Prizadevanja, da bi utrdili gospodarstvo, uravnovesili dohodke in izdatke in ohranili inflacijo, na Dolenjskem niso neznatna. Načrte, ki kažejo, kako to doseči, imajo v vseh občinah, še posebej pa velja omeniti tako imenovano stabilizacijska prizadevanja v združenem delu. Čeprav prihranki, ki bodo tako doseženi, še niso povsod izračunani, povsod računajo nanje. Obžalovati je le to, da so marsikje običali samo pri načrtih in dejanja nikakor ne morejo (nočejo) slediti besedam, se pravi sklepom.

V Beti: letos prihraniti milijone za stanovanja

Skrb za večjo proizvodnjo, modernizacijo tehnologije, boljše kakovost izdelkov, zmanjšanje proizvodnih in drugih stroškov, pri tem pa naslonitev na domače surovine in rezervne dele so največje omenjene dejavnosti v stabilizacijskih načrtih organizacij združenega dela. To po-

udarjajo predvsem programi v metliški in novomeski občini, medtem ko so na gospodarno porabo družbenega denarja še posebej opozorili organi v samoupravnih interesnih skupnostih v Črnomaljski, pa tudi v drugih občinah. Kako so delavci razumeli stabilizacijska prizadevanja, najbolje kaže metliški primer, kjer so zaposleni sklenili tri dni delati samo za stabilizacijo.

Enega boljših stabilizacijskih programov so izdelali v Beti in še posebej v njenih TOZD. Poleg vsega že prej omenjenega so si v Beti zastavili tudi končni smoter, ki ga hočejo doseči v letu 1975: prihranek 572 starih milijonov, ki bi jih porabili za nakup stanovanj za svoje delavce. Kot je poudarila sekretarka sveta ZK v Beti Vera Kostelec, to ne bo pretrd orih, saj so akcijo sprejeli vsi zaposleni, še posebej pa jo podpirajo komunisti in druge družbenopolitične organizacije v podjetju.

I. ZORAN

Hlevi so še polni: živinorejci so potrpežljivejši, kot smo se na dejali.

Zanikan pokol

Lahko težave, v katerih se je znašla naša živinoreja, imenujemo krizo ali ne? Najbolj sveži statistični podatki jo zanikajo, saj ne doživljamo pokola živine, ki je bil doslej vedno nepogrešljiv sestavni del resnične ži-

vinorejske krize. Za lansko leto številke kažejo, da se je goveja čreda v Jugoslaviji celo povečala (za 4 odst.) in da so le v izrazito žitornodnih predelih del živinoreje zamenjali z donosnejšim poljedelstvom.

To trdovitost živinoreje si je mogoče različno razlagati. Vsekakor je k njej prispevalo prepričanje rejcev, da pokoli živine škodujejo njim samim, četudi so trenutno morda najboljše izhod. Pametneje je tistini zobe, zdržati hude čase in upati v boljše.

Z aprilom je prenehal veljati zakon o premijah za spitana teleta oz. pitano živino vseh kategorij. Kaj lahko namesto tega pričakujemo živinorejci, o tem je bilo na nedavnem zasedanju v republiški skupščini zagotovljeno naslednje.

V Beogradu je pripravljen predlog novih zadržanih cen in odkupnih cen živine, ki bodo za rejce ugodnejše. Predvidoma še ta mesec bodo sprejeli tudi nekatere ukrepe, ki bodo uravnavali ponudbo in povpraševanje po mesu. Sredi tega leta naj bi tudi dokončno sprejeli družbeni dogovor o živinoreji, ki je že v zamudi in ki naj bi celovito urejal živinorejo vse države. Sistemski ukrepi prihajajo že zadnji čas: pokola živine sicer še ni, toda tudi potrpljenje rejcev ni brezkončno. Nekateri so že ohupali.

M. L.

Spet »lon-poslik«

V zadnjem času je pogosto slišati, da so izvozniki zašli v čudne škarje: surovine, ki jih morajo uvažati, se dražijo, njihovi izdelki pa gredo na zunanja tržišča (zaradi konkurenčnosti) večkrat pod ceno. Opozorila zveznim organom, naj bi se stvari naposled spremenile v prid izvoznikom, do zdaj niso zalegle. Mnenja na Dolenjskem so enotna: izvoz ni pravilno stimuliran.

Mnogi so se zavoljo tega zatekli k tako imenovanim »lon-« poslom, li kupčijam, ki trenutno navzgor nekaj več denarja, ne obetajo pa prihodnosti. Splošna posledica takega načina gospodarjenja pa je, da se reprodukcijska sposobnost naglo zmanjšuje.

Tak »izhod« je naša dolenjska tekstilna industrija. Čeprav »lon-posli« še niso zajeli vseli, knalu ne bo mogoče nikogar zadržati, da se novega načina poslovanja ne bo tudi sam poslužil, čeprav je vsem jasno, da to ne prinaša rešitve. Treba pa je razumeti, da so trenutne potrebe, večjih že kar boj za eksistenco, močnejše od vsega drugega, zato tu in tam nehoti odpravljajo prizadevanja za usmeritve, ki naj pomenijo rešitev za daljše obdobje.

Izvozniki na Dolenjskem so prepričani, da bi se jim vrata v trajnejše rešitve odprla le s pravilnim vrednotenjem in stimuliranjem izvoza.

I. Z.

Pravega učinka ni

Najbrž Črnomaljeci v nemočni delavski kontroli niso osamljen primer, pač pa o tem odkrito govorijo, zato se zanje ve. Za kaj gre? Nekajkrat so bili člani delavskih kontrol s partijskimi in drugimi sklepi zadovoljni za takojšnje resno delo - končni učinek vsega tega pa skoroda ni opazen, seveda če iz vzamemo preventivno delovanje delavskih kontrol.

Kot da teh samoupravnih organov ni ali pa kot da je vse in povsod v najlepšem redu. Nedavno tega je ugotovila tudi Črnomaljska sindikalna konferenca na občinski ravni, da so kljub seminarjem in navodilom v nekaterih kolektivih ostali organi delavske kontrole brez pravilnikov za delo, ponekod pa so bili izvoljeni nepravilni ljudje. Ne morejo namreč sedeti v organu za delavsko kontrolo isti, kot sedijo v delavskem svetu ali drugem samoupravnem organu. Naj bi torej nadzorovali sami sebe?

Velikokrat je bilo že povedano, da delavska kontrola ni sama sebi namen. Nismo tega organa postavili zato, da bi imeli nadzor lepo zagotovljen na papirju, ampak zaradi tega, da bi delovni ljudje sami preprečevali zlorabe in opozarjali na napake. Če kljub »pozitivnim injekcijam« učinka ni, naj bi izvoljeni člani v delavsko kontrolo vsaj poznali eno od treh možnosti: pri nas je vse v zgledelem redu; mi si ne upamo brskati in ne znamo delati; ali pa: odkrili smo, sumimo, a si ne upamo z besedo na dan, da ne bo zamere.

R. B.

TREBNJE: POSOJILA ZA OBRT

Na zadnji seji občinske skupščine so sprejeli pristop k družbenemu dogovoru o pospeševanju malega gospodarstva v naslednjem petletnem obdobju. Med podpisniki so tudi banke v Sloveniji. Najpomembnejše je, da bodo poslovne banke odobraval posojila celo do višine 70 odst. predračunske vrednosti. Za ta posojila se lahko potegujejo obrtno delovne organizacije do največ 100 zaposlenih delavcev, zasebni obrtniki in tudi občani.

Čredno je zapisati...

Petnajst minut pred koncem delovnega časa se gnete pred vrati tovarne na stotine delavcev in čaka le še na pisk sirene, da se bodo lahko usuli skozi tovarniška vrata. Stroji takrat že pol ure ali več molčijo. Na vprašanje, zakaj jih delavci zapuščajo pred iztekom delovnega časa, direktor odgovori novinarju, da se tolaži s tem, da se to ne dogaja samo v njihovi kolektivi (!?).

Tako pa delamo

Ne, ne berete o delovni disciplini v vaši tovarni, temveč v oddaljenem podjetju Krivaja v daljni Bosni, kar je te dni opisala beograjska Borba. Toda ali morete z mirno vestjo trditi, da je v vaši delovni organizaciji bistveno drugače, bolje?

Moraliziranje je ponavadi nezaželeno, neučinkovito. Malokdo da kaj nanj. Zato-rej bi bilo nesmiselno samo dvigati prst. Odnos do dela in discipline pri delu, ki po vrtu v našem okolju sodeč (natančnih podatkov in analiz o tem ni), popušča, ne potrebuje moraliziranja. Njegov nauk udarja drugače, huje, neizbežno. Da brez dela ne more biti dobrin, to vemo, a vendar tako slabo izkoriščamo delovni čas. Končno mora to vplivati tudi na splošno življenjsko raven, kaže pa se tudi v pomanjkanju denarja.

Da življenjski standard zastaja, opozarjajo trgovci, ki prodajajo dobrine trajne vrednosti. Seveda ne le oni. Ni naključje, da je bila osrednja tema nedavnega sestanka zvezne konference SZDL, »da se v prvih mesecih letos mnoga vprašanja, povezana s problematiko življenjske ravni, ne uresničujejo povsem v skladu z letošnjo resolucijo«.

Samo ponavljamo tisto, kar vsi vemo, pa kot da nismo verjeti: premalo resnične veljave dajemo delu, pretiravamo s poudarjenjem pravic in delitve. Posledica tega je utrjeno prepričanje, da je mogoče z drugačno delitvijo in s pomočjo višjih cen doseči največ. Zato je pritisk na zvišanje cen množičen, čeprav večina predlagalec dobro ve, da je ta metoda v bistvu - največkrat nesmiselna.

M. LEGAN

Tale naš najnovejši stroj pere, ožema, suši, lika, kuha, peče, pomiva, melje, čisti... in se sam odpelje na odpad, ko se pokvari. Rezervnih delov namreč ne dobite nikjer...

(Karikatura: Marjan Bregar)

Inž. M. L.

PRORAČUN SPREJET

Na zadnji seji občinske skupščine Ribnica, ki je bila 11. aprila, so sprejeli smernice gospodarskega in družbenega razvoja občine za leto, proračun, družbeni dogovor o samozaščiti v občini in program razvoja kmetijstva v občini do leta 1980. Nadalje so sprejeli odlok o povišanju stanarin, ukinili so več skladov in dali soglasje k samoupravnima sporazumoma o ustanovitvi občinske skupnosti socialnega varstva in samoupravne skupnosti za zaposlovanje Ljubljana.

400 DELOVNIH MEST

V krški občini bodo letos povečali zaposlovanje za sedem odstotkov. V gradbeništvu je prostih 142 delovnih mest, v prometu 16, v trgovini 20, v obrti 47, v industriji 161, v kmetijstvu in gozdarstvu pa 28. Tudi jedrska elektrarna bo za gradbeni dela razpisala še nova delovna mesta. Zaposlenost se je lani povečala za 6,8 odst. in počasi narašča. Za moške je več dela kot za ženske.

MOKRONOG: NOVA ŠOLA DO DECEMBRA

Do konca maja bi morala biti rešena vsa vprašanja tako, da bi takrat že lahko pričeli graditi novo šolo. Mariborski Marles mora izvesti še nekatere popravke v skladu s potrebami šole v kraju. Po gradbenem roku za take šole bi morala biti šola nared že letos decembra. Zaenkrat iščejo sedem učiteljev in eno vzgojiteljico, a ni odziva, kot ga ni bilo že na prejšnje razpise.

DARILO POSEBNI ŠOLI V ŠMIHELU

Že 20. februarja smo poročali, da je kolektiv CZP Dolenjski list vstopil od popoldanskega in večernega koncerta Slovenskega okteta ob 25-letnici izhajanja Dolenjskega lista v znesku 7.255 din podaril Posebni šoli v Šmihelu pri Novem mestu za gradnjo prepotrebne nove šole. Težje se je pridružil tudi Zavod za kulturno dejavnost v Novem mestu, ki se je odpovedal najemnini za dvorano za omenjena koncerta, tako da je uprava CZP Dolenjski list dodatno poslala v zavodovem imenu Posebni šoli še 1.405 din za potrebe nove posebne šole.

PLANI SIS OD 1976 - 1980

Komisija za družbeni plan brežiške občine pri občinski konferenci SZDL sklicuje za ponedeljek, 21. aprila, posvet s predstavniki interesnih skupnosti, na katerega vabi tudi strokovnjake inštituta za regionalno ekonomiko in socialni razvoj. Ti bodo pomagali pri sestavljanju srednjeročnih načrtov samoupravnih interesnih skupnosti za obdobje 1976 - 1980. Na posvetu se bodo dogovorili za metodo in vsebino planiranja. Ti plani bodo temelj za pripravo dolgoročnega programa socialnega razvoja brežiške občine in Posavja.

ISKRA COMMERCE LJUBLJANA

vabi k sodelovanju nove sodelavce za potrebe servisne delavnice na Prekopi pri Kostanjevici:

VODJA SERVISNE DELAVNICE

za vodenje servisne delavnice in servisiranje elektro akustičnih izdelkov in televizijskih sprejemnikov črno-bele in barvne tehnike
Pogoji:
končana tehniška elektro šola, šibki tok
5 let prakse
izpit za voznika B kategorije
odslužen vojaški rok

MEHANIKA RTV GLAVNEGA

za servisiranje elektro akustičnih izdelkov in televizijskih sprejemnikov črno-bele in barvne tehnike
Pogoji:
končana poklicna šola in izpit za VK
5 let prakse
izpit za voznika B kategorije
odslužen vojaški rok

Za obe delovni mesti je trimesečna poizkusna doba. Osebnih dohodkov je po pravilniku o delitvi OD Iskra Commerce. Cenjene ponudbe pošljite v roku 10 dni po objavi na naslov: ISKRA COMMERCE, kadrovska socialna služba, Ljubljana, Topniška 58

Ohranimo čiste reke, gozdove

Medobčinska komisija za varstvo okolja: »Čaka nas težak boj«

Že prvi sestanek članov medobčinske komisije za varstvo okolja - imela ga je 8. aprila - je zgovorno pokazal, da ne bo le običajen dogovor o varstvu okolja, pač pa da je resna priprava na načrtno varstvo okolja v črnomaljski, metliški, trebanjski in novomeški občini.

Na sestanku so osnovo za delo vzeli 104. člen ustave SRS, ki pravi, da imajo delovni ljudje in očetani, organizacije združenega dela, družbenopolitične skupnosti, krajevene skupnosti in druge samoupravne organizacije in skupnosti pravico in dolžnost zagotavljati pogoje za ohranitev in razvoj naravnih in z delom pridobljenih vrednot človekovega okolja.

Na sestanku so poudarili, da posledaj ne bodo dovolj le očistiševalne akcije. Če bi hoteli doseči trajne rezultate glede ureditve in ohranitve

lepega in zdravega okolja, bi morali vsakemu občanu privzgojiti čut za red, za komunalno kulturo.

Več časa so posvetili pogovoru o ohranitvi čistih rek in gozdov, in poudarili, da bi morali bolj skrbeti za

reke, ki so še čiste. Medobčinska komisija naj bi poslej spremljala problematiko varstva okolja, dajala pobude občinskim komisijam in razčlenjevala razna vprašanja, z občinskimi komisijami naj bi sodelovala pri izdelavi regijskih programov razvoja občine in regije za varstvo okolja, programe naj bi usklajevala s programi turistične zveze, vodne skupnosti in drugih institucij, predvsem pa naj bi imela usklajevalno nalogo pri vodenju važnejših skupnih akcij.

J. PEZELJ

IZŠEL JE »NOVOGRAD«

11. aprila so delavci gradbenega podjetja Novograd dobili v roke prvo številko svojega glasila »NOVOGRAD«. Kot mnoga druga tovarniška glasila je tudi »NOVOGRAD« namenjeno čim boljšemu obveščanju delavcev, kajti prav hitro in temeljito obveščanje je eno od temeljev dobrega samoupravljanja v družbenem delu. Glasilo bo obveščalo delavce o uspehih in težavah, s podatki in razmerami v kolektivu. Pred ustanovitvijo lista je zdaj prva naloga imenovati uredniški odbor, ki bo skrbel za čim boljše vsebino in obliko ter pravočasno izhajanje. Glasilo bo izhajalo vsak mesec, delavci iz Novograda pa naj bi ga dobili brezplačno hkrati z osebnimi dohodki.

KRSTO HEGEDUŠIĆ UMRL

Krsto Hegedušić, veliko ime v sodobni jugoslovanski likovni ustvarjalnosti, je pred kratkim umrl. Njegov pomen so označili takole: Božidar Jakac: »Dvignil je močan protest proti vojni.« Gabrijel Stupica: »Ko bi se moral preseliti na Mesec, bi s seboj vzel Hegedušićevo »Poplavo.« Zoran Kržišnik: »Nadomestilja je Hegedušićeva mentorska vloga v »Zemlji«, vsi poznamo njegovo izjemno vlogo pri rojstvu in v razcvetu jugoslovanske naivne umetnosti, bil je nepogrešljiv pedagog generacij.« Z njegovim imenom je povezana Kostanjevica, kjer je bil eden od pokroviteljev tradicionalnega grafičnega bienniala jugoslovanskih pionirjev. Ime in delo Krsta Hegedušića bosta živele in svetila generacijam, ki bodo še prišle.

Seminar za sindikalne predavatelje

Udeležilo se ga je več kot 100 ljudi v Dolenjskega, Posavja in iz Bele krajine

Od 9. do 14. aprila so bili v regionalnih središčih Slovenije enodnevni seminarji za predavatelje delavskih univerz in občinskih svetov Zveze sindikatov. Usposabljanje je trajalo po enotnem programu, ki je obsegal sindikalno tematiko.

Za dolenjsko, belokranjsko in posavsko območje je bil seminar v Novem mestu. Predavatelji so ločeno poslušali vsih pet tem, ki so bile podane predvsem z metodskih vidikov in z vidika razčistevanja posameznih vprašanj. V času do srede julija bodo predavatelji, ki so obiskali seminar, vodili razprave v okviru delavskih univerz in občinskih sindikalnih svetov za poverjenike in druge člane izvršnih odborov osnovnih organizacij sindikata. Pričakujejo, da bo pri tem sodelovalo nad 6.000 ljudi.

KONČNO: KOMISIJA ZA VARSTVO OKOLJA

Navezadnje je pri izvršnem svetu občinske skupščine v Sevnici ustanovljena tudi komisija za varstvo okolja. Komisija bo štela devet članov, za predsednika je predviden inž. Vinko Seško, ki je že doslej vodil klub za zaščito narave pri Planinskem društvu. Komisijo čaka veliko dela. Premisleka vredna je pobuda nekaterih, da bi se ta komisija morala v Posavju nasloniti tudi na posamezne strokovne organe, ki bi pripravljali nekatera gradiva, proučiti pa je treba tudi zakonske možnosti, o tem, ali ob nekaterih večjih posegih v naravo investitorji ne bi bili dolžni iskati posebnih soglasij tudi pri komisiji.

»Dolenjski list« v vsako družino

Nad 400.000 osebnih zavarovancev pri »Savi«

Zavarovalnica Sava bo življenjskim zavarovancem izplačala 44.600.000 dinarjev presežkov

Samoupravni organi zavarovancev so tudi v letu 1974 dobro gospodarili. Življenjsko zavarovanje je zaključilo poslovno leto s 44.600.000,00 din presežkov, ki so jih upravljalci namenili življenjskim zavarovancem.

Deleži pri presežkih se uporabijo za dodatne zavarovalne vsote, ki jih zavarovalnica izplačuje skupaj z osnovnimi zavarovalnimi vsotami ob doživetju ali v primeru smrti, če je zavarovanje sklenjeno po 1.1.1965 in je plačevano vsaj tri leta.

Dodatne zavarovalne vsote iz leta 1974 se prištejejo k vsotam iz prejšnjih let. Skupne dodatne zavarovalne vsote prikazuje naslednja tabela:

Zavarovanje plačano let zavarov. doba	Na 1.000,00 din zav. vsote znaša dodatna zavarovalna vsota	5 let	7 let	10 let	12 let
10					
7			357,00	461,00	393,00
5	261,00	189,00	134,00	111,00	213,00
3	118,00	84,00	58,00	47,00	

Dodatna zavarovalna vsota je torej odvisna od višine premije in zavarovalne vsote. Čim večja je premija in zavarovalna vsota, čim dalj časa je bilo zavarovanje plačevano, tem večja je dodatna zavarovalna vsota. Prikazana tabela je le za orientacijo. Vsak zavarovanec, ki ima pravico do

presežkov, bo s posebnim dopisom obveščen o dodatni zavarovalni vsoti.

Skupne rezerve življenjskega zavarovanja pri Zavarovalnici SAVA močno naraščajo. V to zavarovalnico je vključenih že nad 400.000 oseb. Ugodne zavarovalne vsote, nizke premije, brezplačno zavarovalno jamstvo, brezplačno zavarovalno otrok do 15. leta in vsakodnevni tečaj presežkov so ugodnosti življenjskega zavarovanja pri Zavarovalnici SAVA.

ZAVAROVALNICA SAVA
PI. NOVO MESTO

Stane Dolanc:

Sobi in svetu imamo kaj pokazati

Ob tridesetletnem jubileju zmage ima Jugoslavija tako sebi kakor tudi svetu kaj pokazati. V njej je zrastle sodoben delavski razred, družbeni proizvod države se je v zadnjih treh desetletjih povečal skoraj za šestkrat, število zaposlenih pa za štirikrat. Jugoslavija se je uvrstila v skupino držav z najvišjo stopnjo gospodarske rasti na svetu v zadnjih dveh desetletjih (od 1950 do 1970), s 7,7 odst. Jugoslovanska industrija zdaj v manj ko enem mesecu proizvede več, kot je proizvedla v vsem letu 1939. Jugoslavija trguje z več kot sto državami. V njeni trgovinski izmenjavi pride 88 odstotkov na proizvode visoke predelave in polizdelke (pred vojno je izvažala samo surovine). V njej je bilo sezidanih dva milijona novih stanovanj (vsaka tretja družina živi v stanovanju, ki je bilo zgrajeno v zadnjih dveh desetletjih). Poraba električne energije v državi je 75-krat večja kot pred vojno. Z 294.000 študenti letno na fakultetah in visokih šolah (18-krat več kot pred vojno) spada Jugoslavija med države z najbolj dinamičnim povojnim razvojem visokega šolstva. Veliki so tudi dosežki v znanosti, kulturi in umetnosti, izrazito se je zboljšal družbeni in življenjski standard delovnih ljudi.

(Sekretar IK predsedstva CK ZKJ v članku za glasilo KPC »Rude pravo«)

Mitja Ribičič:

Jugoslavije ne gane piš klevet

Tistim, ki danes zmanjšujejo naš boj v preteklosti, je v resnici na poti socialistično samoupravljanje in naša angažirana neuvrščena politika. Vendar Jugoslavija ni izolirana in nestabilna tvorba, ki bi jo lahko premaknil piš propagandnih klevet in izmišljotin. Prav zato, ker smo skupnost malih narodov, se zavedamo, da si ne moremo privoščiti nobenih iluzij in samozadovoljstva, da bi bila naša svoboda in pridobitve našega boja, čeprav so bile izbojevane za ceno težkih žrtv, sama po sebi dana in garantirana za vselej. Nepešnost bomo to svobodo potrebovali, nenehno bomo bdeli nad njo, bomo se proti poskusom razvedrojenja katerekoli faze naše revolucije. Zavedamo se, da se prav tako kot v času narodnoosvobodilne borbe tudi danes moramo boriti za to, da si resnica o naši revoluciji in družbenem sistemu socialističnega samoupravljanja pridobi priznanje in domovinsko pravico.

(Predsednik republiške konference SZDL ob 60-letnici rojstva narodnega heroja Dušana Vukobratovića - Tomaža na sobotni proslavi v Ptuj)

dr. Franci Zwitter

Našo manjšino potiskajo v geto

Lahko trdim, da je današnji položaj koroških Slovencev podoben položaju leta 1920 ali leta 1937 in 1938 in končno v letu 1945, ko imamo spet strnjeno fronto vseh nemških strank in nemških sil proti slovenski narodnostni skupnosti, ki je nočejo priznati kot del avstrijske družbe, marveč jo dolžijo nezvestobe do države in irendentizma in jo s tem potiskajo v absolutno izolacijo in geto, kakor so nekdaj nacisti potisnili v geto Žide. Danes smo v Avstriji za nemške naciste in neonacistične koroške Slovence in Gradiščanske Hrvatine »Ersatzjuden - namestni židje«. To je resnična situacija danes na Koroškem; ne samo med volitvami, tudi po volitvah! Saj je zelo značilno, da je ob otvoritvi novega deželnega zbora, da je odbor sodil predsednik koroškega deželnega zbora, da je poseben vesel in ponosen, ker se je samo nekaj nad 6000 Slovencev odločilo za irendentistično stranko. Pri tem je poudaril, da se mu zdi potrebno opozoriti na to izjavo »ob danem povodu«, to je po volitvah, česar ni mogoče razumeti drugače, kakor da ima »Koroška enotno listo«, za katero je bilo danih 6130 glasov, za »irendentistično«. To je demokracija na Koroškem. To pomeni nov hud pritisk na manjšino, njene vloge posrednice med sosednjima narodoma in njene njene vloge posrednice med sosednjima narodoma in sosednjima državama, pomeni netenje šovinističnih čustev.

(Predsednik slovenskih organizacij na Koroškem na nem. časopisu »Komunist« v Slovenj Gradcu)

Komandir Marko

Z delom in tovariškimi odnosi do uspehov

Poročnik Marko Relić je že od malega poslušal o partizanih.

Njegovi starši so se tako kot ves kordun pridružili partizanom. Po končani gimnaziji je šel Marko na vojno akademijo in postal oficir. Njegova enota je dejavna na vseh področjih, tako vojaških kot na športnem in kulturno-zabavnem.

Poročnik Marko zbira okoli sebe ljudi, jih vodi in usmerja. Dosegel je lepe uspehe: vsa srečanja njegove enote so ocenjena z odlično oceno, celotno pripravljenost je komanda ocenila s prav dobro oceno, zadnji dve leti pa je njegova enota bila v okviru enote Milana Milojevića na prvem mestu. Priznanja za uspehe so pismene pohvale, odlikovanja, nagradni dopust komandirju, pohvale na garnizijskih sestankih in pohvale predstavnika Ljubljanske armijske oblasti.

Njegovi vojniki so dobili značke „Vzoren vojak“, nagradne dopuste, knjige, medalje in so bili postavljeni kot primer znanja in discipline v kasarni „Milan Majcen“.

Marko je pri delu zelo vztrajen, ima veliko znanje in tako s tem in tovariškimi odnosi dosega uspehe. Najtežje mu je, ko se mora po 15 mesecih posloviti od vojakov, ki odhajajo domov, in s katerimi je navezal dobro prijateljstvo. Takrat tudi on na skrivaj potoči kakšno solzo.

Poleg tega je Marko Relić aktiven družbenopolitični delavec v mestu in v enoti in predsednik mladinske organizacije v enoti.

L. DRAŽIČ

Gojence vključiti v življenje

Gojence domov ne samo pripravljati, ampak vključiti v življenje

„Domska mladina naj stopi takoj v življenje!“ — S to mislijo se je 12. aprila končal zbor aktivna domskih delavcev Dolenjske v Dijaškem domu Majde Šile v Novem mestu.

Ravnatelj šmiholskega doma Tone Segar je v daljšem predavanju „Pripravljenost gojence v programu vzgoje v dijaških domovih“ nanizal vrsto novih pogledov na moderno domsko pedagoško vzgojo in poudaril socialistično samoupravljalno vzgojo mladega rodu, katere smoter je, da gojence že v času šolanja vključujemo v življenje, ne pa samo pripravljamo zanj. Za doseg tega smotra se morajo spremeniti tudi dosedanja odnosi med šolo, starši in družbo.

V razpravi so vzgojitelji, ravnatelji in računovodje domov precej besed

posvetili enodnevni šoli in ob nekaterih konkretnih primerih odkrivali nove vidike v prilagajanju domskega dela novemu načinu vzgoje.

Ignac Grušen je udeležence srečanja seznanil s nekaterimi novostmi, ki jih prinaša samoupravni sporazum o domovih Slovenije: za vse domove bo poslej veljalo enako merilo, prav tako pa bo prejeno vprašanje potrebnih materialnih sredstev.

Aktiv je ob zaključku srečanja načrtal nekaj bližnjih akcij in si ogledal razstavo slikarjev Maja in Iva

Šubica v domskih prostorih ter dramski prizor „Pismo“, ki ga je igrala igralska družina doma.

MARJAN TRATAR

MOKRONOG: KURIRČKI TITU

V ponedeljek je prispela v Mokronogu Kurirčkova pošta. Pred šolo so učenci izvedli pester program, na katerega so povabili tudi borce. Mokronoški pionirji so odnesli kurirsko torbo s pozdravi tovarišu Titu naprej proti Trebnemu, od tam na Bistrico, kjer so jo sprejeli šenturperški pionirji, v torek pa je prišla v Trebnje.

KNJIŽEVNIKI V MOKRONOGU

Minuli četrtek sta obiskala osnovno šolo Jančka Mevžija v Mokronogu dva slovenska književnika in dolenjska rojaka: prevajalec in pesnik Severin Šali ter pisatelj in pesnik Jože Dular. Učenci so neestrno pričakovali snidenja, saj jih večina še ni videla književnika od blizu. Njuna neposrednost in prijaznost je vse pritegnila. Takih obiskov si učenci mokronoške šole še želijo.

„VESELOŠOLCI“ SO TEKMOVALI

Pred sedmimi leti je Pionirski list začel organizirati tekmovanja v znanju iz „Veselo šole“, zato je tudi na naši šoli ta dejavnost precej razvita, saj tekmujejo učenci od 3. do 8. razreda. 4. aprila smo imeli razredno tekmovanje, ki se ga je udeležilo 391 „veselošolcev“. Med njimi smo izbrali 23 razrednih „junakov“, ki so se 11. aprila udeležili šolskega tekmovanja (sodelovali so tudi drugo in tretje uvrščeni iz posameznih razredov). Posamezni zmagovalci od 3. do 8. razreda so: Martina Bučar, Božo Hrovat, Otnar Potrč, Boris Rečelj, Robert Rodič in Bojan Popovič; ti se bodo udeležili tudi občinskega tekmovanja 19. aprila v Dolenjskih Toplicah. Na tekmovanju jim želimo kar največ sreče in dobro uvrstitev.

ANDRIJA ZVEGLIČ OS GRM

Pes in človek

Pes je človekov najzvestejši prijatelj, toda kljub temu za slabe ljudi uporabljamo vzdevek: „Zleht“ kot pes! Pesu nikoli ne rečemo, da je slab kot človek.

Nekje je živel pes, nemški ovčar, ki je moral živeti hude čase pri slabih ljudeh, kar dokazuje poškodovano oko. Ta pes je odšel iskat boljših ljudi, pohleven je taval in shujšal; gotovo je bil večkrat tepen kot sit.

Ustavil se je pred cvetličarno v Krškem. Nagonsko je vedel, kjer je cvetje, so tudi dobri ljudje. Mlada cvetličarka ga je po božala in mu dala skorjo kruha. Dva dni je potrpečljivo ležal pred vrati cvetličarne, nikomur ni storil nič žalega. Cvetličarka ga je vzela domov in preprosta starša, da so ga sprejeli, čeprav ni bilo zanj primerne opreme. Samo star pas in konec verige. Sit je pes začutil, da je med prijaznimi ljudmi, zato je precej postal hud varuh hiše.

Slaba prireza mu je omogočila, da je kdaj pa kdaj skočil po okoliških vrtovih, ki so prav zdaj lepo pograbljeni in na predah že kljuje zelenjava. Takoj je zavrela kri, pritoževali so se od tu in tam. Najbolj žolčni so zahtevali kar denar za potacane gredice. In dobili so ga, za ljubi mir; eden celo 250 dinarjev. Ni dovolil, da bi gredico pomavali. To je sto kilogramov čebule, človek!

To je vplivalo na razpoloženje prijazne družine. Odločitev je bila hitra, toda težka: Pes mora od hiše! Kljub solzam je prijatelj, ki ima strelno orožje, obljubil, da bo storil tisto. In storil je!

Cez štiri dni, ko je žalost pojenjala, se je pes pojavil z veliko luknjo od strela v čelu. Spet je poiskal dobre ljudi. Arnika in ljubeča roka mlade cvetličarke je ozdravila hudo ranjeno psa, ki ni izgubil vere v dobrega človeka; že drugič ga je poiskal kot prijatelja.

Ljudje nasploh pa ...!

MAKS POGAČAR KRŠKO Papirniška 7

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi naše ljube žene, mame in stare mame

MARIJE KOŽAR

Rdeči kal 23

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancom, sosedom, vaščanom in vsem, ki so jo spremlili na zadnji poti, ji darovali vence in cvetje, ki ga je tako zelo ljubila, ter nam izrekli sožalje. Posebna zahvala zdravnikom dr. Stanislavi Vilfan, dr. Jerneju Kranjcu in sestram. Iskrena zahvala kolektivoma TOZD Mercator Trebnje, IMV Novo mesto, pevcem in duhovniku za opravljeni obred.

Zalujoči: mož Janez, hčerki Olga in Marija, sin Jože z družinami.

OSMRTNICA

Ugasnilo je mlado življenje

SREČKA ŠTINETA

učenca 2. razreda podružnične šole Laze

V soboto, 12. aprila 1975 smo se pretreseni poslovili od njega.

Učenci in učitelji osnovne šole Milka Šobar-Nataša

ZAHVALA

Ob izgubi dragega moža, očima in brata

JANEZA PUSTA

z Vrhovega 9 pri Mimi peči

se zahvaljujemo vsem dobrim sosedom in vaščanom, ki so nam kakorkoli pomagali in nam izrazili sožalje. Zahvaljujemo se tudi kolektivu splošne bolnice nevrološkega oddelka novomeške bolnice za skrb in zdravljenje med boleznijo. Posebno zahvalo smo dolžni župniku za opravljeni obred.

Zalujoči: žena Ivana, France in Ančka z družinami in drugo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob boleči in mnogo prerani smrti dobrega moža, očeta, sina, brata in strica

JOŽETA RAKA

iz Česnje pri Studencu

se iz vsega srca zahvaljujemo vsem, ki ste prihiteli od blizu in daleč ter ga v velikem številu spremlili na mnogo prežgodno zadnjo pot k večnemu počitku in poklonili mnogo vencev in cvetje, nam izrekli sožalje, nas tolažili in nam stali ob strani v najtežjih trenutkih. Zahvaljujemo se OS in SZDL Sevnica, KS, SZDL in njegovim prijateljem in sodelavcem. Posebno zahvalo smo dolžni Lojzetu Zgoncu z Velike Hubajnice in Lojzetu Androjni z Rogate, besede ob slovesu iz hiše žalosti, kakor tudi sekretarju IO KK SZDL Primož Karlu Zorku in upravitelju osnovne šole na Bučki kaplani Horvatiču za poslovljena govora ob odprtem grobu, pomagali za opravljeni obred in govor ter vsem, ki ste nam kjerkoli pomagali. Še enkrat iskrena hvala!

Zalujoči: žena, hčerke Majda, Slavica, Vera, Rezika, ata, mama, vnuček Stani, brat Lojze, sestre Pepca, Mici, Pavla in Lojzka z družinami in drugo sorodstvo

Vojaki si v okviru šolanja na vajah na poligonu pridobivajo fizično moč in spretnost.

Tekmovanje bo v N. mestu

Športno tekmovanje ekip ljubljanske armijske oblasti bo od 19. do 22. junija v Novem mestu

Letošnje športno tekmovanje ljubljanske armijske oblasti bo potekalo v znamenju praznovanja 30-letnice

PIONIRSKA GASILSKA DESETINA

6. aprila je imela gasilska organizacija v Dolenjskih Toplicah občni zbor, na katerem so sodelovali tudi pionirji osnovne šole „Baza 20“. Po poročilih o delu gasilske organizacije je delegat gasilske zveze občine Novo mesto navzoče seznanil z delom občinske gasilske zveze in predlagal, da bi na topliški šoli ustanovili pionirsko gasilsko četo. Vsi so se strinjali z njim in odslej bo pionirje treniral predsednik gasilske organizacije Tone Krušič. Občinska gasilska zveza je pionirski desetini podarila 300-litrsko motorno brizgalno, za kar se ji pionirji zahvaljujejo in obljubljajo še boljše tekmovalne uspehe.

Pionirska gasilska desetina

nice zmage nad fašizmom. Letos bodo poleg armijskih ekip v tem tekmovanju sodelovali tudi teritorialne, športne, mladinske, delovne in druge organizacije.

V tekmovanjih za sestavo ekipe bodo sodelovali skoraj vsi vojniki, tako da se bo res videlo, kdo je najboljši. Praksa je pokazala, da ni malo takih, ki so prvič tekmovali na armijskih športnih tekmovanjih, pozneje pa so oblekli tudi dres z državnim grbom.

Najboljši predstavniki ekip Postojne, Kranja, Maribora, Vrhnike, Ljubljane in Novega mesta bodo od 19. do 22. junija merili moč v Novem mestu, kjer bo letošnje jubilejno 30. prvenstvo ljubljanske armijske oblasti. Se predtem bodo v vsej Sloveniji tekmovanja v okviru garnizij in s športnimi, mladinskimi in družbenimi organizacijami posameznih mest.

Poleg tega se bodo enote ljubljanske armijske oblasti lahko vključile v tekmovanje za pokal maršala Tita in za partizanski mnogoboj.

L. DRAŽIČ

Kdo je odgovoren za suhe pipe?

Člane upravnega odbora bivše Vodovodne skupnosti s področja Trebnjega zanima med drugimi tudi, kdo je zakrivil pomanjkanje vode

Nekateri Trebanjci so se pritoževali, da imajo zlasti v višjih predelih mesta večkrat suhe vodovodne pipe. Za to sušo je več vzrokov.

Vodovodni projekt je bil narejen pred zadnjo vojno po načrtih ing. Grazelija z namenom, da se napelje voda v Suho krajino na črti Ivančna gorica — Pluska pri Trebnjem — Dobrič in naknadno še Pluska — Trebnje — Ponikve. Načrt je predvideval uporabo vode za nadaljnjih 50 let, nihče pa ni predvidel po vojni takega razmaha gospodarstva, industrije, porasta prebivalstva, modernizacije živinskih hlevov z napajališči,

uvredbo gospodinskih strojev, kopalnic itd. Tak razvoj seveda zahteva znatno večjo količino vode, čeprav to še ni vzrok za pomanjkanje vode, razen v izjemnih primerih.

Glavni vzrok suhih pip v Trebnjem in okolici je ta, da se razširja vodovodno omrežje, ne da bi se računalo na kapaciteto obstoječih in novih zajetij vode. To velja predvsem za območje občine Grosuplje in okolice Ivančne gorice, zato bo nastalo pomanjkanje vode v nižje ležečih krajih, zlasti v Trebnjem in okolici. Ta vodni problem bo postal še večji, ko se bo vodovod podaljšal v Suho krajino.

Ko je vodovod upravljala Vodovodna skupnost, ki ga je tudi zgradila, so se člani upravnega odbora s področja Trebnjega upirali razširitvi vodovodnega omrežja preko načrta, dokler se z novimi zajetji ne zagotovi zadostna količina vode. Verjetno pa zdaj Komunalno podjetje Grosuplje, ki je prevzelo upravljanje tega vodovoda, samo odloča o razširitvi omrežja, o višini vodarine, o vzdrževanju omrežja ter jaškov pri priključkih in zračnikih, ki še do danes niso povsem urejeni. Zato uporabniki vode nimajo nobenega vpliva na upravljanje in sodelovanje. Kako je prišel vodovod od Vodne skupnosti k omenjenemu podjetju, bi člani bivše skupnosti zelo želeli vedeti. Kako je bil prevzem vodovoda v to podjetje sploh mogoč brez vednosti in pristanka članov in sklepov skupščine Vodovodne skupnosti? Člane tudi zanima, kaj je z njihovimi deleži v višini 5 dinarjev, ki so jih člani vplačali pri pristopu k Vodovodni skupnosti.

Vprašanje za odpravo suhih pip je in bo še obstajalo. Krajevna skupnost Trebnje in tudi trebanjska občina naj resno premisli, kako zagotoviti dovolj vode tem krajem. Možnost rešitve tega problema je: Trebnje ima pod gradom neusahljive studence s hladno in zelo dobro vodo; s tem zajetjem bi se zagotovila tolikšna količina vode, da bi bilo vsako pomanjkanje vode zdaj in v bodoče opravičeno.

H. TOMŠIČ Trebnje

Na osnovni šoli „Miran Jarc“ v Črnomlju so letos učenci že osmič tekmovali za Zupancicevo bralno značko. Letos jim je značke in priznanja podelil mladinski pisatelj Leopold Suhodolčan in se potem z njimi zdržal v prijetnem pogovoru. Na črnomajski šoli ima že 411 učencev bralno značko. (Foto: foto krožek OŠ Črnomelj)

»Navaden človek« v Dol. Toplicah

Iztržek predstave za prosvetni dom

Dramska sekcija Prosvetnega društva Maks Henigman iz Dol. Toplice je 12. in 13. aprila pod vodstvom Majde Zvan uprizorila Nusičovo komedijo „Navaden človek“.

Da si ljudje želijo takih predstav, ki jih je sicer v našem kraju zelo malo, dokazuje velik obisk, saj je bila dvorana polna do zadnjega kotička, za obiskovalce iz okoliških vasi pa je prevoz organizirala krajevna skupnost Dol. Toplice.

Pri uprizoritvi igre so sodelovali mladi in starši člani dramske skupine, za uspešno predstavo pa so sodelujoči vložili precej truda, saj so poveli vsi zaposleni ali študirajo, tako da so igro vadili med prostimi časi. Z Nusičovo komedijo dramska sekcija načrtuje tudi gostovanja; najprej bodo šli v Semič, predstavo pa bodo jeseni ponovili tudi doma. Denar, ki ga bodo zaslužili z vstopnicami, bo prispevek za ureditev prosvetnega doma, ki naj bi omogočil, da bo v prihodnje v Dol. Toplicah še več takih predstav.

MITA FABJAN

**ZBIRNI ZAKLJUČNI RAČUN LJUBLJANSKE
BANKE na dan 31. decembra 1974**

NALOŽBE – AKTIVA:

v tisočih dinarjev

-- in v naloge ter smernice, po katerih naj se v okviru LB krepijo vse druge funkcije, oblike delovanja, sodelovanja ter povezovanja, s katerimi se banka uveljavlja kot prepo-
treben servis svojih ustanoviteljev in
upravljalcev.

Poslovno poročilo za 1974 govori predvsem o uresničevanju tega dogovora upravljalcev L.B. z načrtom kreditne bilance LB za 1974 naj bi se obseg njenega poslovanja v primerjavi z letom 1973 povečal za 16 odst., dejansko povečanje pa je znašalo lani 21,8 odst., s čimer je načrt kreditne bilance LB presežen pribl. za 6 indeksnih točk. — Denarna in kreditna zmogljivost LB naj bi se po sprejetem dogovoru povečala do konca 1975 za 12,7 milijarde dinarjev ali za 35 odst. Ta predvidevanja pa so bila že lani ne le dosežena, temveč tudi presežena. Predvideno povečanje skupne kreditne zmogljivosti LB za dve leti je bilo doseženo že v prvem letu z okoli 70 %. K temu sta največ pripomogli velik porast zbranih sredstev (traničnih vlog, deviznih prihrankov) prebivalstva in povečanje kreditov, najetih v tujini.

ju obrestovanja je LB lani naredila med jugoslovanskimi bankami največ otipljivega, da bi s politiko obrestovanja zmanjšala obremenitve gospodarstva, ki izvirajo iz kreditnega poslovanja banke.

Pomembno je področje, s katerim pogloblja LB sodelovanje z deželami v razvoju in državami SEV. O tem govori njeno poslovno poročilo zelo podrobno, omejen obseg pa nas sili, da o tem govorimo tu zelo na kratko. Z državami v razvoju in državami SEV je vzpostavljala neposredne stike, hkrati pa aktivno sodelovala v delu različnih organov in institucij v Jugoslaviji, ki se ukvarjajo s temi vprašanji. LB se je vključila v konzorcij jugoslovanskih gospodarskih bank za sodelovanje z banko za razvoj Zambije – Lusaka, za ustanovitev mešane jugoslovansko-arabske banke, za sodelovanje z bankami v državah SEV itd. Ustanovila je svoja predstavništva v Abidjanu in Bejrutu, v Budimpešti, Moskvi, Pragi itd.

Bilancna vsota LB se je lani v primerjavi z letom 1973 povečala za 8.558 milijonov din ali za 21,8 odst. Naj ponovimo: aktivnost in prizadevanje LB se najbolj neposredno kaže pri naraščanju tistih vrst sredstev, ki jih tudi sicer imenujemo „najkvalitetnejša bančna sredstva“:

— lani so se v LB najmočnejše povečala sredstva prebivalstva (za 2.689 milijonov dinarjev ali za 37 %), in

– krediti, ki jih je banka najela v tujini (povečanje za 1.506 milijonov dinarjev ali za 162 %).

Znesek na novo najetih kreditov v tujini prepričljivo potr-

1. gotovina in druga likvidna sredstva
2. obvezna rezerva pri NBJ
3. kratkoročni krediti
4. dolgoročni krediti
5. devizni krediti in terjatve
6. osnovna sredstva
7. druga aktiva

SKUPAJ:
izvenbilančni računi

SREDSTVA – PASIVA:

1. sklad upravljavcev
2. rezervni in drugi skladi
3. hranilne vloge in druga sredstva prebivalstva

od tega:	
v dinarjih	5.504.242
v devizah	4.515.351

4. dinarski depoziti na vpogled in vezani do enega leta
5. dinarski depoziti, vezani nad 1 leto
6. devizni krediti in depoziti
7. dinarski krediti pri bankah in drugih institucijah
8. druga pasiva

SKUPAJ:
izvenbilančni računi

juje, da uživa LB v tujini ugled prvorazredne solidne banke. Partnerji v tujini so bili pripravljeni dati LB nove kredite celo v večjem obsegu kot leto dni prej, banka pa jih je dobila po pretežno enakih pogojih kot v prejšnjih letih, čeprav so se lani tudi ti pogoji na mednarodnem finančnem trgu bistveno poslabšali.

Vedno večje zaupanje varčevalcev v LB

Preseženih 10 milijard dinarjev hranilnih vlog pri LB je pač najlepše pričevalo čvrstega zapiranja številnih varčevalcev banke po vsej državi. Poslovno poročilo posebej opozarja na bistvene spremembe pri zbranih sredstvih prebivalstva v primerjavi z letom 1973:

— skupna sredstva pre-
stva so se povečala po razno-
ma visoki stopnji rasti, ki
enaka poprečni stopnji rasti
5 let in ki je za 6 indek-
sno večja kot stopnja rasti
letu 1973;

— absolutno in relativno se močnejše povečala deleža kot pa dinarska sredstva pravnih valstva;

— udeležba deviznih
v hranilnih vlogah prebivalcev
je konec leta 1974 dosegla
45 % vseh zbranih sredstev
bivalstva.

To so izredno ugodni
številnih prizadevanj, da
banki zbrali kar največ pro-
denarnih sredstev od mu-
varčevalcev. Samo lani se
vključilo v izplačevanje oseb-
nih dohodkov prek hranilnih
žic pri LB 108.631 delav-
stvo takih varčevalcev se
konec minulega leta pove-
že na 223.058 delavcev, kar
meni, da je bila v tak sistem
plačevanja OD konec
vključena za tretjina vseh delav-
cev v republiki.

Priliv sredstev občanov, začasno zaposleni v tujini, lani povečal za 22 milijonov nemških mark ali za 35 %.

Poslovno poročilo
tudi podatke o kreditnem
slovanju LB, pri čemer poudarja
neje govori o kratkoročnem
kreditiranju in potrošniških
sojilih (slednjih je bilo
dvakrat več kot v letu 1971
skoraj 20-krat več kot v
1972), pa o dolgoročnem
reditiranju, nekreditnih nalozah
in kreditiranju stanovanjskega
in komunalnega gospodarstva.
Obdelano je še drugo poslovanje
nje LB, plačilni promet, izvozo
no, trgovanje z devizami, iz
oblike delovanja LB v tuji
sodelovanja z domačimi ban
nimi organizacijami. Obsega
mu delu izvršilnega odbora
ke je namenjeno posebno
glavje, dogovor upravljalcev
pa je povezovala njena delov
skupnost, ki je štela konec
že 4395 delavcev.

Smernice začetne politike LB za 1974 so urejene v vseh njenih poglavjih, ki vsebujejo elementih. To pa hkrati pomeni, da sklenjeni dogovor med ljubljanskimi oblastmi in ljubljanskimi oblastmi ni ostal le na papirju, ampak je bil tudi izveden. Dobrih zamisli ni bilo več se je uresničil in spreminjal v dejstva, ki vsa – tako ali drugače – vendarle potrjujejo.

banka postaja instrument, s katerim združeno delo občuje dogovorjene skupne interese. To pa so spodbudne izkušnje. Upravljalci LB ne bodo mogli mimo njih, ko bodo na 16. zboru banke prihodnjega leta sklepali, kako nadaljevati in globitvi začeti proces presnavljanja in v njem se bolj poudariti obljavljanje njihovih pravic dolžnosti.

Poslovno poročilo LB je za-
jetna, a pregledna studija dej-
stev in števil, ki predvsem na-
zorno potrjujejo, kako je LB v
poslovnem letu 1974 ekonom-
sko, učinkovito in uspešno de-
lovala. Organizirana na podlagi
socialističnih samoupravnih
odnosov je Ljubljanska banka,
ki vedno bolj zgublja značaj
klasične banke, lani na podlagi
doseženih rezultatov dosegla
poslovno aktivnost, ki je sprčo
splošnih razmer, v katerih je
bila uresničena, zelo ugodna.

Že zadnjič smo poudarili, da je izredno pomembno zadnje obdobje razvoja LB združeno z začetkom njenega prilagajanja novim ustavnim načelom. Že konec 1972 se je LB konstituirala v skladu s takrat veljavnimi ustavnimi dopolnili. S tem so se začeli odločilni premiki v sistemu upravljanja banke v smeri, ko naj ZDRUŽENO DELO POSTANE TISTI DEJAVNIK, ki neposredno odloča o vseh zadevah s področja poslovanja banke. Banka je njegov instrument, s katerim vpliva na vse oblike denarnega in kreditnega kroženja. Vrsto ukrepov, ki so v obdobju po 1972 pospeševali proces vsebinskega preoblikovanja LB iz odtujenega in osamosvojenega centra ekonomske moči v samoupravno orodje združenega dela, smo prav tako našli že zadnjič. Prav zaradi takih sprememb se lahko LB čedalje bolj uveljavlja kot asociacija v njej združenega gospodarstva.

Tudi denarni in kreditni sistem temeljita na samoupravljanju delavcev

Za nadaljnji razvoj samoupravne organiziranosti LB je posebej pomembna ustavna določba, da sta denarni in kreditni sistem sestavni deli odnosov v družbeni reprodukciji, ki temeljijo na samoupravi delavcev v združenem delu z družbenimi sredstvi. Ves dohodek, dosežen v teh odnosih, je neodtujljivi del dohodka TOZD. Delavec v združenem delu je torej tisti deljavnik, ki NEPOSREDNO in na SAMOUPRAVNIH NAČELIH odloča tudi o delovanju banke, ki jo je skupaj z drugimi TOZD ustanovil za uresničevanje svojih interesov!

Poslovno poročilo LB tehtno poudarja, da ustavnih načel o gospodarjenju z denarjem v praksi seveda ni moč uresničiti čez noč, z enkratno akcijo ali le s formalnim prilagajanjem sedanje organizacije in delovanja banke ustavnim določbam. Zato sta potrebna daljši proces in zavestna ter organizirana akcija številnih družbenih dejavnikov. Marsikaj bo odvisno tudi od novega zakona o bankah, ki od celotne preobrazbe družbe in neekonomskih odnosov, ki pogosto gojujejo denarno gospodarjenje v družbi.

V letu 1974 se je LB aktivno vključevala v ta proces, ki je potekal predvsem v tehle smerih:

- dograjevala je delegatski sistem oblikovanja in delovanja posameznih organov upravljanja banke;
- še naprej je utrjevala sistem sporazumevanja in dogovarjanja upraviteljev v vseh pomembnejših zadevah s področja poslovanja banke;
- oblikovala je nove rešitve, ki zagotavljajo enakomeren položaj

upravljalcev pri upravljanju banke;
– izboljšala je sistem informiranja
upravljalcev.

Leto 1974 označuje LB kot uspešno, kar zadeva prizadevanja, da bi zagotovili prevladujoči vpliv TOZD pri upravljanju banke in pri zagotavljanju njihovega enakopravnega položaja.

**Uresničevanje dogovo-
ra o poslovni politiki
LB v letu 1974**

Delegatski sistem je lani LB do-
grajevala na številne načine: delega-
cije naj bi sestavljali neposredno iz
TOZD, oblikovali pa naj bi hkrati
tudi konference upravljalcev po
posameznih gospodarskih panogah
in območjih. Cimevč upravljalcev
se neposredno vključuje v razprave,
v oblikovanje stališč ter v usklajevalni
postopek pri sprejemanju aktov, s
katerimi določajo poslovno politiko
LB. Prav odločanje upravljalcev o
poslovni politiki LB in njenem ure-
ničevanju postaja temeljna oblika
samouravnega sporazumevanja in
dogovarjanja upravljalcev LB.

Slednje se je zlasti potrdilo s sprejemom dogovora o poslovnih politikah LB na zboru banke 17. januarja 1974: njeni upravljalci so takrat zavestno in množično sklenili, kako naj se banka razvija v letih 1974 in 1975. To je prvi primer, da so upravljalci LB sprejeli dokument o njeni poslovni politiki za dvoletno obdobje. Dogovor vsebuje številne naloge, ki so sicer po vsebini in značaju različne, vse pa dopolnjujejo tudi časovno uskladitev z uresničevanjem srednjeročnega načrta gospodarskega razvoja. Dogovor vsebuje tri temeljne skupine nalog, ki jih je mogoče razdeliti v:

- naloge in smernice, katerih namen je okrepiti obseg denarjih, kreditnih in drugih sredstev v banki, s katerimi gospodarstvo upravlja;
- naloge in smernice, s katerimi je treba zagotoviti takšno porabo v banki združenim sredstev, ki najbolj ustreza skupnim interesom upravljalcev banke in ki je v skladu s srednjeročnim načrtom našega gospodarstva;
- spodbujanje razvoja;

Ustvarjanje dobička ni namen poslovanja banke

Politika obrestovanja zavzema v LB v okviru njenega poslovanja pomemben delež. Smer te politike so upravljalci banke jasno začrtali, ko so določili nižje obrestne mere za spodbujanje in pospeševanje razvoja posameznih dejavnosti in območij. Prišlo je do sistema diferenciranih obrestnih mer, pri čemer je bilo deležno posebnih ugodnosti še posebej kreditirane kmetijstva. Pri uveljavljanju številnih sprememb na področju

Spremembe pri sredstvih prebivalstva v letu 1974

	Vsa sredstva prebi- valstva	Indeks	Hranilne vloge	Indeks	Devizni računi	Indeks	Druga sredstva prebi- valstva	Indeks
31. 12. 1973	7.331	100	3.955	100	3.079	100	297	100
31. 12. 1974	10.020	137	5.149	130	4.516	147	355	120
Razlika	2.689	37	1.194	30	1.437	47	58	20

Veni izmed likvidatur ljubljanske podružnice LB (Foto: Leon Dolinšek)

kultura in izobra- ževanje

DREVI „KRKIN“
KONCERT V NOVM
MESTU

Danes ob 19.30 bodo v počasti-
bi 30. obletnice osvoboditve zapeli
pevi mešanega pevskega zbora kul-
turno-umetniškega društva KRKA v
Novem mestu. Pod vodstvom dirigenta prof. Radovana
Gobca bodo v dveh delih zapeli 17
narodnih, partizanskih in umetnih
pesmi, med slednjimi tudi dva zbora
iz Prodane neveste in iz Era z onega
meta. Prvi samostojni celovečerni
koncert enega najbolj prizadevnih
pevskega zborov na Dolenjskem pri-
staja. Novo mesto z upravičeno pre-
stojnostjo. Če doslej je Krkin meša-
ni pevski zbor postal vrsto priznanj
za nastope doma in v zamejstvu. De-
lovni kolektiv tovarne zdravil je
upravičeno ponosen na razvoj svoje-
ga zbora, ki ga že nekaj let vodi zna-
ni pevski pedagog, skladatelj in
umetniški vodja tovarniš Gobec. —
Na voljo je še nekaj vstopnic, zato
obisk nocojšnjega koncerta toplo
priporočamo!

T. G.

JUTRI V KOSTANJEVICI
KIPARSKA RAZSTAVA

V Lamutovem likovnem salonu v
Kostanjevici bodo jutri ob 18. uri
odprli kiparsko razstavo slovenskega
umetnika Lojzeta Campe. Uvodno
besedo bo imel ljubljanski umet-
nostni kritik dr. Mirko Juteršek.
Osvetile bo popeljni nastop Milke
Ertimove, vrhunske Opere Sloven-
jane. Pokroviteljica razstave je Ljub-
ljana, tovarna električnih aparatov iz
Ljubljane. Prireditelj sodi v spored
letnih manifestacij Dolenjskega
kulturnega festivala.

JUTRI NA GRMSKI ŠOLI
RAZSTAVA AMATERJEV

Na osnovni šoli Grm v Novem
mestu bodo jutri ob 19. uri odprli
razstavo del desetih likovnih amate-
rov Dolenjske. Ob otvoritvi bo reci-
sodno motivsko bosta brala Jože
Božena Petrov, članica amaterskega
vala bo Dolenjski ožet. Prireditelj so-
di v ciklus, ki jih je novomeška Zve-
za kulturno-prosvetnih organizacij
razpisala v počastitev 30-letnice
osvoboditve.

USPEH Z
„MARY, MARY“

Amaterski oder Brežice bo z letos
nastudirano komedijo „Mary, Ma-
ry“ dosegel rekordno število pred-
stev. Do konca aprila se bo izvrstilo
deset do enajst predstav. Gostovanja
so v številnih krajih — od Kmetljive
Sevnice, Krškega, Dobove, Kostanje-
vice do Velike Doline. Izkupiček
od predstav bodo izročili dram-
ski skupini iz Proseka — Kontovca,
ki bo ob koncu maja gostovala v
Brežicah.

EKSLIBRISI
V LJUBLJANI

10. aprila so v ljubljanski Moderni
galeriji odprli mednarodno razstavo
ekslibrisov. Razstavo je pripravilo
društvo slovenskih ekslibrisov in je
to bila prikazana na Bledu lani, ko
je bil tam mednarodni kongres ekslir-
isov. Razstava bo odprta do 20.
aprila in je razdeljena na dva dela.
„Knjižna zbirka narod“, drugi del
pa dela s poljubno vsebino, nastala v
letih 1972 — 1974.

Mali kulturni barometer

LJUBLJANA: KONCERT MLA-
DE. Prejšnji teden je bil tu kon-
cert nagajencev republiškega tek-
stovskega učencev glasbenih šol v
Sloveniji. Ki se bodo udeležili tudi
koncerta tekmovalca od 20. do 26.
aprila v Samaju. Med 42 prijavljeni-
mi za republiško tekmovalstvo ni bilo
nobene mladega glasbenika iz do-
lenjskih, belokranjskih in posavskih
okrajev, čeprav deluje na tem ob-
močju več glasbenih šol.

KRANJ: IGRA ZA TELEVIIZIJO
— Izjela tukajšnjega Prešernovega
društva so pod vodstvom režiserja
Izjela Drozga zadržali pred kamera-
mi ljubljanske TV delo Ivana Potrča
„Ljubi in Krešni“. Napovedujejo, da
je knu na malih zaslonih. Do zdaj
na TV še niso videli „Krešni kme-
ci“.

KRANJ: RAZSTAVA MLAD-
DE. Galerija v Prešern-
ovem likovna dela 30-letnega Neja
Ljubezena, rojaka, ki se je likovnemu
umetnosti zapel pred sedmimi leti. Za

V okviru srečanja posavskih gledaliških skupin je v Sevnici gostovala Svoboda s Senovega z ljudsko igro „Deseti brat“. Na sliki: prizor iz Obrščakove gostilne. (Foto: Franc Pavkovič)

Voda odnaša ugovore in pomisleke

Po mnenju IK predsedstva CK ZKS ni razlogov za črno glednost pri uva-
nju celodnevne šole v Sloveniji - K reševanju veliko poklicanih

Od 3. februarja ima celo-
dnevno organizacijo življenja in
dela šest osnovnih šol v Sloveniji:
v Dobrovi pri Ljubljani,
Predosljah pri Kranju, Sošanju,
Ljubljani, pod Graško goro. Je-
seni se jim bo pridružil še ne-
kaj deset novih šol, med njimi
nekatero na Dolenjskem.

Prve izkušnje teh šol so ov-
gle obilico pomislekov in
mnenj, ki celodnevni šoli niso
bila naklonjena. Voda je odne-
sla tudi številne ugovore, češ da
tako organizirana šola ločuje
otroke od staršev. O vsem tem
je bila beseda tudi prejšnji te-
den na razširjeni seji izvršnega
komitaja CK ZKS.

Na tem slovenskem partij-
skem forumu so poudarili, da je
uspehe pričakovati zgolj tedaj,
če bo šola v resnici postala ne le
izobraževalno, ampak tudi kul-
turno središče kraja, krajevne
skupnosti in kot taka prostor za
oblikovanje in krepitev prvin

Srečanje je mimo

Srečanje gledaliških skupin Posav-
ja je za nami. Kaj bi lahko rekli?
Najprej to, da je občinstvo videlo
nekaj predstav, ki so bile naštudirane
letoš. DPD Svoboda bratov Mi-
lavcev bo šele ob koncu aprila upri-
zožilo Partijceve „Tolmuni in ka-
men“, brežiški gimnazijci pa so šele
začeli vaditi komedijo „Zares čuden
par“. Sevnici so sezono končali z
Goliovim „Jurčkoni“ že o polletnih
šolskih počitnicah. Vrstilo se je še
nekaj predstav v Dobrovi in na Vel-
kem Podlogu — to pa je bilo vse.
Kaže, da sušno obdobje na dram-
skem področju še ni mimo. Čeprav
so v vzgojo kadrov zadnja leta veliko
vložili, sadov v glavnem ni bilo razen
pri brežiški uprizoritvi „Mary, Ma-
ry“, ki jo je ugodno ocenila tudi re-
publiška žirija. Po splošni sodbi so
Sevnici in Senovčani postavili na
oder „preživeli“ ljudski igri, hudo
razvečena in nepričljiva je bila
zlasti predstava „Domna“ v Brežicah.
To so dela, pri katerih brez po-
seganja v besedilo ne gre. Kljub
temu je pohvalno že samo dejstvo,
da so šole ljudje, ki z ljubeznijo gojijo
živno odsko besedo. Da tako delo
dandanes ni zaman, dokazuje tudi
obisk občinstva, ki je bil dober na
vseh predstavah.

slikarja je značilno, da se poslužuje
fotografije in je kot tak zanimiv po-
jav v slovenski likovni tvornosti. —
V galeriji v Mestni hiši pa so istega
dne odprli razstavo trinajstih slikar-
jev, ki prikazuje sodobna likovna
prizadevanja na Primorskem.

LJUBLJANA: MLAJŠI ROD V
JUGOBANKI — V prostori Jugoban-
ke bo aprila in maja odprta raz-
stava treh sodobnih slovenskih li-
kovnih ustvarjalcev mladšega rodu:
26-letnega slikarja Franca Curka
(letos je že razstavljal v Dolenjski ga-
leriji v Novem mestu) ter kiparjev,
28-letnega Andreja Grošlja in 25-
letne Nevenke Kraigher. Vsi trije so
Ljubljančani.

KOČEVJE: GLASILO PRED
IZIDOM — Na osnovni šoli bo v
kratkem izšlo glasilo „V objemu
gozdov“, ki je v letih 1971 — 1973
izhajalo kot „Selest“. Pod povelji-
lom „Ljubezen do domovine in do
jezika je človeku prirojena“ je pri-
spevke za to številko napisalo ka-
šnih 30 učencev od 5. do 8. razreda.

razvoja socialističnega samo-
upravljanja. Podčrtali pa so tudi to, da
skrb za celodnevno šolo in nje-
no delovanje ne sme biti samo
na plečih samih učiteljev. Za to
so soodgovorni tudi drugi dejav-
niki, ne nazadnje samoupravne
interesne skupnosti. Napačna
pa je razlaga, da so za gmotno
preskrbljenost šol zadolžene le

podčrtano
Te dni smo prebrali, da je
Titov sklad, v katerega je vklju-
čenih več kot 47.000 organizacij
in posameznikov, v prvem letu
lahko štampilal le 2.801 od
11.000 kandidatov. Glavni raz-
log za tako majhno število šti-
pendistov je pomanjkanje denar-
ja, hkrati pa nas ta ugotovitev
opozarja, da so v drugih jugoslo-
vanskih republikah najbrž prej in
globlje doumeli namen tega skla-
da kot v Sloveniji. V naši republi-
ki, kjer je Titov sklad vključen
v splošen sistem štipendiranja, se
je namreč zgodilo, da je zmanj-
kalo kandidatov in ne denarja.
Kot je nedavno tega omenil
predstavnik slovenskega CK, v
naši republiki še „nismo ustvarili
dovolj ugodnega ozračja“ za da-
janje družbene pomoči iz tega
sklada.

Nasprotja

Kot je znano, so Titov sklad
ustanovili z namenom, da bi v
njem solidarnostno zbirali denar
za štipendije nadarjenih šolajo-
čih se delavcev in otrok delav-
skih družin. Kako je bila sprejeta
ta plemenita pobuda, najbolje
pove podatek o vključenih orga-
nizacijah in posameznikih in dej-
stvo, da zajema sklad vse repub-
like in pokrajine ter domala tudi
vse občine v Jugoslaviji. Lahko
bi rekli, da postaja prav ta sklad
najvidnejši simbol delavske soli-
darnosti. Predlagajo pa, da bi v
prihodnje pri podeljevanju šti-
pendij ne videli le delavcev, mar-
več tudi otroke kmečkih staršev
in otroke borcev, kajpak take
otroke, iz katerih lahko kaj po-
stane, kot pravimo, pa se brez
družbene oziroma solidarnostne
pomoči ne morejo dokopati do
tega. Pobuda je nedvomno pri-
merna, saj bi tako tudi Titov
sklad pripomogel, da bi se struk-
tura študentov in sploh šolajočih
se mladine vsaj nekoliko nagnila
v prid mladim delavcem in
kmečkemu poreklu.

J. JUST

Solska glasila: mnogo lepih utrinkov je v njih, zanimivo branje za osnovnošolski rod.

Kot pred sto leti

Po požaru v domu TVD Partizan je osnovni
šoli na Otočcu še težje - O novi šoli še nič

Nedavni požar v domu
TVD Partizan na Otočcu ni
uničil le prostora, v katerem
so imeli prebivalci kulturne
in druge prireditve, ampak
tudi šolsko telovadnico. To
je še zlasti hudo, saj šola, ki
ima na urniku 31 telesno-
vzgojnih ur na teden, druge-
ga prostora za telovadbo
učencev ne more zagotoviti.

Ravnatelj Franc Pavkovič
pravi: „Za 264 učencev ima-
mo na voljo le šest učilnic.
Od tega so samo tri dovolj
velike, v eni je prostora naj-

samoprispevek, katerega del
so namenili za zidavo kulturne-
nega doma. Pripravljenost
ljudi je bila tukaj kar dva-
krat zaporedoma izkazana,
da o drugih javnih delih (z
njihovimi rokami) ne govori-
mo. „Če bi dobili ta dom, bi
potem z lažjim srcem prič-
kovali gradnjo nove šole,
čeprav bi prišla z zakasnitvi-
jo,“ meni Pavkovič.

Franc Pavkovič

Kako je z gradnjo nove
šole, pa nobeden ne ve. Tudi
lokacije še nimajo in je naj-
brž ne bo prej, dokler Oto-
čec ne bo dobil urbanistič-
nega načrta. Ker pa je tre-
nutno v zraku že sama obno-
va pogorelega doma TVD
Partizan, je vprašanje, ali
bodo imeli učenci v nasled-
njem šolskem letu telovadbo
in ali se bo mala šola, ki zdaj
„zaseda“ na 21 m² v pod-
strešju šole, lahko preselila
na boljše in prešla na celolet-
no malo šolo.

I. Z.

več za 18 učencev. Da je
pouk v dveh izmenah, ne bi
posebej poudarjal. O knjižni-
ci, čitalnici, telovadnici, gar-
derobah in o drugih dobrin-
ah, ki jih imajo sodobne
šole, pri nas ne moremo go-
voriti. Stavba, v kateri smo,
je v glavnem še vedno taka
kot pred nekaj več kot 100
leti — 1933 je bila dograje-
na, 1969 pa obnovljena. Mi-
slim, da ti podatki dovolj
povedo, kakšne možnosti so
tukaj.

Da je potrebna nova grad-
nja, je razvidno iz občinske-
ga programa graditve osnov-
nih šol v sedmih letih. Prebi-
valstvo že nekaj let plačuje v
ta namen tudi samoprispe-
vek. Naknadno se je na re-
ferendumu odločilo za nov

Iskre in iskrice šolskih listov

Mednarodnemu letu žensk in
30-letnici osvoboditve je posve-
čena večina osnovnošolskih gla-
sil na Dolenjskem, izšlih v zad-
njem času. Številke, napolnjene
s tako vsebino, odklikuje pre-
glednost, domiselnost pri opre-
mi, bogastvo ilustracij — otro-
ških grafik.

O materialu in vlogi žensk v
naši družbi ter v svetu pišejo
črnomaljski „Zvončki“, šentjer-
nejska „Naša pot“, šentrupe-
ške „Preproste besede“, cer-
kljanski Poskusi in drugi listi.
Znana dolenjska družbeno-
politična delavka Mara Osolnik je
za „Preproste besede“ napisala
krajši uvodni članek, v katerem
se spominja časov in vloge naših
žensk pred tremi desetletji.

O tridesetletnici osvoboditve
so se razpisali „Prvi poganjki“
(OŠ Milka Šobar — Nataša),
žužembski list „Z bregov
Krke“, šmarješki „Kamenčki“,
„Utrinki“, ki izhajajo na novo-
meški šoli Katja Rupena, šent-
jernejska „Naša pot“ in še neka-
tera glasila.

Sodelavci — člani literarnih
in novinarskih krožkov — so
sestavke spisali samostojno ali
pa so v spise vpletli spomine
nekdanjih borcev, aktivistov,
skojcevcev, zdravnikov, partizan-
skih učiteljev in drugih ljudi, ki
vedo še danes povedati veliko
zanimivega o naši NOB.

Glasila, ki pišejo o treh deset-
letjih svobode, so že kar male
zgodovinske kronike s trajno
vrednostjo. Morda res ni bilo
vse tako, kot je napisano, to pa
na koncu koncev ni poglavitno.
Najpomembnejše je pač to, da
so v teh listih dobili branje šol-

larji o času, o pomembnih de-
janjih naših ljudi tedaj, ko je
bilo treba s puško v roki v boj
za svobodo, za lep danes in lep-
ši jutri. In ti časi niso v dosti
primerih nič mlajši kot starši
teh šolarjev.

I. ZORAN

pedagoški kotiček

MATI JE OTROKU NUJNO POTREBNA

Vsakdo ima za svojega otroka najboljše želje; še preden
pride na svet, razmišlja o tem. Postavljamo si na tisoče vpra-
sanj. Eno od bistvenih pa je: kakšen bo njegov značaj? Ali
bo uravnotežena ali prilagodljiva osebnost, ki bo staršem v
veselje, družbi pa v korist?

To pa odvisi od otrokove najzgodnejše mladosti, predvsem
od prvega življenjskega leta. Če je v tem času prisotna mati,
je veliko več izglelov, da se bo otrok razvil v urejeno in
produktivno osebnost.

Verjetno bo marsikdo pripomnil, češ saj imajo matere ure-
jeno varstvo; če že ne morejo otroka oddati v jasli, pa si
dobijo kakšno žensko, ki otroka nahrani, previje in spravi
spat. To je že res, toda otrok ni samo telesno bitje, ki se naje
in napije, potlej pa morda miruje; je tudi duhovno bitje, ki
potrebuje še mnogo več: občutek varnosti, nežnosti in lju-
bezni. Zadovoljitev tovrstnih potreb je bistvenega pomena za
otrokovo zdravi osebnostni razvoj. Kako je treba ravnati v takih
primerih, ve predvsem mati. Pa še njej ne zadostuje vedno
materinski čut, ampak mora biti o stvareh tudi primerno
poučena. Predvsem Predvsem pa mora biti pri otroku prisot-
na.

Srečko Soršak
v reviji Otrok in družina 1975, str. 81

VZROKI SOCIALNE IZTIRJENOSTI

Tako človek, ki je bil oropan materine ljubezni (ali pa ta
zaradi pomanjkanja časa ni bila ustrezna), ne more razumeti
potreb drugega, ne more zaznati, kadar prizadene drugega, in
končno tudi ne preprečiti svojega disocialnega obnašanja.
Zdi se, da mu za pristop do sveta ostane edinole nasilje in
uničenje socialnega reda, katerega žrtev je ...

Zato rajši premislimo, kaj se da narediti pri polaganju
temeljev človekove osebnosti. Morda bo to učinkovitejše kot
pa iskanje vedno novih rešitev — posvojitve, rejništva, zavo-
dov ...

Isti avtor v navedeni reviji, str. 82

od 20. III. do 20. V. 1975
20% POPUST

20 LET 20 LET 20 LET 20 LET 20

JELOVICA

v posl. ŠKOFJA LOKA kidričeva 58.
in v vseh ostalih trgov. podjetjih z
gradbenimi materijali
**BALKONSKA VRATA
NOTRANJA VRATA**

ZAGREBPUBLIC

izdelke
JELOVICA
z **20%** popustom prodaja Dolenjkina prodajalna
»KOVINA« Šentjernej
IZKORISTITE PRILOŽNOST!

LICITACIJA!

OSNOVNA ŠOLA V METLIKI

razpisuje javno licitacijo za prodajo
naslednjih osnovnih sredstev:

1. KOMBIBUS TAM 2000,
letnik 1967, registriran, vozen; izklicna cena: 8.000,00 ND
2. OKROGLI BAZEN IZ POLIESTRA
(za vkop v zemljo), premer 4 m, globok 1 m, nahaja se na
igrišču pri vrtcu; izklicna cena 6.000,00 ND
3. RAZNI RABLJENI PREDMETI
štedilniki, skobelniki, radijski aparati, diaprojektorji, oljna
peč in drugo (seznam, izklicne cene, čas in kraj prodaje
na oglasnih deskah).

Javna licitacija predmetov pod 1., 2. in delno 3. točko bo v
avli šole v Metliki v soboto, 19. 4. 1975, ob 9. uri dopoldne.
Ogled možen 1 uro pred licitacijo. Informacije dobite pri
ravnateljstvu šole.

LICITACIJA!

SLOVIN Ljubljana
TOZD BIZELJSKO, BREŽICE

razpisuje po sklepu DS javno licitacijo
za prodajo

DELA ZEMLJIŠKE PARCELE

par. številka 6/1, k.o. Pišce, velikosti cca 600 m², kot
stavbno parcelo za gradnjo stanovanjske hiše. Izklicna cena
je 18 din za m². Licitacija bo v torek, 22. 4. 1975 ob 11. uri
v prostorih SLOVIN, hranilno-kreditna služba v Pišecah.
Interesenti morajo pred začetkom licitacije položiti 10 odst.
polog od izklicne cene. Ogled parcele je možen vsak dan od
8. do 12. ure. Informacije daje Ivan Cizel, vodja hranilno-
kreditne službe v Pišecah.

PROSTA DELOVNA MESTA!

Posebni socialni zavod psihiatrično geriatrične smeri
DOM OSKRBOVANCEV IMPOLJCA, SEVNICA

objavlja prosta delovna mesta za

3 STREŽNICE (STREŽNIKE)

Splošni pogoji: končana osemletka
Posebni pogoji: Odslužen vojaški rok. Poskusna doba 2 me-
seca.
OD po samoupravnem sporazumu o delitvi OD za posebne
socialne zavode (od 2.100.— do 2.270.— din).
Možnost strokovnega izpopolnjevanja in pridobitve kvalifika-
cije.
Ponudbe se sprejemajo 15 dni po objavi oz. do zasedbe de-
lovnih mest.

PROSTA DELOVNA MESTA!

NOVOTEHNA

trg. podjetje na debelo in drobno,
Novo mesto,

objavlja
naslednja prosta delovna mesta:

1. VODJA SERVISA NA AVTOMOBILSKEM SERVISU V
NOVEM MESTU	1 mesto
2. POMOČNIK VODJE GROSISTIČNE TRGOVINE	
3. KALKULANT	1 mesto
4. PRODAJALEC	2 mesti
	1 mesto

POGOJI:

pod 1) strojni tehnik s 3 leti delovnih izkušenj na področju
servisne dejavnosti ali delovodja z enakimi delovnimi iz-
kušnjami ali avtomehanik z 10 leti delovnih izkušenj na po-
dročju servisne dejavnosti;
pod 2) ekonomski tehnik ali poslovođa s 3 leti delovnih
izkušenj v komercialno-tehnični stroki;
pod 3) poslovođa z 2 letoma delovnih izkušenj v blagovnem
prometu ali prodajalec s 5 leti delovnih izkušenj v blagovnem
prometu in po možnosti z opravljenim tečajem za strojno
knjiženje;
pod 4) prodajalec z 2 letoma delovnih izkušenj v maloprodaji.

Za vsa navedena delovna mesta je določeno poskusno delo.
Prijava sprejema splošni sektor podjetja do 27. 4. 1975.

PROSTO DELOVNO MESTO!

„DANA“,
TOVARNA RASTLINSKIH SPECIALITET IN DESTILACI-
JA

MIRNA

Komisija za razpis vodilnih delovnih mest razpisuje po 61.
členu statuta delovno mesto

**DIREKTORJA GOSPODARSKO-RAČUNSKEGA SEK-
TORJA**
(relekcija)

Pogoji:

1. visoka ali višja strokovna izobrazba ekonomske ali sorod-
ne smeri s 5 leti prakse in uspešno opravljanje dela na
prejšnjem delovnem mestu ali
srednja strokovna izobrazba ekonomske smeri z 10 leti
prakse in uspešno opravljanje dela na prejšnjem delovnem
mestu
2. moralno-politična neoporečnost.

Rok za sprejemanje prijav je 15 dni po dnevu objave. Prijave
pošljite v Splošni sektor „DANA“, Mirna, z dokazili o
izobrazbi.

KRKA
— FARMACEVTIKA, KEMIJA,
ZDRAVILIŠČA
NOVO MESTO

IŠČE SODELAVCE,

ki bi želeli delati na naslednjih delovnih mestih:

1. KADROVIK v kadrovskem oddelku
2. ORGANIZATOR IZOBRAŽEVANJA v izobraževalnem
centru
3. STATISTIK v službi podjetniškega programiranja

POGOJI za zasedbo delovnih mest so naslednji:
Ad-1. Diplomant višje pravne šole oziroma višje šole za orga-
nizacijo dela. Ponudbe pa lahko pošljejo tudi kandidati, ki so
izredni slušatelji navedenih šol.
Poleg teh pogojev mora kandidat imeti smisel in veselje pri
delu z ljudmi.

Ad-2. Diplomant višje šole za organizacijo dela, pedagog
akademije, I. stopnje farmacevtske fakultete ali višji farm-
aceutski tehnik. Ponudbe pa lahko pošljejo tudi kandidati,
ki so izredni slušatelji navedenih šol.
Ad-3. Diplomant višje ekonomske komercialne šole ali
stopnje ekonomske fakultete. Ponudbe pa lahko pošljejo
tudi kandidati, ki so izredni slušatelji navedenih šol.

Vse, ki so zainteresirani za delo na navedenih delovnih
mestih prosimo, da oddajo pismene prošnje v kadrovski oddel-
ek delovne organizacije KRKA v Novem mestu, Cesta koman-
danta Staneta 19, v roku 7 dni od dneva objave.

KRKA

— farmacevтика, kemija, kozmetika in zdravilišča
Novo mesto

IŠČE OPREMLJENE SOBE v Novem mestu in bližnji okolici

Prosimo vse ponudnike, da svoje ponudbe javijo pisмено
osebno v kadrovski oddelki KRKE, Cesta komandanta
Staneta 19 a, ali po telefonu številka 22 331, interna telefon-
številka 20.

LAŠKO PIVO - LAŠKO

Na mednarodnem atletskem mitingu Novomeščanom 3 medalje - Zaletelj postavila nov rekord

Z medkubskim atletskim mitingom v Celju in velikim mednarodnim mitingom v Novi Gorici se je pričela letošnja atletska sezona. Novomeški atleti so tokrat zelo uspešno pričeli sezono: v Novi Gorici so osvojili tri tretja mesta. Ne dvomimo je to za Novomeščane velik uspeh, zlasti če pomislimo, da so kljub varjeve tekmovalci osvojili le eno kolajno, atleti ŽAK Maribor pa dve.

Najboljši so bili Šimunič (v skoku v daljavo je dosegel 683 cm), Špiler

MADŽARSKA - JUGOSLAVIJA: NEODLOČENO

V soboto in nedeljo je bilo na kroglišču „Gorjanci“ v Novem mestu prijateljsko mladinsko srečanje krogličarskih vrst Jugoslavije in Madžarske. Pri mladinkah so bile boljše gostje in so srečanje dobile z 2459:2392. V dvoboju pa so bili naši mladinci precej boljši in so zmagali s 5207:5165.

V nedeljo so se mladinci in mladinke pomerili še na turnirju posameznikov.

Vrstni red - mladinci: 1. Radolevič 1840, 2. Nagode 1783, 3. Rac (vsi Jugoslavija) 1769, 4. Sagi 1750, 5. Nagy 1744, 6. Nyitrai (vsi Madžarska) 1742.

mladinke: 1. Kristyan 862, 2. Toth 857, 3. Nagy (vse Madžarska) 840, 4. Čolakovska 827, 5. Rakitna (obe Jugoslavija) idr.

B.D.

Odbojkarice Krke že tretje

Za Novomeščane kljub odlični igri poraz

V 17. kolu republiške moške odbojcarske lige bi Novomeščani kmalu poskrbeli za prijetno presenečenje. Lahko bi premagali vrsto iz Kroke. Kar ni uspelo Novomeščanom, so dosegle odbojkarice Krke. V Maribor so odšle z željo, da bi osvojile točke, in v gosteh potrdile, da igrajo iz kola v kolo bolje.

NOVO MESTO - JESENICE 2 : 3

V prvem setu so Novomeščani igrali s strahom. Kazalo je, da so se ustali izmed najboljših ekip v ligi. Toda že v drugem setu so začeli in v polju nadigrati favorizirane goste. Dobro so igrali tudi v tretjem setu, ko se je z odličnimi udarci izkazal najboljši igralec na naši ekipi, V. Četrtim nizu so došli do vodstva, a v petem setu so bili premagani. V šestem setu so došli do vodstva, a v sedmem setu so bili premagani. V osmem setu so došli do vodstva, a v devetem setu so bili premagani. V desetem setu so došli do vodstva, a v enajstem setu so bili premagani. V dvajsetem setu so došli do vodstva, a v tridesetem setu so bili premagani. V štiridesetem setu so došli do vodstva, a v petdesetem setu so bili premagani. V šestdesetem setu so došli do vodstva, a v sedemdesetem setu so bili premagani. V osemdesetem setu so došli do vodstva, a v devetdesetem setu so bili premagani. V stotem setu so došli do vodstva, a v enajstom setu so bili premagani. V dvajsetem setu so došli do vodstva, a v tridesetem setu so bili premagani. V štiridesetem setu so došli do vodstva, a v petdesetem setu so bili premagani. V šestdesetem setu so došli do vodstva, a v sedemdesetem setu so bili premagani. V osemdesetem setu so došli do vodstva, a v devetdesetem setu so bili premagani. V stotem setu so došli do vodstva, a v enajstom setu so bili premagani.

BELA KRAJINA - SAVA 2:1

Po težkem, blatnem igrišču so novomeški igralci pred domačimi gledalci premagali enajsterico Sava. V prvem polčasu sta ekipi igrali v enakomernem tempu, v drugem polčasu pa so bili v drugi ekipi igralci po le-tem tempu. V tretjem polčasu so bili v prvi ekipi igralci po le-tem tempu. V četrtem polčasu so bili v drugi ekipi igralci po le-tem tempu. V petem polčasu so bili v prvi ekipi igralci po le-tem tempu. V šestem polčasu so bili v drugi ekipi igralci po le-tem tempu. V sedmem polčasu so bili v prvi ekipi igralci po le-tem tempu. V osmem polčasu so bili v drugi ekipi igralci po le-tem tempu. V devetem polčasu so bili v prvi ekipi igralci po le-tem tempu. V desetem polčasu so bili v drugi ekipi igralci po le-tem tempu. V enajstem polčasu so bili v prvi ekipi igralci po le-tem tempu. V dvajsetem polčasu so bili v drugi ekipi igralci po le-tem tempu. V tridesetem polčasu so bili v prvi ekipi igralci po le-tem tempu. V štiridesetem polčasu so bili v drugi ekipi igralci po le-tem tempu. V petdesetem polčasu so bili v prvi ekipi igralci po le-tem tempu. V šestdesetem polčasu so bili v drugi ekipi igralci po le-tem tempu. V sedemdesetem polčasu so bili v prvi ekipi igralci po le-tem tempu. V osemdesetem polčasu so bili v drugi ekipi igralci po le-tem tempu. V devetdesetem polčasu so bili v prvi ekipi igralci po le-tem tempu. V stotem polčasu so bili v drugi ekipi igralci po le-tem tempu.

ELAN - ENOTNOST 1:1

Novomeščani so igrali dobro le v prvem setu, ko je spretni Venta presejal gostujočega vratarja. Gostje so nato na svojo korist igrali. V drugem setu so bili v prvi ekipi igralci po le-tem tempu. V tretjem setu so bili v drugi ekipi igralci po le-tem tempu. V četrtem setu so bili v prvi ekipi igralci po le-tem tempu. V petem setu so bili v drugi ekipi igralci po le-tem tempu. V šestem setu so bili v prvi ekipi igralci po le-tem tempu. V sedmem setu so bili v drugi ekipi igralci po le-tem tempu. V osmem setu so bili v prvi ekipi igralci po le-tem tempu. V devetem setu so bili v drugi ekipi igralci po le-tem tempu. V desetem setu so bili v prvi ekipi igralci po le-tem tempu. V enajstem setu so bili v drugi ekipi igralci po le-tem tempu. V dvajsetem setu so bili v prvi ekipi igralci po le-tem tempu. V tridesetem setu so bili v drugi ekipi igralci po le-tem tempu. V štiridesetem setu so bili v prvi ekipi igralci po le-tem tempu. V petdesetem setu so bili v drugi ekipi igralci po le-tem tempu. V šestdesetem setu so bili v prvi ekipi igralci po le-tem tempu. V sedemdesetem setu so bili v drugi ekipi igralci po le-tem tempu. V osemdesetem setu so bili v prvi ekipi igralci po le-tem tempu. V devetdesetem setu so bili v drugi ekipi igralci po le-tem tempu. V stotem setu so bili v prvi ekipi igralci po le-tem tempu.

KRIM - KOČEVJE 1:1

V nadaljevanju prvenstva ljubljanskih odbojkaric so se gostje v prvem setu odlično odrezali. V drugem setu so bili v prvi ekipi igralci po le-tem tempu. V tretjem setu so bili v drugi ekipi igralci po le-tem tempu. V četrtem setu so bili v prvi ekipi igralci po le-tem tempu. V petem setu so bili v drugi ekipi igralci po le-tem tempu. V šestem setu so bili v prvi ekipi igralci po le-tem tempu. V sedmem setu so bili v drugi ekipi igralci po le-tem tempu. V osmem setu so bili v prvi ekipi igralci po le-tem tempu. V devetem setu so bili v drugi ekipi igralci po le-tem tempu. V desetem setu so bili v prvi ekipi igralci po le-tem tempu. V enajstem setu so bili v drugi ekipi igralci po le-tem tempu. V dvajsetem setu so bili v prvi ekipi igralci po le-tem tempu. V tridesetem setu so bili v drugi ekipi igralci po le-tem tempu. V štiridesetem setu so bili v prvi ekipi igralci po le-tem tempu. V petdesetem setu so bili v drugi ekipi igralci po le-tem tempu. V šestdesetem setu so bili v prvi ekipi igralci po le-tem tempu. V sedemdesetem setu so bili v drugi ekipi igralci po le-tem tempu. V osemdesetem setu so bili v prvi ekipi igralci po le-tem tempu. V devetdesetem setu so bili v drugi ekipi igralci po le-tem tempu. V stotem setu so bili v prvi ekipi igralci po le-tem tempu.

(kopje je zalučal 64,28 m), člani štafete 4x200 m (Bratič, Šimunič, Bajer in Keržan), ki so tekli 1:31,8 (nov novomeški rekord) in delili odlično tretje mesto z Mariborčani. Se enkrat se je izkazala tudi Vesna Zaletelj: v teku na 400 m je dosegla 60,8 in popravila sedem let stari novomeški rekord Močnikovce (61,2). Ponovno se je izkazal Vane Keržan, ki je v izredno močni konkurenci 42 tekmovalcev dosegel z 11,2 odlično četrto mesto.

Prav gotovo ne smemo pozabiti na novega člana novomeškega atletskega kluba Milana Bratiča, ki je med najboljšimi jugoslovanskimi sprinterji. Njegov osebni rekord na 100 metrov je 10,8, kar kaže, da bo Bratič v času, ko je kar šest novomeških atletov pri vojaki, za klub močna okrepitev.

Nekateri boljši rezultati: moški - 100 m: Bratič 11,5; Kraševac 11,9; 400 m: Križman 53,6; Kraševac 57,8; višina: Rangus 180 cm; ženske: 100 m: Zaletelj 13,1, Brulc 13,8; 400 m: Zaletelj 60,8, Papež 63,1 in višina: Počavar 145 cm.

M. S.

„GORJANCI“ ZMAGALI

V nadaljevanju prvenstva v borbenih igrah so v skupini 1A kegljari dosegli naslednje rezultate: Iskra - Stari devet 331:350, Novoteks - Luknja 436:388, Gorjanci - Vseh devet 389:292.

V skupini B je druga Novoteksova ekipa premagala Mirno peč (383:319). Pionir je premagal vrsto Borca (410:325), Gozdarjevi kegljari pa so izgubili srečanje z Damo (307:350).

B. D.

Vrsta sevniških rokometarjev je letos precej pomlajena. Od mladincev so predsedali kar štirje: vratar Goragoranc, Dmjač, Vrtačnik in Novšak. Na sliki so (čepe) Doblekar, Dmjač, Bizjak, Vrtačnik, Novšak, Pondelak in Simončič. Od desne proti levi pa stojijo: Šumej, Koprivnik, Kristofič, Svažič, Goragoranc, Mozič, Sirk, Teraž in Jurešič. (Foto: Železnik)

V republiški ligi zmagi in poraza

Zmagi za Inles in Sevnico in poraza za Brežičanke ter Lisco

Ribničani so s prepričljivo zmago v prvi slovenski ligi še vedno na prvem mestu, Sevnici so tretji, vrsti Brežice in Lisce pa sta v gosteh izgubili in sta na lestvici nazadovali.

INLES - JADRAN 22 : 17

Ribničani so se pred domačimi gledalci še enkrat izkazali. Gostje so sicer povedli, toda to je bilo njihovo edino vodstvo. Zaradi mokrega igrišča sta ekipi igrali počasi, tako da srečanje ni bilo zanimivo, kljub temu pa so gledalci videli kar 39 zadetkov. Pri domačih se je tudi tokrat razigral Mikulin in dosegel kar sedem zadetkov.

INLES: 1. Kersnič, J. Kersnič 2, Radič, Mikulin 7, S. Kersnič 4, Matelič, Šilec 2, Tanko, Ambrožič 2, Andolšek 4, Zuk.

M. GLAVONJIČ

SEVNICA - IZOLA 25 : 18

Okoli 400 gledalcev je še enkrat burno pozdravilo lepo zmago domačih rokometarjev. Gostje iz Izole so slabo igrali v obrambi in prijeli zadetek celo takrat, ko so Sevnici igrali z igralcem manj. V drugem polčasu so Izolčani boljše zaigrali in znajšli razliko na dva zadetka, vendar to ni bilo dovolj, kajti domači rokometarji so z nekaj zaporednimi zadetki zasluženo slavili zmago.

BELTINKA - LISCA 22 : 21

Z malo več športne sreče bi Sevnice v Beltinci kmalu uresničile našo napoved. Igrale so dobro, toda tik pred koncem tekme so popustile in prvenstveno srečanje tesno izgubile. Tako so „Lisčanke“ z devetimi točkami na prvenstveni lestvici še vedno pri dnu, na devetem mestu.

LISCA: Plažar I, Plažar II, Starič, Pesjak, Rugelj 10, Mlinarič 7, Mejak, Popović 3, Fivart 1, Zvegljič, Pfajfer.

LESKOVEC - NOVO MESTO 16 : 18

V prvenstveni tekmi ljubljanske cone rokometne lige so gostje dokazali, da so zasluženo pri vrhu lestvice. Igrali so domiselno in disciplinirano in brez težav dosegali zadetke. Domači rokometarji so igrali kot vedno: zastreljali so 4 sedemmetrovke, niso hodili v protinapade, razen tega pa so igrali tik ob obrambi Novomeščanov, ki so jim spretno preprečili streljanje. Pri domačih se je z 9 zadetki izkazal R. Šribar.

L. ŠRIBAR

KRMELJ - ZAGORJE 26 : 12

V prvenstveni tekmi so se domači rokometarji razigrali in močno premagali vrsto Zagorja. Pri domačih so se z domiselno in borbeno igro izkazali prav vsi igralci.

B. D.

KRKA - ZAGORJE 20 : 4

Mlade nadarjene varovanke Janca Štruklja so še enkrat dokazale, da so med najboljšimi v ljubljanski conski rokometni ligi. Slabih igralcev iz Zagorja niso podcenjevale, saj njihove hitre in nesebične igre pa je izredno visoka zmaga. Novomeščanke so se izkazale predvsem s hitrimi protinapadi, v katerih so se izkazale N. Blažičeva (7 zadetkov), Segova (5) in Kastelčeva (4).

J. P.

ZMAGALA OŠ V. GABER

Prejšnji teden je SK Mokronog organiziral pionirsko šahovsko prvenstvo, na katerem so nastopili tekmovalci Veličke Gabra, Trebnjega in Mokronoga.

Pri starejših pionirjih je med ekipami zmagala OŠ Veliki Gaber, pri pionirih OŠ Mokronog, pri mlajših pionirih OŠ Mokronog, pri pionirjih pa OŠ Trebnje. Izkazali so se Kotar, Medved, Perko, Rman, Trlep, Hostnik, B. Hostnik, Dvornik, Juvaničičeva, Jevškova, Zvagnova in Lavriškova.

J. KOČEVAR

Točki za Beti in Kočevje

Novomeščani izgubili - Kočevje ne bo izpadlo

V 15. in 16. kolu prvenstva v prvi moški namiznoteniški ligi so Novomeščani obe prvenstveni srečanja izgubili, v področni ligi pa sta vrsti metliške Beti in Kočevja dosegli prepričljivi in pomembni zmagi.

KAJUH - NOVO MESTO 5:0

V 15. kolu so Novomeščani gostovali v Ljubljani pri „Kajuhu“, in prvenstveno srečanje gladko izgubili s 5:0. Ljubljanci so bili precej boljši in so zasluženo osvojili dve pomembni točki.

BETI - DOLSKO 5 : 2

Kot kaže, so tik pred zaključkom prvenstvenih srečanj Metličani prišli v formo. Tokrat je dobro igral tudi tretji igralec Beti Kovačič in dosegel drugo zmago. Rezultati: Kovačič - Cerar 2:1, Uhl - Cerar 2:0, D. Pezelj - Antonič 0:2, Uhl - Cerar 2:0, Kovačič - Antonič 0:2, D. Pezelj - Bajc 2:0 in Uhl - Antonič 2:1.

KOČEVJE - JARŠE 5:1

V zelo pomembni tekmi so Kočevjarji proti zadnjemu vrščeni ekipi zelo dobro zaigrali in se z novo osvojenimi točkami obdržali v ligi. Adlešič in Osterman sta tokrat zmagala dvakrat, pomembno zmago pa je dosegel tudi Oražem.

Z. P.

NOVO MESTO - SEMEDELA 1:5

V 16. kolu so Novomeščani gostili koprsko Smedelo. Peščica gledalcev je pričakovala, da bodo domači igralci v tem srečanju boljše zaigrali, toda gostje, ki so v jesenskem delu igrali precej slabše, so dokazali, da so za spomladanski del pripravljene precej bolje kot Novomeščani, in so zasluženo zmagali. Morda ne bo odveč, če še enkrat poudarimo, da

RIBNICA - MIRNA 2:0

V prvenstveni nogometni tekmi ljubljanske cone nogometne lige so v Ribnici gostovali nogometaši Mirne. Zaradi izredno slabega vremena so se nogometaši predstavili s slabim nogometom, v katerem so bili domači nogometaši iznajdljivi in so zasluženo zmagali. Zadetka sta dosegla Turk in Dejak.

M. G.

OŠ ŽUŽEMBERK IN OŠ KATJA RUPENA

V sredo je bilo v telovadnici OŠ Katja Rupena in OŠ Grm občinsko prvenstvo v odbojki za pionirje in pionirke, ki je bilo letos prvič. Sodelovalo je 6 moških in 4 ženske ekipe, kar pomeni da ima tudi ta vrsta športa na osnovnih šolah veliko pristaev in je bila zadnja leta nekoliko zapostavljena. Prvovrščeni ekipi sta pokazali solidno znanje, vidi pa se, da pionirke OŠ „Katja Rupena“ trenirajo pri Krki, pionirje Žužemberka pa vadijo igralci TVD Partizan Žužemberk.

ŠSD SEVNICA IN ŠSD KRMELJ

Prejšnji teden je bilo v telovadnici osnovne šole „Milan Majcen“ v Šentjanžu občinsko gimnastično prvenstvo osnovnih šol iz sevnške občine. Tekem se je udeležilo 70 pionirjev in pionirk, razen domačih sodnikov pa sta sodila tudi prof. Jože Senica in Brežičan dr. Mitič. Ekipni zmagovalci pri pionirjih je ŠSD Sevnica, pri pionirjih pa ŠSD Krmelj.

KAJ, KJE, KDO?

V soboto bodo prišli na svoj račun tudi ljubitelji košarke. Obe naši ekipi v prvem kolu gostujeta. Metličani igrajo pri vedno neugodnem Triglavu, Novomeščani pa gredo k nekdanjemu drugoligašu, trboveljskemu Rudarju.

Novomeški igralci namiznega tenisa gredo v petek v Ljubljano, bodo poskušali v boju z Gradisovci igrati osvojit prvenstveni točki. V SRL gredo Inlesovi rokometarji po nove točke k zadnje uvrščeni Dravi, Sevnici pa bodo poskušali osvojiti pomembni točki pri Poletu. Brežičanke bodo doma igrale s Stoklarjevimi igralkami, Sevnice pa bodo poskušale doma presenetiti Slovanove rokometarje, ki so med najboljšimi v republiki.

V odbojcarski ligi bodo pri novomeški Krki v naslednjem kolu gostovale drugo uvrščene igralke Gaberja, ki imajo sedaj le dve točki več kot Novomeščanke. Z dobro igro bi Novomeščankam morda uspelo priti celo na drugo mesto.

belinka

tovarna kemičnih izdelkov
61001 Ljubljana
poštni predal 5-1
telefon h. c. 061/314 177
telex 31 260 yu bel

SANDOLIN PX 65

- uživa mednarodni sloves
- odlikuje ga bogata tradicija in novi tehnični dosežki
- najbolj iskano sredstvo za dolgoletno zaščito lesa
- uničuje plesen in zajedalce ter je odporen proti vremenskim vplivom
- služi za osnovni ter končni premaz in je izdelan v 13 barvah

ZAHTEVajte PROSPEKTE IN NAVODILA ZA UPORABO

SCHIEDEL — YU —
Kamin, dimnik št. 1
v Evropi

proizvaja in dobavlja

GRADNJA ŽALEC

Dolenjski list pred 20 leti

Kaj je z borci?

ZELO ŽIVAHNO je bilo med delegati, ko so razpravljali o plačah, kvalifikacijah in življenjskem standardu bivših borcev. Precejšnje število bivših borcev je zaposlenih kot nekvalificirana delovna sila in imajo razmeroma nizke plače, kar vzbuja med prizadetimi mnogo negotovanja. Če mislimo pošteno, potem vemo, da je večji del starih borcev sam kriv, da jih še danes vodijo v staležu nekvalificiranih delavcev. Bilo je mnogo tečajev, ki so bili namenjeni predvsem bivšim borcem, da bi prišli do boljšega kruha. Nekateri se izgovarjajo, da se niso mogli posvetiti izobraževanju, češ da so živeli, kar pa ne more držati za vse prizadete. Vsi tisti, ki so do zdaj zamudili, naj se v bodoče potrudijo, da bodo s tečaji in na druge načine dosegli višjo kvalifikacijo.

V NOvem MESTU se že dolgo časa kaže potreba po zajtrkovalnici, prav tako pa tudi po brezalkoholni gostilni. Za oboje so se že dal časa zavzemale množične organizacije, zlasti protialkoholna sekcija RK, odbor za zaščito matere in otroka ter druge. Ta zadeva bo sedaj rešena tako, da slaščičarna na Glavnem trgu razširi svoje poslovanje še na zajtrkovalnico in točilnico brezalkoholnih pijač, ter tako postane samostojno podjetje.

TUDI V TREBELNEM in okolici je čedalje več ščetinarjev, ki prizadevajo hudo škodo. Lovci so napravili že več pogonov, vendar brez uspeha. Dne 24. marca pa so le položili prvega. Ustrelil ga je Jože Gačnik.

DIJAKI NOVOMEŠKE gimnazije, ki se zanimajo za književnost in pisanje imajo že dobra 3 leta organiziran literarni krožek. Na sestankih govore o literarnih vprašanjih, bero in pretrešajo svoja dela. Tista, ki jih spoznajo za najboljše, objavijo v svojem literarnem glasilu: sprva se je imenovalo Brstje, sedaj pa Stezice.

(Iz DOLENJSKEGA LISTA
15. aprila 1955)

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Glodalec je strigel mladike

(Od raznih) krajev se slišijo letos pritožbe o dolgi zimi in velikem snegu in ravno tako je v naših hribih. Iz raznih krajev se slišijo tudi pritožbe, koliko glada in revščine je užila divjačina in koliko škode je naredila na sadnem drevju, osobito zajci so oglodali toliko mladih sadnih drevesc, da mora človeka jeziti, ko je že več let z vso marljivostjo mlada drevesca gojil, a prišel je lačni glodalec in ostrigel je vse mladike z ostrimi zobmi, da se potem večinoma vse posuši. Pa naj jih, saj ima toliko zagovornikov na svojo stran, da se ne boji največje pravde.

(Grozen požar.) Po hudej zimi se že vse veseli lepega vremena in toplega solnca; vse pridno dela na polju, ker se je delo tako zakasnilo. Opoldne se nič hudega niso slutili dobri Topličani, niso vedeli kakošno gorje jih še čaka. Toda na mah nastane krik, ogenj, ogenj! Jelo je goreti pri Vidicu, a hkrati je že začelo goreti v dveh, treh krajih, in to vsled viharja, ki je ob enem nastal s tako grozovito silo, da je bila vsa

človeška moč zaman. Požarne brambe so se pogumno obnašale, ne brez uspeha.

(V Breškem okraju) utrjala se je grozna plast zemlje, tristo petdeset metrov dolga in devetdeset široka. Vlada je poslala vojake in inženirje na pomoč, da bi večje nesreče zadržali. Delo je silno nevarno, ker se zemlja še vedno premika. Tako je na Češkem neko malo mesto jelo se pogrezavati v zemljo.

(Potres) bil je v noči od 8. do 9. tega meseca malo pred eno uro in zopet proti tretji uri zjutraj. V Mirni Peči čutil se je potres tudi jako močno.

(Oglas.) Na prodaj je hiša v Kandiji, čisto novo zidana, na glavni cesti, za obrt primerna, 5 minut od mesta. Nahaja se obokana klet, hlev, dve sobi, kuhinja, jedilna shramba, z drugimi prostori se takoj prodaja.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC
13. aprila 1895)

PO SVETU OKOLI

PRITOŽNI ODDELEK — Belgijka vlada se je odločila ustanoviti poseben oddelek, ki bo imel eno samo nalogo: sprejemati pritožbe žensk na razne oblike diskriminacije s strani moških. Delo oddelka bo pod neposrednim vodstvom gospe Debacker, ministrice za kulturo, ki je edina ženska v belgijskem kabinetu. Belgijke imajo torej lepo priliko za uveljavljanje pravic v mednarodnem letu žensk.

DOBIL JE ODŠKODNINO — Italijan Pasquale Maulicino je pred desetletji prišel v Etiopijo kot kolonialist in večje imetje izgubil med zadnjo vojno ob prihodu zaveznikov. Pred kratkim je dobil od italijanske vlade odškodnino za med vojno izgubljeno premoženje. Odškodninski ček za 1600 lir zadostuje danes za šestnajst ekspresnih kav!

NEPREDVIDEN PIKNIK — 150 km od Cordobe v Argentini se je iztiril potniški vlak, toda nihče od 700 potnikov ni bil niti mrtev niti poškodovan. Vlak se je iztiril zato, ker se je zaletel v kravo, ki je kajpak poginila. Pa ne samo to: ko so na kraj nesreče prišli reševalci, so od krave ostale samo še kosti, kajti potniki so jo na nepredvidenem pikniku — spekli in pojedli!

POGOJ — V kalifornijskem mestu Oaklandu so pred letom dni ustanovili prostovoljno društvo za tiste, ki se hočejo odvaditi kajenja, pitja alkoholnih pijač in uživanja mamil. Vsak član, ki se v roku, katerega si je določil sam, ne odvadi te ali one razvade, si mora za kazeno — obriti glavo!

POBESNEL JE — Skota Johna Taylorja, pešca, so obsodili, ker je povzročil smrt avtomobilista Andrewa Davisa. Ko je John nepravilno prečkal cesto, je Andrew močno zahtrobl in avto ustavil. To je Johnu tako razbesnelo, da je planil k avtomobilu, začel brcati in udarjati „ploščevino“, izpustil zrak iz ene zračnice in grozil Andrewu, da ga bo „predelal“. Andrew se je tak ustrašil, da je dobil srečni napad in z volanom izdihnil. Tudi na naših cestah se lahko pripeti kaj podobnega, zato priporočamo hladno kri.

PREPOVED — Predsednik vlade Laosu princ Suvana Fuma je izdal za poslanstva in konzularna predstavništva v tujini okrožnico, da ne smejo izdajati vstopnega vizuma — hipijem. Menda iz okrožnice ni razvidno, kakšen je in kdo naj bi bil hipi, zato bo odločitev o vizumih padla po presoji uradnikov v laoskih predstavništvih v tujini. Pa tudi do hude krvi bo gotovo prihajalo.

STEKLENA PIRAMIDA — Kairski dnevnik Al Ahram je objavil vest, da je družba „Walt Disney Corporation“ prosila egiptovsko vlado za dovoljenje, da bi v bližini znamenitih faraonskih piramid zgradila veliko stekleno piramido, ki bi bila „velika turistična atrakcija“. Al Ahram ne navaja, ali je prošnja vzeta v resnejše proučevanje.

Zobje so zdravilni

Z umetnimi zobmi k boljšem zdravju

Dobra polovica ljudi v razvitem svetu prav uspešno namesto svojih zob uporablja umetne. Niti ni pomembno, ali nosijo umetne zobe zaradi lepega nasmeha ali iz potrebe po boljšem žvečenju hrane, bolj pomembno se zdi, tako trdijo nekateri sodobni raziskovalci, iz kakšnih snovi so umetni zobje narejeni.

Že pred 180 leti je italijanski znanstvenik Volta ugotovil, da v ustih nastane šibak električni tok, ako na vsako stran jezika položimo kovinsko ploščico. Prav tak „električni okus“ mnogo krat začetijo novepečeni lastniki zobnih protez. Ta navidez nepomembni pojav pa je lahko zdravju škodljiv, a tudi koristen.

Mikroelementi, ki nastajajo pri procesu elektrolize v ustih, vplivajo na delovanje celotnega prebavnega trakta. Strokovnjake je pričelo zanimati predvsem, katere kovine v protezah bi lahko ugodno vplivale na zdravstveno počutje človeka. Ugotovili so, da je srebro prav dobrodejno, saj deluje kot dobro sterilizacijsko in bakteriциdno sredstvo. Sestavili so proteze, v katerih so uporabili posebne legure srebra s paladijem. Na skupini prostovoljcev so potem nekaj let ugotavljali posledice.

Pri večini prostovoljcev se je izkazalo, da jim je zobna proteza pomagala, ako so bolevali za boleznimi črevesja, želodca in dvanajsternika. Njihovo stanje se je popravilo. Znatno pa se je popravilo zdravstveno stanje tistih, ki so boleli za anacidnim in hipocidnim gastritisom.

Znanstveniki vidijo v tem precejšnjo prednost: estetično, boljše hranjenje in zdravilo.

Morebiti je neki organist pogledal pregloboko v kozarec, sicer je nerazumljivo, kako da je izgubil tele orgle!

Raztresenost izgublja vse

Vsako večje mesto ima urad za najdene predmete, ki je nazoren dokaz, da so naši ljudje veliki pozabljivci. Ob črnih in rdečih, velikih in majhnih, zašitih in raztrganih, novih in starih — dežnikih se zdi, ko da pri nas neprestano dežuje.

O tem, da so dežniki najpogostejše izgubljeni predmeti, ne kaže izgubljeni besed, toda ob zagrebškem uradu za najdene predmete se lahko vprašamo, na katerem mestu imajo ljudje glave, da izgubljajo tudi dokaj velike in dragocene predmete. V zagrebškem najdišču je namreč veliko koles, mopedov in polnih potovalnih torb, ob tisočih izgubljenih predmetih pa predstavljajo višek pozabljivosti prenosne orgle, stroj za razmnoževanje dopisov in risb ter veliko dvokrilno zastekljeno okno.

Zagrebčani so lani na tramvajih, avtobusih, vlakih, v lokalih in drugod izgubili več kot deset tisoč različnih predmetov oz. 1500 predmetov več kot leto prej. Na dan so torej pozabili okoli trideset stvari. Od teh je bilo izredno veliko dokumentov in denarnic, kajpak praznih, ki so jih odvrli žeparji. Vsak dan se zgleda v zagrebškem uradu okoli 250 ljudi, ki iščejo izgubljeno. Šestdeset odstotkov najdenih predmetov se spet znajde v rokah lastnikov, ostalih štiri deset pa po letu dni hranjenja prodajo na javni dražbi.

V šali pravijo, da se v zagrebškem uradu za najdene predmete nahaja prav vse, kar človek lahko izgubi, manjkajo samo še orgle zagrebške katedrale in glava, ki jo je „izgubil“ možak, ki se je zagledal v lepo sosedo.

KRPANOV
KOTIČEK
KRPANOV
KOTIČEK

Od kod orožje?

Komaj sem zakoračil med hišami Mišjega dola, sem zagledal gručo ljudi. Bili so stari in mladi ter se pomenkovali. Skoraj bi šel mimo njih brez besedi, ako ne bi slišal besed: „Samo še Martin Krpan nas lahko reši.“

„I, kaj pa je takega,“ jih vprašam. „Tukaj sem kot naroden.“

„Radi bi imeli novo orožje, pa ga ne dobimo,“ so tarnali.

„Kakšno orožje neki? Lipo posekajte za kij in toporišče, vendar varujte, da ne bo nad kamnito ali leseno mizo in bi imeli sitnosti za voljo tega. Mesarico naj pa kakšen kovač skuje, akoravno je tega danes malokdo vajen.“

„Ne maramo tega, saj se ne bomo bojevali z Brdavsom.“

„Ako vam to ni po volji, česa drugega ne znam svetovati.“

„Mi bi radi imeli puške.“

„A, taka je ta reč. Pa menda ne mislite, da bo

kmalu vojna? Marsikaj hudega je slišati z raznih koncev sveta.“

„Mi ne potrebujemo takih za ubijanje ljudi, marveč take na zrak za streljanje v kroge na papirju.“

„Kaj jih ne zna nihče delati?“

„Delali so jih, vendar jih že dolgo ne več, zato stare kmalu ne bodo več za rabo. Novih pa ni, ker jih menda ni vredno izdelovati. Ne maramo bojevanja, vendar je bolje, da smo pripravljeni, kot pa da bi bili kdaj tepeni.“

„Kaj naj vas zdaj jaz branim?“

„Tega ni treba. Radi bi le nekaj tovorov pušk, da jih preneseš čez mejo. Naši trgovci vse reči lahko uvažajo, le pušk nihče ne sme. Menda nas ne boš zavrnil, češ za vas so frače dobre?“

Nič nisem odgovoril. Odšel sem domov in se zdaj razmišljam, kako bi uredil, da bi bilo njim prav in da ne bo čez postave.

MARTIN KRPAN

Zadnjo plat, sonček, grej!

Kako oblečeni na plaži

Ni preveč lahko izumiti kaj povsem novega v tistem tako skromnem koščku obleke, ki ga uporabljamo na plaži. Nudisti so vprašanje, kaj nositi radikalno rešili, bolj stranski kopalci, ki so zaenkrat še v večini, pa segajo po raznih modelih kopalke, kakor juna pripravijo bistro glave modro oblikovalcev.

Oblikovalce današnjih najbolj bega vprašanje: kaj združiti močno poudarjajo njo po spolnosti in kopalni leko. Na izvirno zamisel pred desetimi leti prišel Rudi Gerreich, ko je žensko tu ponudil slovit „zgoraj Topless je šel po vsem razburil duhove, polni ne strani in se ohranil lanske sezone na velikih svetovljani.

Takole morate biti oporni za kopanje, če želite modri!

Rudi Gerreich pa je vneto iskal inspiracije za cionarne modele. Obleke navdih je našel pri sumo borcih in na trizišče so pred kratkim kopalne obleke nenavadne dobe: za ženske in moške bistvu enake; močno spodnji del, ki odkriva zarkoni sicer ne preveč vani polutki sedala, in naramnice.

Čeprav je do poletja še mesecev, kupci že vneto po modelu „Thong“, cvete, čeravno cena ni dolarjev. Na voljo pa so v različnih barvah in tudi ni izvedbi.

In kdo je najbolj kupec? Človek skoraj ne jel, da so se za „Thong“ razvneli moški.

»Dolenjski list v vsako družino

Riše in piše: Martin Krpan

8. To je naša prva posvetim ti, da boš fakirja v odprto keso, ki je bila kdo ve kaj „A glej šmenal! Zdi se „Odično!“ se je njena točka — samo se Paradižnik je odšel kirju ne prides nikoli do

Operacija marmornatega kipa

MEĐ SVETIMI KRAVAMI

Zaklel je Paradižnik po kranjsko in zgubila sta se s Klaro v ozkih ulicah. Odšla sta s trebuhom za kruhom in bodrila sta se z mislijo: „Za delo znava zgrabiti, torej ne bova lačna, tudi v Indiji ne . . .“

Učimo se od živali

Vendar strokovnjaki tega preprostejšega sredstva ne priporočajo vsakomur za domačo uporabo. Opozarjajo, da so taki poskusi zelo nevarni za vse, ki so preživeli infarkt.

Vpliv vetra

»Zakaj mi
ne pišeš?«

KMETOVALCI !

Kmetijska zadruga „Sloga“
Kranj (pred Mlekarno v Čirčah)
telefon 21-545

16 (1343)

Najbogatejša v SRS

Študijsko knjižnico Mirana Jarca v Novem mestu je lani obiskalo več kot 55.000 ljudi

„Lani je obiskalo študijsko knjižnico Mirana Jarca v Novem mestu skoraj 56.000 ljudi, kar je samo enkrat manj, kot je bilo lani v Novem mestu obiskovalcev kinopredstav,“ pripoveduje upravnik študijske knjižnice Bogo Komelj.

„Knjižnica ima z vsemi oddelki več kot 114.000 knjig poleg tega pa še več kot 67.000 kosov drugega biblioteknega gradiva, rokopisov, slik itd. Knjižnica je ena največjih v Sloveniji, po posebnih zbirkah pa celo največja. Vsebuje študijsko knjižnico, ki sposaja samo v čitalnicah, ter pionirsko in ljudsko knjižnico. Knjižnica

Bogo Komelj: „Novomeška študijska knjižnica dela v pretesnih prostorih.“

bi morala z ljudskim in pionirskim oddelkom zadovoljevati potrebe Novega mesta in okolice, študijska knjižnica pa območje občine Novo mesto, njene posebne naloge pa segajo na območje zgodovinskih meja Dolenjske. Posebne naloge so zbiranje in hranjenje vse literature, ki piše o Dolenjski, ter zbiranje vseh del na Dolenjskem živčih ali rojenih avtorjev.

Ljudska knjižnica bi morala imeti po mednarodnih kriterijih okoli 30.000 knjig, torej dve na enega prebivalca, pionirska pa po 5 knjig na šolarja. Toliko jih

nimamo, tudi če bi jih imeli, jih ne bi imeli kam dati, ker ni prostora, v pritličju sta utesnjeni na vsega 160 kvadratnih metrih.

Prostorske težave tarejo tudi študijsko knjižnico, skupščina SR Slovenije je namreč sklenila, da morajo tudi študijske knjižnice preiti na tako imenovani prosti pristop, kar pomeni, da si lahko vsak obiskovalec sam izbira knjige ali drugo gradivo. Ta prehod bi moral biti izvršen do konca letošnjega leta, vendar ga ne bomo mogli uresničiti, ker ni prostora.

Sedanja knjižnica je v dveh poslopijih, starih več kot 300 let. Najceneje bi bilo zgraditi novo, funkcionalno poslopje. Ker vemo, da novomeška občina za kaj takega zdaj nima denarja, smo predlagali, da bi usposobili za nov način dela, ki ga zahteva slovenska skupščina, sedanje prostore. Idejne načrte je že naredil novomeški rojak, profesor Marjan Mušič. Veliko večjo v pritličju bi spremenili v dvorani, podstrešje pa v izposojevalnico za ljudsko knjižnico, medtem ko bi pritličje namenili pionirski knjižnici in ljudski čitalnici, kjer bi imeli občani na voljo vse domače in tuje revije in časopise. Z nadzidavo poslopja bi dobili prostor tudi za zahtevani prosti pristop v študijsko knjižnico.

V tem okviru je tudi ureitev Kozinove sobe, v kateri bi bil poleg del tega našega velikega rojaka tudi prostor za koncerte.

Novomeška industrija se zelo hitro razvija. Potrebnovala bo vse več šolanih kadrov, ki jim pri učenju pomagata tudi naša ustanova. Ali ne bi bilo prav, da bi novomeško gospodarstvo pomagalo preurediti knjižnico, ki jo Novo mesto vsak dan bolj potrebuje?

M. BAUER

Minuli teden je bil v Novem mestu seminar, na katerem se je več kot 100 predavateljev seznanilo z vsebino seminarjev za usposabljanje poverjenikov sindikalnih skupin in drugih članov izvršnih odborov osnovnih organizacij sindikata.

Poročilo in vodstvo nista vse

O pravilih in letnem delovnem načrtu so v nekaterih osnovnih sindikalnih organizacijah spregovorili šele na pobudo od občinskega sindikalnega sveta

Večina osnovnih organizacij sindikatov novomeški občini je opravila občne zbornice ali letne skupščine do 10. februarja, ostale pa do konca omenjenega meseca. Do danes je imelo občne zbornice 124 osnovnih organizacij sindikatov, 16 osnovnih organizacij sindikatov pa letne skupščine.

Na zborih in skupščinah je bilo navzočih 11.656 članov sindikata, kar pomeni nekaj več kot 68-odstotno udeležbo.

V novomeški občini so ustanovili 14 novih osnovnih organizacij sindikatov – tako v šentjernejški Iskre 8, v Novotoku TOZD Tkanina eno, v Komunalnem podjetju dve, v Centru ptt eno, prav tako po eno pa tudi v Vodnogospodarskem podjetju Novo mesto ter SGP Pionir-TOZD Projektivni biro.

Se do danes niso imeli občnih zborov v industriji motornih vozil: sklicali jih bodo, ko bodo reorganizirali podjetje.

Ocenja se, da so bili občni zbori dobro pripravljani in da smo z njimi lahko zadovoljni, čeprav ni mogoče zanikati, da so se nekateri izvršni

odbori bolj potrudili od tistih, ki so pripravili samo poročilo, zaključni račun in izvolili novo vodstvo, pravil osnovne organizacije in letnega delovnega načrta pa ne. In to kljub temu da so dobili vse potrebno gradivo, ki bi ga morali le preprosto prilagoditi potrebam in značilnostim domače osnovne sindikalne organizacije.

O teh dveh, za sindikalno delo najpomembnejših aktih so ponekod spregovorili šele na pobudo predstavnikov občinskega sveta Zveze sindikatov. Ocenja tistih, ki so se udeležili občnih zborov, je, da so se v tistih organizacijah združnega dela, v katerih je razvito samoupravljanje in v katerih sindikat že vrsto let dobro delal, tudi na občne zbornice dobro pripravili.

V teli osnovnih organizacijah so že pred občnim zborom seznanili članstvo z gradivi, o katerih so pozneje razpravljali in glasovali. Tako vzorno pripravljene in izpolnjene občne zbornice sta imeli osnovni organizaciji sindikata tovarne perila Labod, osnovna organizacija sindikata

Zavarovalnice Sava, strokovne službe regionalne skupnosti zdravstvenega varstva, Cestnega podjetja, šentjernejške in žužemberške Iskre ter novomeške občinske skupščine. M. B.

Tri nagrade za izpopolnitve in izume

Dobili so jih Tone Blatnik, Jože Salmič in Jože Verce

Iz „Sklada Borisa Kidriča“ so tudi letos dobili nagrade avtorji 20 izumov in izpopolnitev. Komisija za podelitev nagrad, ki jo je vodil dr. Jože Gogala, je predlagala upravne odbore, da nagradi tudi dipl. inž. Toneta Blatnika za izpopolnitev proizvodnje suhega komprimiranega zraka za industrijsko fermentacijo antibiotikov. Izboljšava daje najenostavnejšo in najcenejšo rešitev problema sušenja zraka na parametre, ki preprečuje kondenzacijo vode, ki lahko zalije filtre za sterilizacijo in mešalne naprave. Izboljšava je že dala dobre rezultate v tovarni „Krka“.

Nagradjena sta bila tudi Jože Salmič in Jože Verce za izpopolnitev: „Dodatna naprava na stroju Femina za avtomatsko dodajanje žličke“. Ta dodatna naprava dodaja žličke v zloženko skupaj z zdravili, zato se lahko zmanjša število delavcev v pakirnem oddelku. Tudi ta naprava že dobro leto uspešno deluje v novomeški „Krki“.

Pri ocenjevanju so poudarili, da se dejavnost ni preveč razmahnila, saj so imeli mladi veliko dela pri reorganizaciji, nato pa so poudarili, da je aktivno življenje mladine v prostem času eden od pomembnejših činiteljev delovanja ZSMS in da mora mladinska organizacija v prihodnosti prostemu času posvetiti več pozornosti. V razpravi so delegati govorili predvsem o delu po osnovnih organizacijah, delegat iz Bučine vasi pa je poudaril, da bi moralo vodstvo mladine poslej večkrat zaiti med mlade in se z njimi seznaniti, kajti čas, ko so funkcionarji sedeli po pisarnah, je že minil.

Odslej bo delo novomeške mladine vodil Boris Dular. Zamenjal je Marjana Pavlina, ki je že od 1. marca predsednik medobčinskega sveta ZSMS za Dolenjsko. Podpredsednik občinske konference ZSMS Novo mesto je Boris Zajec, sekretarska dela pa bo opravljal Bojan Fink.

Novomeška kronika

BODOCI MOST PREIZKUSNI? – Precej vode je že preteklo pod ragovskim mostom od tistih časov, ko je ta most veljal za veliko preizkušnjo hrabrosti novomeških mulcev. Kdor je hotel pridobiti v očeh vrstnikov kaj več veljave, ta je moral prečkati skrajno nevarni, do kraja prepereli in razpadajoči most. Ragovski most so pred leti temeljito obnovili, toda pred kratkim ga je spet začel zob časa. Da bi most spet ne postal „most preizkušnje“, bi kazalo takoj popraviti tisto, kar že kliče po obnovitvi.

ROJSTVA – Rodili sta: Fanika Palčar iz Lobetove 7 – deklico in Barbara Dular s Kristanove 30 – Tino.

SMRTI – Umrla sta Ida Andrejčič, bivša modistkinja z Muzejske 10 v Novem mestu, v 90. letu starosti, in Karel Grm, upokojenec z Uršnih sel 7, v 61. letu starosti.

VODNJAK IN ... – O pomladi, ki zeleni drevje in poganja v cvetje nasade, smo že veliko pisali, morda celo nekoliko preveč, zato naj tokrat oznamimo samo enega od znanihcv pomladi (čeprav lastovk še nismo zasledili): za to pristojni delavci so odkrili z lesom zavarovani Kettejev vodnjak na Glavnem trgu, prav tako pa tudi spomenik na drugi strani istega trga. Upamo samo, da vodnjak ne bo postal spet največji novomeški – smetnjak!

TRŽNICA – Lep sončni petek je bil kot nalašč pripravljen za prodajo in nakupovalno gnečo na novomeški tržnici. Branjevske s semenski živili počasi odstopajo prostor drugim, kramarji pa morajo že zgodaj jutraj politeti, da dobijo svoje mesto pod kostanje. Cene nekaterim živilom so bile naslednje: kilogram krompirja je stal 2 dinarja, solate 10 do 12 dinarjev, čebule 6 dinarjev, zelo slaba jabolka so bila po 4 dinar-

MINI ANKETA:

„S 1. aprilom so se stanarine v novomeški občini povečale za 25 odstotkov, kar je sad slovenskega družbenega dogovora o politiki stanarin v letu 1975, ki je v skladu z določili medrepubliškega dogovora o izvajanju politike cen.“ Tako smo zapisali v zadnji številki lista in s tem se bomo sprijaznili kot pač z vsakim povzemanjem cen. Kogar nove stanarine prizadevajo, ta bo moral pobrskat po žepu in najti dodatne dinarje, nasploh pa o novih stanarinah občani menijo naslednje:

Nove stanarine - problem mnogih

Jože REPŠE, delavec iz Novolesa: „Kot predsednik hišnega sveta lahko povem, da so vsi stanovniki našega bloka proti stanarinam, kajti podražitev je glede na prostore in starejšo stavbo prevelika. Kaže, da ne bo mogoče nikjer nič ukrepati, kajti zakon je zakon. Prizadelo pa nas bo vse.“

Ivan NOVAK, voznik: „Zanima me predvsem, v kateri fond bo šel dodatni denar od stanarin, v čigavo korist. Veliko delavcev, ki s plačili komaj shajajo. Če pomenijo nove stanarine zvišanje standarda, potem se naj standard pozna tudi pri večjih plačah. Mene povečanje stanarin ne bo hudo prizadelo, bolj me bo udarila podražitev elektrike.“

Cveta ZUPANČIČ, delavka iz Novolesa: „Imamo svojo hišo na Potoku, zato nas nove stanarine ne bodo prizadele. Tega pa ne bi mogla trditi za veliko delavcev z nižjimi osebnimi dohodki, ki jih ni nihče vprašal, ali bodo lahko plačevali tako visoke stanarine.“

Tone VALENTINCIČ, upokojenec: „Imam lastno hišo, zato ne spadam med prizadete. Zdi se mi, da je povzicanje stanarin kar primerno, čeprav bo precej prizadetih. Stanarine se morajo uskladiti s stroški gradnje in amortizacijsko dobo, ki je pri nas tako in tako za pol krajša kot po svetu, kjer tudi vemo, da dajo ljudje polovico plače za stanovanje.“

Agripina ZUPANČIČ, delavka: „Zaradi povečanja stanarin se bo mnogim znižal standard, težko bo za tiste, ki imajo majhne osebne dohodke, zato bi bilo treba najti način, da bi se jim pomagalo.“ D. R.

LETNA KONFERENCA GASILSKEGA DRUŠTVA NOVO MESTO

Danes ob 18. uri bo v gasilskem domu na Cesti herojev letna konferenca Gasilskega društva Novo mesto. Poleg poročil predsednika, poveljnika, mladinskega referenta, ženskih desetih in nadzornega odbora je v programu tudi podelitev odlikovanj in nastop pihalnega orkestra, ki bo zaigral tri koncertne skladbe.

Plat zvona, čeprav je že gorelo

Ali bodo na Otočcu lahko že letos obnovili dom, ki ga je razdejal požar? Kaj razkrije razprava v manjšem občinskem središču?

Škoda s požarom uničenega Partizanovega doma na Otočcu je bila in bolj boleča, kot je bilo razbrati iz časopisnih vestí, ki so o nesreči poročale. Huda in boleča je tako za sam kraj kot za njegovo kulturno društvo, družbenopolitične organizacije in krajevno skupnost. To je razkril tudi sestanek prejšnji teden, ko je ob navzočnosti nekaterih predstavnikov iz Novega mesta (najodgovornejši, čeprav so jih pisмено vabili, niso prišli) tekla beseda o ob-

novitvi. Za razpravo so pripravili dve inata: po prvi bi sedanji dom le obnovo, v drugi bi ga gradili nov dom, s tem da bi

TAKOJ ZAČELI

Izvršni odbor skupnosti otroškega doma v Novem mestu je pod predsedstvom Zvoneta Sušteršiča prejšnji teden sklical že tretjo sejo. To se obnavljali finančni načrt za letošnje leto in program dejavnosti, ki ga bodo izvajali v prostorih, ki jih bodo izgradili na Dolenjskem. Izvršni odbor je skupnosti je takoj po izvozu začel delati, vse pa kaže, da bo letošnje leto tudi plodno. Predvidevajo, da bodo v letu 1975 v Ljubljani, dograjen bo vrhovec, ki bo namenjen za vse dejavnosti in študijske poslovanja in stipendijami otrok, ki bodo na voljo nekaj čez 8 milijonov dinarjev.

hkrati uredili še prostore za krajevno skupnost, krajevni urad, klubsko dejavnost, pošto in gasilsko društvo. Brž ko so začeli tehtati tudi številke, so misel na novo gradnjo opustili, saj izkazana stroška ne bi presegla v sedanjem času nobena blagajna, tudi občinska ne.

Menili so, da bi bilo možno dom popraviti do novega šolskega leta, da bi učenci tamkajšnje osemletke spet lahko imeli v njem telovadbo, da bi dramska skupina kaj uprizarila in da bi tudi sestanke in druga zborovanja lahko spet imeli v njem kot pred požarom. Kajpak ta čas ni možno reči, ali tako tudi bo, saj nihče ne ve, ali se bo posrečilo zbrati vsaj denar za obnovo in kdo naj bi ga prispeval. Približni predračun pove, da bodo dela veljala okoli 600.000 din, to pa je vsota, ki prav gotovo še nekaj časa ne bo dovolila dobrega spanja ljudem, ki so odgovorni za obnovo.

Razprava je razkrila še en problem, namreč, da Otočec urbanistično še ni urejen, zato zdaj tudi kakršnakoli družbena gradnja tam ni

možna. Zavoljo bližine magistralne ceste je naselje v tako imenovanem varovalnem pasu, za katerega veljajo drugi predpisi. Dolgo pa tako ne bo smelo biti, saj je Otočec le eno od občinskih središč in povrh vsega še znan dolenjski turistični kraj. I. ZORAN

BRAZILIJA, DEŽELA SANJ IN PRIČAKOVANJ

Hortikulturno društvo Novo mesto bo priredilo v ponedeljek, 21. aprila, ob 17. uri predavanje dr. Majde Mazovčeve iz Ljubljane, ki bo v sliki in besedi predstavila „Brazilijo, deželo sanj in pričakovanj“.

V Žužemberku je pričakalo zvezno in krajevni štafeti mladosti več kot 500 ljudi. (Foto: Darja Kodre)

NOVOMEŠKA TRIBUNA

16 (1343) - 17. aprila 1975

Proračun: največ za upravo

Na seji vseh zborov je bil sprejet brez posebnega »žaganja«

Delegati so postavljali le nekatera vprašanja o postavkah, predložena sestava je ostala v glavnem nedotaknjena, kar kaže pač na temeljito pripravo predloga.

V okviru določenih meril splošne porabe se dovoljena poraba giblje v povsem določenih okvirih. Lastni dohodki zaenkrat še ne pokrivajo vseh potreb, nabere se jih za 10.017.000 dinarjev, preostalo do višine 15.375.000 o moralo priti iz republiških dopolnilnih solidarnostnih sredstev.

Kot je v obrazložitvi povedal predsednik izvršnega sveta Janez Zajc, ostaja tudi nekaj nerešenih vprašanj. Gre za anuitete od posojil za naložbe v šolstvu, ki so predstavljale težavo vse minulo leto. Izvršni svet zanje ne prevzema odgovornosti, da jih bo pokrili. Rešitev bo treba najti med letom, morda se bo obveznost prenesla v prihodnje leto? Znesek za zdravstveno varstvo nezavarovanih oseb ne bo zadostoval. Novo obveznost predstavljajo tudi medobčinske inšpekcijske službe.

Dejanske potrebe potrošnikov so bile za 4 milijone večje, kot je dovoljena potrošnja.

Najvišjo postavko v letošnjem proračunu predstavljajo izdatki za državno upravo. V celoti gre za 8.373.500 dinarjev. Letos bo mogoče povečati osebne dohodke upravnim delavcem; povprečni osebni dohodek je namreč lani znašal le 2.670 dinarjev, kar je za izobrazbeno sestavo, kot jo v upravi imajo, izredno malo. Temu primeren je bil zato tu-

di beg upravnih delavcev iz uprave, kar močno ovira delo.

Za krajevne skupnosti je v celoti namenjenih 1,02 milijona dinarjev, kar je 20 odst. več kot lani. Po mnenju nekaterih je to še vedno malo, posebno zaradi tega, ker občani s svojim delom to postavko ponavadi močno oplemenitijo.

TRIMO: ZAGON TOVARNE FASADNIH PLOŠČ

Predvidoma 20. aprila naj bi stekla testna proizvodnja, kmalu zatem pa tudi poskusna proizvodnja na enem traku nove tovarne fasadnih plošč. Drugi trak je predviden za strešne plošče. Nova tovarna bo spet lepa pridobitev. Te plošče so se doslej izključno uvažale, vgrajene so tudi v novo tovarno.

ŠTIPENDIJ NE MOREJO POPRAVITI

Čeprav se v republiškem merilu priznava večji življenjski stroški dijakom in študentom, v trebanjski občini ne morejo valorizirati štipendij. Če bi to storili, bi že v tem četrtletju manjkalo 100.000 dinarjev. Vsi podpisniki sporazuma o štipendiranju v občini ne poravnajo sproti svojih obveznosti, zbrati vse prispevke doma pa je eden od pogojev, da se dobi republiška solidarnostna sredstva.

MLADI KOLESARJI NA PODROČNEM TEKMOVANJU

Tudi na letošnjem občinskem tekmovalstvu »Kaj veš o prometu« je nastopilo lepo število ekip iz vseh šol v občini. Najboljši iz nižje skupine (Stane Marolt, Stane Hribar in Alojz Fortuna iz Velikega Gabra ter Stane Žnidaršič iz Trebnjega) in višje skupine (Marko Grandovec iz Trebnjega, Darko Pandur iz Velikega Gabra, Mirko Škarja iz Mokronoga in Mitja Žagar iz Trebnjega) so v soboto zastopali svojo občino na področnem tekmovalstvu v Novem mestu.

Vodovod in cesta

V Gor. Mokronogu
napeljujejo vodo, v
Češnjicah so na ce-
sti

Najzanesljivejša pot iz zalogosti je, če na vasi sami primemo za delo. Čeprav šteje Gornji Mokronog le pet hiš, so se kar na hitro odločili, da si napeljejo vodovod iz pol kilometra oddaljenega studenca. Studenec izvira nad naseljem tako, da ne bo niti potrebna črpalka. Z združenimi močmi so zbrali denar, nabavili cevi, izkopali so skoraj že vse järke. Upajo, da jim bo voda pritekla v vas že v nekaj mesecih. Nekaj jim je pomagala tudi krajevna skupnost Trebelno, v glavnem pa delajo sami.

Vaščani Češnjic in okolice so sami zbrali denar in pripravili delovno akcijo za popravilo ceste Češnjice - Bogneča vas - Vinski vrh v dolžini enega kilometra. Deloma gre za obnovo stare poti, ponekod pa so jo vrezali tudi na novo. Samo prevoz kamna in gramoza je veljal 5.450 dinarjev. Glavni pobudnik akcije Stanko Florjancič iz Češnjice je 35-krat zapeljal kamen. Delalo je staro in mlado več dni. Delalo je tudi po 20 ljudi. Vse izkope so opravili ročno, ker niso dobili stroja. V vinograde na Vinskem vrhu bo posledaj mogoče priti z avtomobilom.

LEOPOLD PAVLIN

V Gornjem Mokronogu se bodo sami dokopali do vodovoda (prva slika), za delo na cesti Češnjice-Bogneča vas-Vinski vrh je prišlo staro in mlado. (Foto: Pavlin)

IZ KRAJA V KRAJ

DIMNIKARJEM NE ZAUPAJO
PREVEČ - Računi za dimnikarske storitve v družbenih stanovanjih niso majhni. Na zborih stanovančev so ponekod celo ugotavljali, da se dimnikarji lotevajo nekaterih dimnikov le bolj z očmi, zato bodo zahtevali, da dimnikar opravi čiščenje v prisotnosti člana hišnega sveta ali vsaj dobi podpis na račun.

SINDIKAT ZA VARČEVANJE - Nekateri zamerijo sindikatom, ker so pričeli izplačevati sejnine, kar je prišlo prav tudi drugim. Bližnji seminar za izobraževanje sindikalnih poverjenikov za člane izvršnih odborov v Trebnjem in na Mirni bo potekal izven delovnega časa. Začel se bo v petek popoldne, nadaljeval pa še na prosti soboto.

TEŽAVE S TRADICIJO - V drugih krajih bo stekla gradnja blokov, v Mokronogu pa ima stanovanjska skupnost spet težave s spomeniškim varstvom za lokacijo v trikotniku med skladiščem gradbenega materiala in staro šolo. Nekateri Mokronožani z očitki gledajo na stanovanjsko skupnost in ji zamerijo, zakaj stvar ne krene, vendar ta ne more mimo soglasij, ki jih dajejo pristojne službe. Sicer pa so Mokronožani že v pustnem karnevalu prikazali, kako je s spomeniškim varstvom.

KDO BO POUČEVAL OTROKE ROMOV? V minulemu letu ni bila izkoriščena pri temeljni izobraževalni skupnosti predvidena postavka za šolanje otrok Romov. Potrebni so posebni oddelki, tega pa ni bilo mogoče pripraviti, ker zanj niso mogli najti učitelja.

SE ŠAHOVSKA SEKCIJA - Minuli četrtlet so pri mirnem Partizanu ustanovili tudi šahovsko sekcijo. Na ustanovni sešestanek je opozarjalo mnogo plakatov.

Franc Dremelj, cestar iz Dolge njive: »Ne dohajam je,« je potožil ob luknjah na cestišču pred njim, za njim pa je bila minuli petek proti koncu delavnika že lepa vrsta raztrošenih kupov peska. »To bodo avtomobili kmalu spet raznesli. Dolg je ta moj odsek, od Male Loke do Podgabrja, kjer je meja občine, torej kar 6 km v dolžino. Pesek je in ga ni, marsikdaj ga je premalo tam, kjer bi ga bilo treba. Ob takem prometu je rešitev le asfalt. Zanj pobiramo samoprispevek.«

Eden za tri

Zavoji gradiva, nad katerim delegati včasih tudi zmagujejo z glavami, češ: Toliko ga je spet! roma skozi razmnoževalni stroj, nad katerim bdi pri sevnjski občinski upravi Ludvik Zuraj. V odborniških časih je stroj vrtel še na roke, po zagonu delegatskega sistema je lansko poletje dobil svoj prostor, kjer je sam z malim offset strojem, ki že precej škripa, velikim ciklostilnim strojem, množico papirjev in predvsem obilno delovno vneto.

»Ludvik bo naredil,« poroče marsikomu, ki je že zamudil vse roke, da bi mu naredili lepak ali priznanje. In Ludvik res naredi: z natančno roko piše matrice, črke zarisuje kot tiskarski stroj, zakaj občinska razmnoževalna pisarna pomaga tudi drugim. Luč za mizo ali za strojem gori večkrat ponoči ali zgodaj jutraj. Zanj ni vprašanja, ali bo zmogel ali ne: »Dan je dolg,« reče in vse je naredil.

Ludvik je prava podoba varčnosti. V razmnoževalni stroj je pravzaprav mogoče vpenjati le uvožene matrice. Ludvik je porezal zaglavja s starih matric in ji spenja na domače; stvar gre seveda dosti ceneje. Za seje vseh treh zborov občinske skupščine gre med delegate skoraj 500 izvodov gradiva. Poročilo občinske uprave je imelo 77 strani; da so ga dobili vsi, je bilo treba 42.350 listov papirja. »Če bi seveda bil ves papir dober,« reče s preudarkom, zakaj natančni stroj ne potegne vase neenakomerno rezanih listov. Delegatsko gradivo je pripravil že v enem dnevu. Zagata je bila rešena, gradivo je bilo v roku pri delegatih.

V občinski upravi je še dosti pridnih ljudi. Delavcev še vedno ne morejo plačati po prizadevnosti, temveč le po delovnem mestu. Na upravi pravijo, da bi bili za vse Ludvikovo delo potrebni vsaj dva ali trije delavci. A. Z.

Na novem mostu čez Savo potekajo zaključna dela. Brž ko so bile odprte asfaltne baze, so delavci celjskega Cestnega podjetja pričeli asfaltirati priključke. Kot pravijo izvajalci del, bo most narejen za promet pred 1. majem. (Foto: Železnik)

»Hlebec« krajevnih skupnosti težji

Čeprav so bili programi krajevnih skupnosti, ki jih je zbrala občinska skupščina, bolj spiski želja, še posebno če jih soočamo z korak k novi ustavni vlogi krajevnih skupnosti. Zaključni račun gospodarskih organizacij kaže, da je ostanek dohodka pičel, od česar pa bodo navsezadnje imeli korist vsi.

Komisija za načrtovanje srednjeročnega in dolgoročnega razvoja skupščine sta v zadnjih mesecih dostikrat obravnavala vprašanje financiranja krajevnih skupnosti. Po delovnih sporazumih se zbere na dinarjev. Po predloženem ključu naj bi ta denar razdelili za štiri namene. 28,8 odstotka bo dodeljeno po številu prebivalstva in kilometrih cest v krajevni skupnosti (na število prebivalcev odpade skupno 400.000 denarjev, na ceste pa 320.000 dinarjev). Za delo delegatskega sistema in funkcionalne izdatke KS se namenja 14,4 odst. denarja, 28,8 odst. denarja naj bi bilo na voljo za delitev na podlagi razpisa. Tista krajevna skupnost, ki bo imela na voljo večjo soudeležbo, hkrati pa bo reševala

VOZNI RED ZA SESTAVO NAČRTA

Izdelava srednjeročnega načrta občine do leta 1980 mora potekati v povsem določenih rokih. V naslednjem mesecu mora biti opravljeno usklajevanje osnutkov načrtov TOZD, samoupravnih interesnih skupnosti, krajevnih skupnosti, vseh ključnih problemov in strateških ciljev občine ter osnutkov samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov. Kot je bilo opozorjeno že na seji komisije za načrtovanje v minulem mesecu, je le nekaj delovnih organizacij pripravilo minimalne kazalce razvoja. Krajevne skupnosti bodo nedvomno kadrovske potrebovale pomoč. Le odgovoren pristop vseh k tem nalogam bo prinesel uspehe.

NEPREMIČNINE: ZMERNEJŠA OBDAVČITEV

Ze leta 1972 je bil sprejet republiški zakon o davku na promet nepremičnin, za katerega se je izkazalo, kakor tudi za občinske odloke, da je deloval zaviralno. To je bila prehuda obdavčitev, zlasti ki je šlo le za menjavo oblike premoženja, kot npr. zamenjava stanovanj, kjer so stopnje znašale tudi do 40 odst. Odlok, ki ga morajo sprejeti delegati občinske skupščine, govori tudi o olajšavah. Prometni davek naj se ne bi plačeval v primeru, ko bi lastnik kmetijskega zemljišča kupil drugo zemljišče ali objekt zato, ker nadomešča izgubo zaradi regulacije ali urbanističnega načrta. Ravno tako naj ne bo prometnega davka za tistega, ki kupi zemljo in mu je kmetijstvo edini vir preživljanja ali pa zemljo združuje.

SEVNIŠKI PABERKI

namreč, kot menijo v Boštanju, pomagali iskati zunanje interese za gradnjo motela, če bi se domača organizacija preveč obotavljala zaradi drugih obveznosti.

DRUGI SKLIC USPEŠEN - Kot smo že poročali, je bila ob prvem sklicu udeležba na občnem zboru sevnjske organizacije Rdečega križa porazna. Minulo nedeljo so občni zbor sklicali ponovno. Tokrat je bila udeležba lepa, prišlo je 82 članov.

GRAD V POLMRaku - Turistično društvo je pred časom osvetlilo sevnjski grad z dvema reflektorjema. Vsak je bil upravljen v en stolp. Enega so neopredelili razbili. Mogočna grajska stavba nad mestom ima ponoči, če je osvetljena, poseben čar. En reflektor seveda ne zaleže toliko kot dva.

ENA SAMOPOSTREŽBA TUDI OB SOBOTAH POPOLDNE - O novem odpiralnem času trgovskih lokalov in drugega je v pripravi tudi poseben samoupravni sporazum. Nekateri se zavzemajo, da bi ob sobotah vendarle kazalo imeti odprto v mestu vsaj eno samopostrežno trgovino, ko bi bil v veljavi nov odpiralni čas in bi preostale zanrli.

SEVNJSKI VESTNIK

SEVNJSKI VESTNIK

16 (1343) * - 17. aprila 1975

Komisija je sklenila: »Da«

Od biroja za ekonomiko in urbanizem pričakujejo, da bo upravičil svoj obstoj - Novoustanovljena delovna organizacija že posluje

Gledé ustanovitve biroja za ekonomiko in urbanizem med delegati v zboru združenega dela in v občinskem zboru krajevnih skupnosti ni prišlo do soglasja. Eni so bili za, drugi proti, odločitev pa so prepustili skupni komisiji šestih članov. Vsak zbor je imenoval tri.

Gotovo niso imeli Janez Skrinjar, Janko Štukelj, Ivan Požek ter Vilko Črnič, Tone Fabjan in Martin Radoš lahkega dela, ko so odločali o tem, ali bo v občini začela delati nova delovna organizacija ali ne. Da je potrebna, jih ne dvomi veliko, pač pa so si delegati najbrž pomislili predvsem zato, ker mora proračun za začetne stroške novega podjetja zagotoviti 300.000 dinarjev kot kredit za dobo 15 let. Ker je denarja malo, saj večina uporabnikov proračuna ni dobila toliko, kot je prosila, so bili nekateri proti dodatnim obremenitvam.

Šestčlanska komisija je vse skupaj še enkrat pretresla, kon-

čno pa se je odločila za ustanovitev biroja. Od delavcev novoustanovljene delovne organizacije pa zahtevajo, da se letos organizirajo svoje poslovanje tako, da bodo v letu 1976 izhajali z lastnimi sredstvi, brez občinske pomoči.

Novi biro, katerega direktor je postal diplomirani ekonomist Viktor Zupanič, že dela v Ulici Mirana Jarca. Biro se bo ukvarjal z izdelavo investicijskih programov, z organizacijo poslovanja v TOZD in SIS, pripravljal bo analize in načrte za poslovanje gospodarskih in negospodarskih dejavnosti, prevzemal v izdelavo tudi samoupravne akte za delovne organizacije, izdelava

vo lokacijske dokumentacije, pripravljaj bo zazidalne načrte za ožja gradbena območja, od dajal stavbna zemljišča, izdeloval gradbene načrte itd. Doslej se v Beli krajini nihče ni s temi stvarmi načrtno ukvarjal, zato so se te stvari odvijale bolj po domače. V lastno škodo!

»Vsak dan v negotovosti«

BELT, najštevilnejši črnomaljski industrijski kolektiv, je zadnja leta doživel nekaj hudih viher, kaže pa, da se stvari le umirjajo. To je potrdil tudi Cveto Sergio, ekonomist in direktor TOZD Belt, ki posluje v sklopu mariborskega podjetja TAM.

»Pri nas so premiki, nisimo pa še dosegli tega, kar si vsi želimo. So še slabosti subjektivne narave, nekaj pa je tudi težav zunaj naših vplivov. Dejstvo je, da smo pri manj zaposlenih dosegli večjo storilnost, boljše disciplino, da je manj bolnih in da opažamo boljše izrabo materiala in časa in da je letos izmečka samo toliko, kolikor smo računali. Razveseljivo je, da nam je uspelo kolektivu vrniti ugled na zunanjem trgu. Posamezni kupci spet zahtevajo, da smo mi dobavitelji nekaterih izdelkov, ki po svoji kvaliteti povsem ustrezajo evropski ravni.

Postavljamo se na noge, vendar nas čaka še veliko težav. Trenutno nas najhujše prizadene to, da ni sivega surovega železa, kasni pa tudi intervencijski uvoz kovin. Marca je zaradi tega proizvodnja stala 4 dni, odtlej smo zmeraj v negotovosti: ali bo dela za nekaj dni ali ne?«

R. B.

Preslabo so se poznali

Komite je sklical posvet za ravnatelje šol in funkcionarje Temeljne izobraževalne skupnosti

Pretekli teden so na pobudo občinskega komiteja ZK v Črnomlju ocenjevali vlogo in naloge TIS v občini, uresničevanje načrtov glede celodnevne šole, obravnavali kadrovanje v pedagoške šole in možnosti za odprtje novih oddelkov srednjih šol v okviru Centra srednjih šol.

Nesporno je, da so se pri delu TIS pokazale pomanjkljivosti za časa delegatskega sistema. Gradivo je k delegatom prihajalo pozno, večkrat samo dva dni pred zasedanjem (kar je tudi proti statutu), zato se delegati niso mogli sestajati prej in prenašati naprej mnenja delavcev. Nekajkrat je zaradi preslabega poznavanja stvari v skupščinskih dvorani prišlo do dokaj ostrih razprav in precej hude krvi. Razprave so bile odborni-

ške, ker za njimi niso stali delavci, tisti, ki so delegata poslali na zasedanje. Tako so prosvetni delavci očitali, da delegati iz delovnih organizacij neobjektivno ocenjujejo njihovo delo in položaj šolstva, izkazalo pa se je, da tudi delegati iz prosvetnih vrst niso bili usposobljeni za enakopravno dogovarjanje in razpravljanje z delegati iz podjetij. To pomanjkljivost bo potrebno v bodoče odpraviti s seminarji in predavanji za delegate iz vrst prosvetnih delavcev, za kar bosta poskrbela sindikat in SZDL.

Tu in tam je še videti v odročnih vaseh leseno hišo s slamnato streho, kakršna je ta v Fučkovcih. Danes je taka hiša že zanimivost, ob kateri se ustavlja nedeljski turist, a še ni tako dolgo, ko je bilo vse belokranjsko podeželje slamnato. Razen tega tudi ni več ljudi, ki bi znali prekrivati strehe s slamo. (Foto: R. Bačer)

HVALA ZA VAŠO KRI

Na nedavnih občinskih zbiorih osnovnih organizacij Rdečega križa po terenu so podelili priznanja najbolj zaslužnim krivodajalcem. Tako sta priznanje za 25-krat darovano kri dobila Ivan Volf s Sečjega sela in Janez Jerman iz Sel pri Otovcu. Za 20-kratno udeležbo na krivodajalski akciji sta dobila priznanje Janez Kump z Obrha in Rudolf Habe iz Tribuč. Petnajstkrat so darovali kri: Rudi Trempus in Zdenko Jaketič iz Vinice, Franika Špehar iz Sečjega sela, Franc Rožman in Marija Rožman iz Vel. Nerajca, Jože Šterk z Goleka in Miha Matkovič s Tančevih gore. Razen tega je bilo podeljenih 17 priznanj občanom za desetkrat darovano kri in 23 priznanj za petkratno rostopolno sodelovanje v tej humani akciji.

KAJ SMO NAREDILI?

Za torek, 15. aprila, je bila sklicana seja občinskega komiteja Zvezze komunistov v Črnomlju. Obravnavali so uresničevanje sklepov IV. in X. seje ZK ter program ob tednu Komunista, ki bo potekal v domači občini zadnji teden v aprilu.

ČRNOMALJSKI DROBIR

ZACETI JE TREBA TAKOJ - Da ne bi z začetkom gradnje v okviru letošnjega programa javnih del več čakali, je izvršni svet občinske skupščine dolžan do konca aprila letos oddati najboljšim ponudnikom v gradnjo vsa dela, za katera že obstajajo načrti, za ostala pa mora čimprej poskrbeti dokumentacijo in oddati dela v gradnjo do konca maja letos. Se pravi, da bo poletje minilo v največjem zaletu gradnji!

SPET NOVI ŠOFERJI - V kratkem se bo v Črnomlju in Semiču začel nov tečaj prve pomoči za šoferske kandidate. V obeh krajih je še veliko občanov obeh spolov, ki bi radi postali vozniki.

NIC NE ZALEŽE - Kljub opozorilom in prošnjam občanov je (krajska) cesta še zmeraj tako grda, jamasta in slabo vzdrževana, da se po njej vozila komaj prebijajo, pešci

pa v stalni nevarnosti, da jih vozila oškropijo. Ta cesta vodi do stadijona, tam je več blokov, več zasebnih hiš, skratka: prizadetih je okrog 60 gospodinjstev.

NE BO VEČ KUVERT - Med kolektivi, ki so se odločili za izplačevanje osebnih dohodkov na hranično knjižico, je tudi črnomaljski BELT. Aprila v tem podjetju ne bodo več dobili kuverte z denarjem, ampak knjižice. To je zlasti ugodno za varčevalce, razen tega nihče ne more denarja ukrasti.

SKROMNO, DA JE KAJ! - Na novi tržnici je ponudba domačih pridelavcev vrtnin in poljskih pridelkov ter drugega blaga zelo slaba. Prejšnji četrtek so ženske prodajale jajca po 1 din, imele so nekaj skodelic smetane, za katere so zahtevale po 8 din. Motovilec so prodajale po 5 din merico, korenine hrena pa so veljale 3 do 5 dinarjev.

ŽELJNI PREDAVANJ

Pred kratkim so imeli v Dragatušu, Gribljah in na Sinjem vrhu zdravstvena predavanja in v vseh treh krajih so bile dvorane nabito polne. V Dragatušu je dr. Janez Klobučar govoril o nevrozi, v Gribljah dr. Nenač Kohn o srčnih boleznih, Marica Hudeljeva, medicinska sestra z Vinice, pa je na Sinjem vrhu po predavanju dajala še napotke in nasvete. Občinski odbor Rdečega križa, ki je organizator tovrstnega izobraževanja, je sklenil s prodavanji nadaljevati, ker kažejo ljudje zanje toliko zanimanja.

DVA DNI SESTANKOV

11. in 12. aprila so bile na večini črnomaljskega terena seje krajevnih konferenc SZDL, ponekod pa so imeli tudi konferenice z občani. Obravnavali so konstituiranje krajevnih konferenc in izvolitev delegatov za občinsko konferenco, sprejeli pravila in se dogovorili za nadaljnje delo. Razen tega so ljudje obravnavali problematiko šolstva in otroškega varstva ter razpravljali o možnostih za uvedbo ponovnega samoprispevka. Na teh sestankih pa so se še dogovarjali za udeležbo na proslavi ob 30-letnici osvoboditve.

Na sliki sta nova polnilnica in skladišče stekleničenih vin pri Vinski kleti v Metliki. Gradnja objekta se bo zaključila v maju, otvoritev pa bo po vsej verjetnosti v drugi polovici maja. Z novo polnilnico je klet pridobila tudi obrat družbene prehrane in prostor za družbeno dejavnost kolektiva in članstva. (Foto: J. Pezelj)

Na zbiorih: vsi za samoprispevek

Na občinskih zbiorih, ki so bili odlično obiskani, so občani sprejeli sklep za samoprispevek - Referendum bo v nedeljo, 1. junija!

7. aprila so se po krajevnih skupnostih v metliški občini zaključili zbiori delovnih ljudi in občanov, na katerih so se občani pogovarjali o komunalnih potrebah, volili v krajevne konference SZDL in sprejeli statute krajevnih skupnosti.

Občni zbiori so še enkrat dokazali, da se ljudje zavedajo

vseh težav, ki pestijo njihovo občino. Tako so razpravljali o samoprispevku in še enkrat, kot že nekajkrat poprej, sprejeli sklep, da bodo tudi v prihodnjih petih letih 1975-1980 prispevali za hitrejši razvoj občine. Sklenili so, da bodo referendum za samoprispevek razpisali 21. aprila, referendum pa bo v nedeljo, 1. junija.

Na zbiorih, ki so bili obiskani skoraj 100-odstotno, so se pogovarjali predvsem o tistih komunalnih težavah, ki že vrsto let ovirajo krajevne skupnosti pri delu. Kot že mnogokrat poprej so ljudje ponovno grajali slabe ceste, električno napetost, spregovorili so o vodovodih,

POSLEJ BREZ PREPIROV?

Na letni skupščini Rdečega križa v Metliki so predlagali, naj bi občinska skupščina sprejela odlok, ki bi obvezoval lastnike psov in kokoši, da bi imeli živali zaprte. Do sedaj so namreč štiri nožci in kokoši po vrtovih delali precejšen nered in zato med meščani povzročali prepire. Nekateri gospodinjje se bojijo, da bodo odlok res sprejeli, kajti poslej ne bodo imele vzroka, da bi se - prepirale...

Za lepšo Metliko

V letošnjem letu so v Metliki na mnogih sestankih družbenopolitičnih organizacij in društev obravnavali onesnaženost mesta. Vseposod so v glavnem ugotovljali, da meščani odlagajo odpadke na nepravem mestu.

Mnogi se spozabijo celo tako daleč, da odlagajo smeti kar po cestah, nad studentem Obrh, po lastnih in sosedovih dvoriščih in celo na gradbiščih. Podobno je tudi okoli pokopališča. Ni še dolgo tega, kar so delavci očistili pokopališče, okoli mrtiške vežice in parkirišče, danes pa je spet nasmeteno.

In kar človeka najbolj zaboli, je, da se okoli divjih smetišč zbirajo otroci in skupaj z živalmi razmetavajo odpadke. Žalostno je predvsem to, da je po mestu veliko takih smetišč, na katerih se lahko otroci okužijo.

Na letni skupščini Rdečega križa so nekateri predlagali, da naj bi metliška občinska skupščina sprejela poseben odlok, s katerim bi obvezali vse lastnike psov in kokoši, da bi imeli svoje živali zaprte. Le tako bi preprečili številne nesporazume in jezo občanov, ko živali naredijo po vrtovih, zelenicah in dvoriščih nered, pa tudi škodo.

Prav gotovo pa je, da bi morali poskrbeti tudi za vse tiste občane, ki se pod vplivom alkohola obnašajo nič bolje kot živali - v nočnih urah prevečajo in uničujejo koše za smeti in smetnjake. Razmetane odpadke raznašajo veter in živali in mesto, ki je že tako preveč zamazano, je še bolj neurejeno.

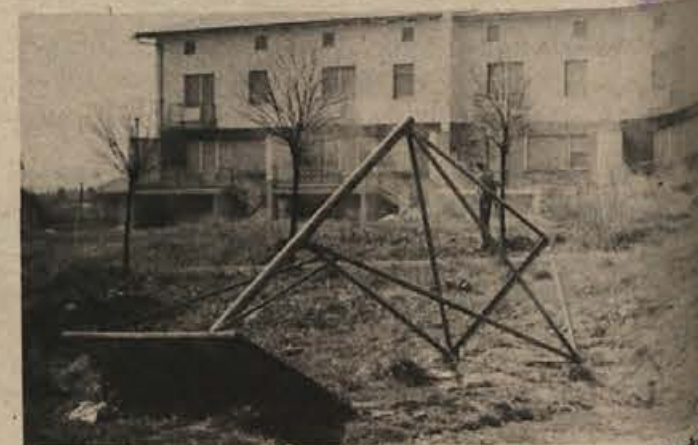
R. F.

Suhorski otroci so se pred kratkim izkazali z akcijo, ki naj bi zavarovala že tako zamazano okolje. Prav bi bilo, ko bi tudi ostale osnovne šole organizirale očistevalne akcije, ki naj bi bile stalne. Na sliki: z ene izmed redkih mladinskih očistevalnih akcij.

SEJA TEKSTILCEV

Danes popoldan bodo imeli člani odbora tekstilnih delavcev metliške občine tretjo redno sejo, na kateri bodo sprejeli delovni program za letošnje leto in podali oceno o povečevanju v slovenski in dolenski tekstilni industriji, v naslednjih dveh točkah dnevnega reda pa bodo sprejeli nekatera stališča glede hitrejšega povezovanja tekstilne industrije.

Za Metliko pravijo, da vsi občani »živijo« za svojo košarkarsko vrsto in košarko. Kot kaže posnetek, pa le ni tako. Prav gotovo zaslužijo tisti, ki bi morali poskrbeti za dobro ohranjena koša, ki sedaj ležita v blatu, grajo. (Foto: J. Pezelj)

SPREHOD PO METLIKI

GLASBENA MLADINA BELE KRAJINE bo pripravila za 5. maj koncert Dubravke Tomšič-Srebotnjak za učenje osnovne šole. Glasbena mladina Bele krajine je zelo delavna, z denarjem pa ji pri organizaciji pomagata obe belokranjski samoupravni interesni kulturni skupnosti.

ODPRTO GOSTIŠČE - Gostišče, Veselica nad Metliko je odprto vsak petek, soboto in nedeljo. Zaradi hitre, prijazne in solidne postrežbe ne manjka gostov.

ZALITE LUKNJE - Delavci komunalnega podjetja so te dni zaliti z asfaltom luknje, ki jih ni manjkalo po mestu. Škoda je le, da zaleže takšno »zdravljeno« le kratke čas. Z novo plastjo asfalta bi bilo potrebno preliti celo cestišče, denarja pa ni.

LEPO VREME IN BOLEZEN - Z lepim vremenom, ko je veliko dela

OB TEDNU KOMUNISTA

8. aprila so se na skupnem posvetu zbrali vsi sekretarji osnovnih organizacij ZKS Metlika in se dogovorili, kako čimprej uresničiti sklepe zadnje seje. Pogovarjali so se tudi o pripravi proslave ob »Tednu komunista« in se dogovorili, da bodo uresničili že zastavljeni program. Tako naj bi v tednu komunista po vseh osnovnih organizacijah spregovorili o 50-letnici pisane partijske besede, o 30-letnici osvoboditve, člani naj bi urejali kotičke za družbenopolitično literaturo, spregovorili naj bi tudi o potrebni idejnopoličnega izobraževanja, vse tiste, ki so se izkazali z dosedanjim delom, pa naj bi sprejeli v vrste ZK.

SKLEPI SE URESNIČUJEJO

V ponedeljek popoldan so imeli člani komiteja občinske konference ZK in svet ZK Beti skupno sejo, na kateri so spregovorili o uresničevanju sklepov in stališč zbora komunistov v Beti, ki so ga imeli že v februarju. O sklepih in rokih so spregovorili delavci, Beti že prej, jih sprejeli na sestankih sindikata in jih v glavnem uresničujejo. Na seji so se dogovorili, da bodo ob koncu maja pripravili ponoven zbor vseh komunistov v Beti, na katerem bodo ocenili delo v zadnjih treh mesecih.

HORTIKULTURNO DRUŠTVO VABI

Iniciativni odbor metliškega hortikulturnega društva bo pripravil v četrtek, 17. aprila ob 17. uri, v prostorih metliške občinske skupščine ustanovni občinski zbor. Člani iniciativnega odbora vabijo vse občane, ki želijo, da bi bilo njihovo društvo čim boljše in ki se radi ukvarjajo s hortikulturo, da se ustanovnega občinskega zbora udeležijo.

NITI VOJNA NITI NESREČA...

Posledice pretekle vojne:
- Ne.
- Prometna nesreča?
- Ne.
- Huda operacija?
- Ne.
- Preživeti potres, poplava, hulganski napad?
- Ne. Peljal sem se po cesti na Božakovo in nazaj.

Črnomaljski poročevalec

metliški tednik

Kdo je za lani prijavil največ?

87 občanov prijavilo nad 80.000 din skupnega dohodka za lani - Največ prijavili obrtniki, zdravniki in avtoprevozniki.

Kočevska davčna uprava je pred kratkim uredila seznam občanov, ki so prijavili za lani skupni dohodek. Iz seznama, ki je urejen po abecednem redu (ne pa po višini prijavljenega dohodka), smo izbrali te tiste, ki so napovedali nad 80.000 din skupnega dohodka. To so:

ZAPOSLENI OBČANI: Aupič Drago, sekretar občinske skupščine, 80.927 din; Bastar Marijan, pravni referent ZKGP, 97.973 din; Benčina Drago, direktor ZKGP, 91.623 din; Benčina Marija, računovodja Stanovnjanskega podjetja, 89.133 din; Čenčič Jože, upokojenec ITAS, 95.909 din; Čičenšek Miran, direktor ZD, 113.667 din; Černač Janez, direktor TOZD ZKGP, 83.996 din; Čokorilo Jovo, varnostni tehnik, Tekstilana, 88.865 din; Deržek Ernest, vodja kadrovske službe, Tekstilana, 98.761 din; Fabjan Boštjan, tehni-

čni vodja, Kočevski tisk, 82.413 din; Farkaš Vinko, VK delavec ZKGP, 90.029 din; Figar Bojan, tehnik-vodja, Tekstilana, 81.962 din; Gašparac Vladimir, sekretar AMD, 81.033 din; Gruden Rudolf, direktor, Elektro, 80.682 din; Humek Miloš, direktor, Glasbena šola, 84.507 din; Jarm Stane, profesor, osnovna šola, 93.481 din; Kalabota Ivan, komercialist, Tekstilana, 87.610 din; Kambič Mirko, direktor Stan.p. ZKGP, 86.669 din; Karničnik Ignac, predsednik Obč. konf. ZSD, 83.905 din; Kaučič Branko, vodja TOZD Oprema, 83.353 din; Korelec Franc, direktor ITAS, 92.994 din; Kováč Srečko, profesor, gimnazija, 81.536 din; Kožuh Anton, VK delavec, ITAS, 81.155 din; Križ Anton, načelnik odd. občinske skupščine, 88.577 din; Križaj Ernest, tehnik-vodja, Tekstilana, 86.280 din; Križanec Vojko, vodja odd., Tekstilana, 93.683 din; Kuhar Avgust, računovodja, Oprema, 84.378 din; Levstik Anton, direktor, Tekstilana, 99.503 din; Master Slavko, dipl. ing., LK, 121.532 din; Marhar Janez, direktor, Avto, 82.928 din; Naglič Franc, Sofer, Avto, 87.830 din; Nikolič Stanko, zdravnik ZD, 148.033 din; Pahulje Stane, tehnik, Tekstilana, 91.650 din; Per Franc, SDK, direktor, 84.904 din; Pezdirc Franc, sofer, Avto, 91.605 din; Planinc Ivan, tehnik ITAS, 87.313 din; Plut Julij, predsednik, občinsko sodišče, 82.337 din; Podraž Lovšin Ana, direktorica, Lekarna, 94.171 din; Prezelj Ivan, dipl. ing., Melamin, 82.108 din; Rakovič Vinko, pravni referent, Tekstilana, 110.694 din; Remžar Stane, direktor, Melamin, 84.275 din; Ruparčič Mirko, računovodja, Tekstilana, 96.791 din;

Rupnik Franc, zdravnik, ZD, 100.512 din; Smola Miran, dipl. ek., ZKGP, 88.248 din; Stojaković Nebojša, zdravnik, ZD, 82.654 din; Šaubah Zdravko, direktor, OZD ZKGP, 93.428 din; Srečar Anton, predsednik, Obč. sind. svet, 81.774 din; Silc Angela, POS, učitelj, 86.669 din; Silc Franc, tehn. direktor, ITAS, 84.966 din; Sinkovec Egidij, str. tehnik, ITAS, 80.381 din; Skrabar Ivan, tehnik, ITAS, 88.743 din; Solar Ivan, tehnik, Tekstilana, 83.914 din; Simc Julij, komercialist, Tekstilana, 83.499 din; Vesel Pavel, tehnik, Elektro, 84.743 din; Vesel Rajko, komercialist, Melamin, 80.301 din; Vidošević Ksenija, DU, 86.482 din; Vilcar Davorin, veterinar ZKGP, 84.058 din; Vizjak Marko, zdravnik, ZD, 103.092 din; Vovk Savo, direktor, ZKGP, 84.254 din; Vreček Nada, učiteljica, OS 83.955 din; Vučko Anton, VK delavec ZKGP, 85.582 din; Zbačnik Rudolf, direktor, LB, 80.136 din; Zemljak Stane, sekretar LK, 86.814 din; Zupan Janez, upokojenec, Tekstilana, 97.282 din; Novak Janko, direktor, Kočevski tisk, 82.581 din; Muhič Vinko, vodja, Varnost, 84.429 din; Žilevski Dimitrij, potnik, 82.200 din.

OBRTNIKI: Baucar Ana 83.471 din; Baucar Anton 81.288 din; Dečko Stanko 80.966 din; Hajdinjak Vlado 105.152 din; Južnič Matija 104.069 din; Murko Jože 155.501 din; Pleš Anton 88.824 din; Pogorelec Eda 100.666 din; Rauh Ivan 126.970 din; Smole Franc 100.423 din; Selan Milena 118.430 din; Ule Jože 152.767 din.

GOSTILNICA: Lovšin Pavla 88.540 din; Pugal Nada 81.174 din; Štimce Anton Kočevje 90.061 din.

AVTOPREVOZNIKI: Deržek Oto 105.883 din; Gornik Milan 145.819 din; Jezerskič Tomislav 82.654 din; Jankovič Jože 86.591 din; Malnar Rudolf 82.995 din.

Kočevje za 30 let svobode

Izdelan koledar prireditev do julija

Občinski koordinacijski odbor za organizacijo prireditev ob 30-letnici osvoboditve pri občinski konferenci ZSDL je pred kratkim sprejel okvirni program do julija, kasneje pa ga bo izdelal še do konca leta.

24. aprila bodo v Likovnem salonu v Kočevju odprli razstavo del slikarja Franceta Miheliča. Ob tej priložnosti bodo prvič, odkar obstoji Likovni salon, izdali tudi reprezentativni katalog z reprodukcijami.

25. aprila pa bo v Kočevju svečana seja občinske konference ZSDL in akademija v počastitev dneva OF. Ob tej priložnosti bodo svečano sprejeli mladince, ki so dopolnili 18 let, v SZDL. Podarili bodo tudi občinska priznanja OF.

V maju bo največ prireditev. Zelo bogat športni spored bo od 1. do 4. maja, za kar je zadolžen TVD Partizan, razen tega bodo športna srečanja in tekmovalna ves meš.

5. maja ob 16. uri bo v Šuškovem domu svečana seja krajevnih skup-

nosti Kočevje-mesto in akademija. Kočevska krajevna skupnost bo namreč prvič proslavila svoj praznik v spomin na osvoboditev Kočevja 4. maja 1945, se pravi pred 30 leti. Ob tej priložnosti bodo podpisali listino o pobotanju KS Kočevje s KS Skofja Loka in KS Prokuplje v Srbiji. Prvič bodo tokrat podelili tudi priznanja zaslužnim občanom, in sicer najvišje priznanje „bronasto jeklo“, razen tega pa še zlato, srebrne in bronaste plakete mesta.

Od 15. do 25. maja bo v Likovnem salonu razstava lutk in lutkarstva na Kočevskem. Svoje lutke bo razstavil Matija Glad, znani izdelovalec lutk in režiser lutkovnih igrice. Vsak dan razstave bo v Likovnem salonu tudi lutkovna igrice.

Od 26. maja do 4. junija bo v Likovnem salonu razstava ob 40-letnici stavke tekstilnih delavcev, ki jo bo pripravila kočevska Tekstilana.

V juniju sta predvideni še dve likovni razstavi, od 4. do 22. julija pa bo v počastitev dneva borcev in dneva vstaje razstavljal eden izmed umetnikov-udeležencev NOB. Po sedanjem predlogu naj bi bila to Alenka Gerlovič.

J. P.

V osnovni šoli Sodražica imajo premajhno jedilnico, da bi bila primerna za celodnevno šolo. Že zdaj malicajo šolarji tudi v razredih. Seveda pa je premajhna tudi kuhinja. (Foto: J. Primc)

Ovire na poti k celodnevni šoli

Za celodnevno šolo manjka predvsem učiteljev, prostorov, potrebna pa je tudi nova šola pri Sv. Gregorju - Seveda pa bo treba prej prepričati tudi starše, da je celodnevna šola res koristna za otroke

Čeprav imajo v osnovni šoli Sodražica v ribniški občini že enoizmenski pouk, bo potrebnih še precej naporov in denarja, da bodo uvedli celodnevni pouk. Ovira bo tudi mišljenje staršev, saj je na nedavno anketo več kot 84 odstotkov staršev šolarjev odgovorilo, da so proti celodnevni šoli.

Kolektiv prosvetnih delavcev osnovne šole Sodražica je o celodnevni šoli že nekajkrat razpravljala in menila, da bo mogoče uvesti celodnevni pouk pri njih šole ob začetku šolskega leta 1980/81, se pravi čez

dobrih 5 let. Do takrat bo treba rešiti mnoge zadeve, kar bo po sedanjih cenah veljalo okoli 8.260.400 din. V tem znesku je predvidena ureditev novih prostorov (750.000 din), nova oprema, učila in učni pripomočki (520.000 din), obnova električne napeljave 96.000 din, novi delavci 900.000 din, regres za prehrano učencev (194.400 din), gradnja nove šole pri Sv. Gregorju 5.800.000 din.

ŠAH OB GLASBI

Šahisti Ribnice, ki tekmujejo v drugi republiški ligi, vadijo v nenavadnih okoliščinah. Vaje pa tudi prvenstvena srečanja imajo v mali dvorani doma TVD Partizan, kjer vadijo tudi igralci namiznega tenisa.

Šahisti vadijo ob 21. uri in četrtih od 18. do 21. ure in ob nedeljah dopoldne. V sedmih, veliki kino-dvorani so pogosto tudi sestanki, predavanja, prireditve, kinopredstave in drugo, zato imajo šahisti pogosto družbo, ki je včasih bolj včasih manj „zaželena“. Najpogostejše šahiste „razveseljuje“ glasba. Pred kratkim so šahisti vadili kar ob glasbi samih „Dubrovniških trubadurjev“ in imeli še srečo, da jim vsaj vstopnine niso zaračunali.

M. G.

ŠOLARJI PRI VOJAKIH

Pred kratkim je večja skupina ribniških šolarjev obiskala domačo vojaško enoto v vojašnici „Mirka Bračiča“. Šolarji so spravevali o življenju in delu vojakov. Ogledali so si oborožitev in tehnična sredstva, katerim razpolaga vojaška enota.

M. G.

prepričati starše, da je celodnevna šola potrebna in koristna.

J. PRIMC

Kdo največ?

V ribniški občini so za lansko leto napovedali nad 80.000 din skupnega dohodka naslednji:

REDNO ZAPOSLENI OBČANI: Mihelič Vladimir, inženir, Biro za lesno industrijo Ljubljana, 116.811 din; Mihelič Franc, lesni tehnik, Biro za lesno industrijo Ljubljana, 102.884 din; Kvaternik Franjo, zdravnik, ZP Loški potok, 101.372 din; Anželj Mirko, direktor Inlesa, 100.391 din; Benčina Rozalija, zdravnica ZD Kočevje, 96.966 din; Kumelj Ciril, zdravnik, ZP Sodražica, 93.435 din; Borovac Radislav, računovodja ITAS Kočevje, 91.317 din; Mončilo Krgovič, zdravnik, vojna enota Ribnica, 88.972 din; Cvetka Gelze, računovodja KZ Ribnica, 85.451 din; Jože Silc, sofer, Avto Kočevje, 83.868 din; Trobec Franc, sofer, Avto Kočevje, 83.868 din; Alenka Voljč, zdravnica v ZP Ribnica, 83.342 din.

ZASEBNI OBRTNIKI: Arko Jože, mesar, Sodražica, 106.530 din; Rigler Pavla, peskopkop, 110.980 din; Osenar Julij, plastika Sodražica, 82.930 din; Oberstar Franc, lesna galanterija, Gorenja vas, 85.060 din; Zajc Ludvik, lesna galanterija, Sodražica, 87.590 din; Zobec Milan, lesna galanterija, Blate, 105.310 din; Miroslav Jonovič, avtoprevoznik, 95.540 din.

GOSTILNICA: Podboj Andrej in Martina, Ribnica, 147.700 din; Stana Petrič, Ortnek, 124.090 din; Borko Ristovski, kavarna, 98.250 din.

Seveda so to napovedani dohodki, kar pomeni, da so lahko dejanska nekoliko drugačni. Tako na davčni upravi sumijo, da nekdo, ki je imel preko 100.000 din dohodka sploh ni podal prijave. Vse prijave tudi še niso obdelane oziroma preverjene.

RIBNIŠKI ZOBOTREBECI

NOV DELOVNI ČAS TRGOVIN

Izvršni svet občinske skupščine je dal pred kratkim soglasje k predlogu trgovskega podjetja Mercator-Jelka k novemu poletnemu delovnemu času trgovin. Nonstop trgovine bodo delale kot doslej, razen ob sobotah, ko bodo odprte od 8. do 15. ure. Ostale trgovine pa bodo odprte vsak dan od 7.30 do 12. ure in od 17. do 19. ure; ob sobotah pa od 7.30 do 13. ure.

KNJIŽNICA ZAPRTA - Ljudska knjižnica v Ribnici je obvestila bralce, da bo zaradi posebnih razlogov nedolgočasno zaprta.

IZSELEJENCI NA RAZSTAVI - Razstava likovnih izdelkov šolarjev iz Ribnice, Sodražice in Loškega potoka ter Dolenje vase, ki je bila v Petkovi galeriji, je vzbudila veliko zanimanja med mladino in odraslimi. Ogledala si jo je tudi skupina naših seljencev iz ZDA, ki so na obisku v stari domovini. Vsak mladi razstavljalec je bil tudi nagrajen s knjigo. Denar za simbolične nagrade je prispevala TKS.

SPET RAZSTAVA - Pod pokroviteljstvom RAKA Ribnice so 9. aprila v Petkovi galeriji v ribniškem gradu odprli likovno razstavo „Od baroka do impresionizma“. Razstavo je posredovala Narodna galerija iz Ljubljane. Na otvoritvi je pel moški pevski zbor.

OGLASNE DESKE IN VITRINE

Oglasna vitrina rokometnega kluba INLES je dobila zdaj povsem nov videz. V njem so aktualne vesti in obvestila. Zanj skrbi Dušan Bajde. Oglasna vitrina AMD Ribnica pri avtobusni postaji pa ima razbita stekla. Tudi tista pri Delavski univerzi je žalostnega videza oziroma dotrajala.

Po čem sklepaš, da bo na območju Sodražice vedno več zasebnih kmetov, medtem ko jih bo drugod vedno manj?

Po tem, ker so starši proti celodnevni šoli, češ da se bodo njihovi otroci usmerili v kmetičke poklice in imajo zato pač najboljšo celodnevno šolo doma na kmetijah.

REŠETO

SZDL na novi poti

Do 20. aprila bodo v kočevski občini končane prve seje novih krajevnih konferenc SZDL, prva seja nove občinske konference pa bo 25. aprila. To bo svečana seja, na kateri bodo podelili tudi občinska priznanja OF, sprejeli mladince v SZDL, izvolili pa bodo tudi novo občinsko vodstvo SZDL.

Nove organizacije SZDL so sestavljene iz delegatov s terena, družbeno-političnih organizacij in društev, kar zagotavlja, da bo SZDL motna fronta socialističnih sil. Glavna naloga SZDL bo zdaj osvoboditve ljudi za vse oblike dela v krajevni samoupravi. Krajevne organizacije SZDL bodo tesno sodelovale s sindikati, katerim ne more biti vseeno, kako živijo njihovi delavci v krajevni skupnosti.

Posebna naloga organizacije SZDL pa je tudi, da pomagajo pri ustanavljanju mladinskih organizacij, da spremljajo delo mladine in pomagajo mladim pri delu.

J. P.

MLADINCI NA PARADO

V torek, 15. aprila, je odpotovalo iz Kočevja v Beograd pet mladincev, predstavnikov PETO (partizanska enota teritorialne obrambe), ki bodo zastopali kočevsko občino 9. maja na paradi ob 30-letnici osvoboditve Jugoslavije. Ti mladinci so Vlado Kordiš, Ratko Primožič, Milan Ožbolt, Ferdo Vresek in Marjan Gršin.

DROBNE IZ KOČEVJA

DIVJAD NA POKOPALIŠČU - Med zadnjim snegom, ki je padel konec marca, je divjad spet vdrila iz gozda na novo kočevsko pokopališče, ki še nima ograje. Napravila je precej škodo na tulipanih, drugih okrasnih rastlinah, razrila pa je tudi grobove. Lastniki grobov se pritožujejo in zahtevajo odškodnino.

SNEMANJE ZA RADIO - Ekipa Rada Ljubljana je 7. aprila posnela na nižji glasbeni šoli glasbene točke, ki so jih izvajali učenci te šole.

ZAPRTO SMETIŠČE - Kočevsko smetišče, ki je pri Mozlju, ima občan vprašuje

Po čem sklepaš, da nekje ob cesti proti Mahovniku oziroma v Mahovniku žive najmočnejši fantje?

Ker so tu prometni znaki najpogostejše zviti in polomljeni.

KOČEVJSKE NOVICE

Kanalizacijo za območje od Galanterije do Miheliča oziroma izliva v Bistrico v Sodražici ureja Cestno podjetje Ljubljana. Dolga bo 780 m, veljala pa bo 700.000 din. Krajevna skupnost, ki je sklenila pogodbo za delo, bo ta denar zagotovila iz samoprispevka, prispevka za urejanje mestnega zemljišča, razen tega pa je prispevala še TOZD INLES. (Foto: J. Primc)

Letos poseben poudarek na kakovosti

O letošnjih načrtih sodraške TOZD INLES

V TOZD INLES v Sodražici so člani kolektiva očitali vodstvu, da premalo naredi za napredek njihove tovarne. Zaradi nizkih osebnih dohodkov v primerjavi s TOZD Donit Sodražica so nekateri delavci doli opoved.

„Nato smo izdelali predlog gospodarskega načrta naše tovarne za leto in ga dali v obravnavo vsem članom kolektiva oziroma delovnim skupinam in skupnim strokovnim službam INLES Ribnica, da bi vsak po svojih močeh, s predlogi in delom lahko prispeval k uspehu tovarne,“ je povedal za uvod v razgovor direktor TOZD INLES Sodražica Janez Novak.

Proizvodni načrt za letošnji predvideva, da bo proizvodnja količinsko porasla za najmanj 3 odstotke. Če bodo uresničeni najboljši predlogi strokovnih služb in članov kolektiva pa bo proizvodnja lahko porasla za 5 odstotkov. Razen tega nameravajo še naprej zniževati porabo lesa in sicer za 1 do 2 odstotka, kakovost proizvodov pa bodo občutno izboljšali.

Za uresničitev teh nalog so predvideli investicije v znesku 2,8 milijona dinarjev, od tega za stroje in opremo v znesku 1,4 milijona din, 600.000 din bi veljala nadstrebica za skladišče žaganega lesa, ostalo pa za preureditev kotlovnice, žage in kanalizacijo.

V INLESU se vedno bolj zavedajo, da ni glavno proizvajati več in ceneje, ampak da je izredno pomembna tudi kakovost izdelkov. Zato bodo leto organizirali še službo kontrole nad kakovostjo dela. Ta služba bo pomagala odpravljati napake v proizvodnji, katere posledice so slabi proizvodi oziroma škarti (izmeček).

ANDREJ JORAZ, avtoličar iz Brega pri Ribnici: „V tujini sem delal, da sem si doma zgradil hišo in delavnico. Seveda sva oba z ženo najela posojila tudi doma, saj pravijo, da je vsak dober gospodar zadolžen. V Nemčiji sem se izučil tudi za avtoličarja. Dela je za sproti, vendar se avtomobilisti že manj zaletavajo, ker so popravila draga. (Foto: J. Primc)

Razdelili denar krajevnim skupnostim

V krajevnih skupnostih se bodo odločili, kaj bodo financirali - Prednost bodo imela dela, za katera bodo največ dodatno prispevali občani - Največ denarja za urejanje cest, mostov in priključkov

Na zadnji seji zbora krajevnih skupnosti občine Ribnica so razpravljali o komunalnih delih na območju občine letos, združevanju krajevnih skupnosti in njihovem financiranju.

Viri za financiranje del na območju krajevnih skupnosti za letošnje leto so predvsem naslednji: redni samoprispevek, ki se zbira po območjih, 3 odstotke združenih sredstev (TOZD od lankega ostanka dohodka, prispevki občinske skupščine, dohodki od manevra in cestni sklad. Razen tega bodo občani v posameznih KS ali vaseh še posebej prispevali za posamezna dela.

Delegatje so sklenili, da ne bodo določili, katera dela bodo financirali s tem denarjem (pro-

gram del smo objavili v številki pred prazniki občine), ampak so le razdelili denar po območjih oziroma KS, te pa bodo nato same določile, kaj bodo financirale. Seveda bodo imela pri financiranju prednost tista dela, za katera bodo največ prispevali občani v obliki lastne udeležbe, se pravi dodatnega samoprispevka.

Na seji so denar razdelili tako: Loškemu potoku 800.000 din, Sodražici 1.100.000 din, Ribnici 1.500.000 din, Dolenji vasi 950.000 din in še posebej

za cesto od bencinske črpalke proti Brežam 500.000 din. Od sodraskih 1.100.000 din pa je danih 500.000 din namensko za

obnovo in izboljšavo ceste Sodražica-Sv. Gregor. Iz območnega sklada pa bo šlo prav za to cesto še nadaljnjih 400.000 din in za cesto proti Brežam 300.000 din.

Pravzaprav so na seji razdelili kar 5.150.000 din namesta 4.500.000 din, kolikor se jih bo zbralo iz virov, ki smo jih na vodli. Zvedeli smo, da bo manj kajoli denar prispeval republiški cestni sklad, in sicer za urejanje priključkov na republiške ceste.

J. P.

Prostor je, a ljudi ni

V „Krimu“ v Sodražici že z vso paro delajo ženske obleke za poltje, in sicer za domači trg in izvoz. Obleke so „midli“ in večerne do tal, izdelane iz pralnega bombaža, svile, letnega jerseyja in drugih lažjih materialov, okrašene pa so s čipkami, trakovi, gumbi, robci in okrasnimi šivi.

Konfekcija „Krim“ ima v centralni krojilnici zelo uspešne modelarje. Pred kratkim sta spet prišla dva iz Nemčije, kjer sta bila na specializaciji v znanju „Muellerjevi šoli“. V sodraskem „Krimu“ bi lahko naredili še več, vendar jim manjka izučeni šivlj. Zdaj imajo zaposlenih 65, zaposlili pa bi jih še 15 do 25. Prostore za razširitev imajo, šivlj pa ne.

Popoldanska izmena tudi nima urejenega prevoza domov. Ta prevoz bo treba organizirati, v nasprotnem pa bo treba preiti na delo v eni izmen. Zaradi neurejenega prevoza za drugo izmeno tožijo tudi v TOZD Sukno v Jurčevici in še nekaterih drugih delovnih organizacijah.

J. P.

ZAPOSILITEV ZA UPOKOJENCA

V Jugoslaviji imamo veliko iger na srečo, v Ribnici pa imamo to nesrečo ali morda srečo, da prodajajo le liste športne stave. Se to smo dobili šele na pobudo in prošnje občanov, ki so sicer kupovali te liste v Kočevju. Zdaj jih prodaja le ribniška pošta, kadar je seveda odprta, in prodajalna Tobak pri hotelu Jelka. Pogosto se zgodi, da so listi hitro razprodani, včasih pa na njih ni parov ekip, ki igrajo.

Drugod prodajajo še loto, srečke posameznih športnih društev, tombolske liste in drugo. Vse to bi lahko dobili Ribničani tudi doma, če bi kakšen upokojenec začel prodajati „srečo“ kar na ulici ali kje drugje, kot to počenajo upokojenci po drugih krajih.

M. G.

Za radio snemali v Ribnici

Učenci glasbene šole izvedli bogat program, ki so ga naštudirali za 30-letnico osvoboditve

Ekipa RTV Ljubljana je 7. aprila posnela v Ribnici ansamble in soliste ribniške nižje glasbene šole (GS), ki so v 29 točkah programa izvedli 40 kompozicij. Nastopili so učenci

od II. do X. razreda GS, in to iz vseh šestih instrumentalnih oddelkov.

Letos, ko praznujemo 30-letnico osvoboditve, so naštudirali učenci GS še posebno bogat program. Z njim ali s posameznimi točkami so že ali še bodo nastopili samostojno in na raznih proslavah ter drugih prireditvah. Tudi v vsem svojem 11-letnem obstoju so se učenci GS zelo pogosto predstavljali občinstvu. Na leto so imeli povprečno 28 do 30 nastopov. Kljub težavam, s katerimi se srečuje GS, ki ima okoli 100 učencev, je zelo uspešna, kar dokazujejo številna gostovanja in nastopi.

Za svoje prizadevanje je dobila nižja glasbena šola ob zadnjem občinskem prazniku Urbanovo nagrado. V obrazložitvi, povedani ob podelitvi te nagrade, je bilo med drugim rečeno, da GS vztrajno in uspešno dela pri razvoju glasbenega šolstva v občini in uspešno sodeluje pri mnogih prireditvah v občini.

Kdaj bodo mlade ribniške glasbenike slišali po radiu, še ne vemo. Direktor GS Andrej Puhar nam je povedal le, da je radijska ekipa posnela za uro in četrti programa, kar pomeni, da je to dovolj za dve popolni radijski oddaji.

J. P.

Nižja glasbena šola je na nedavni svečani seji občinske skupščine Ribnica prejela za svoje delo Urbanovo nagrado. V imenu šole jo je prevzel direktor Andrej Puhar. (Foto: Primc)

DVE IGRICI

Letošnjega srečanja mladih slovenskih lutkarjev, ki bo 18. aprila v Sevnici, se bodo udeležili tudi lutkarji iz Sodražice. Sodraski šolarji so pod vodstvom mentorice lutkovnega krožka Marije Turkalj naštudirali kar dve igrici, in sicer „Kmetič in volk“ ter „Jurček in ura“. Z njima doslej še niso nastopili, pač pa ju bodo zaigrali doma in na gostovanjih po okoliškiholah oziroma v krajih, ko se bodo vrnili iz Sevnice.

J. P.

Borec o zgodovini in sedanosti

Premalo političnega dela z ljudmi, predvsem z mladino - Nepravični mladi pravniki - Julija več o prvi ribniški četi

„Ponosen in vesel sem zaradi priznanja občine Ribnica, pa čeprav je prišlo šele po 30 letih,“ mi je dejal v razgovoru po svečani seji občinske skupščine Ribnica, na kateri je bil imenovan za častnega občana, Filip Tekavec-Gašper, prvi komandir prve ribniške čete.

„Tovariš Gašper, revolucionar in borec, je bil eden prvih, ki je v Ribniški dolini prižgal plamenico upora in boja za svobodo. Pooseblja revolucionarnega duha in borbeno preteklost naše doline, pooseblja hotenja in prizadevanja naših delovnih ljudi za napredek, mir in svobodo. Z vso svojo revolucionarno preteklostjo daje zgled mladim rodovom, kako je treba ljubiti domovino, se zanj boriti in tudi žrtvovati.“ Tako je zapisano v utemeljitvi za podelitev tega visokega občinskega priznanja.

Filipa Tekavca-Gašperja je sprejel v Komunistično partijo leta 1938 Jože Seško. „Takrat je bilo zelo težko postati član KP. Preden so te sprejeli, so te temeljito preverili. Ko pa si postal komunist, si z glavo odgovarjal za izpolnjevanje vseh nalog, ki si jih dobil.“

Pred vojno smo delali z zelo veliko ljudmi, posebno z mladino, ki je bila vsa na naši strani. Takrat nismo imeli toliko nasprotnega delovanja duhovščine kot danes. Danes smo vzgojo mladine preveč prepustili tistim, ki imajo več časa zanj.

Premalo socialistične vzgoje je doma in poolah. Zadnje čase sicer to popravljamo, snio pa izgubili precej generacij. Mladino, ki je naša bodočnost, smo zanemarili, čeprav bo lahko edino ona nadaljevala delo, ki smo ga mi začeli.

Med borci je bilo največ kmetov. To jim je treba tudi priznati. Mladi pravniki so pogosto preveč pikolovski pri priznanju dvojne ali enojne dobe. Pravijo, da tisti, ki je bil med vojno star manj kot 15 let, nima pogojev za priznanje dobe, ker je bil takrat še premlad, da bi lahko kaj koristnega naredil za partizane. Pa ni tako. Jaz vem, da so prav mladi zelo veliko naredili za nas. Bili so naši kurirji, prenašali so pošto, vojni

material in opravljali še druga dela. Obveščevalne podatke so nam najlažje priskrbeli 10 do 12-letni otroci, v katere ni sovražnik posumil. Veliko akcij je uspelo le po zaslugi otrok, saj

jih odrasli sploh ne bi mogli opraviti, ker bi bili sumljivi. Eden takih mladih fantov je bil tudi sin kmeta Sege iz Ravnega dola, ki je večkrat opravljal naloge za našo četo.“

Med razgovorom so se nama večkrat približali starejši ljudje, nekdanji borci v enotah, ki jim je poveljeval Gašper. Nekateri so imeli solze v očeh, ko so pozdravljali bivšega poveljnika, ki jim je bil takrat med vojno tudi oče.

Gašper mi je povedal še marsikaj o prvi ribniški četi, katere vodstvo (Gašper bo komandir, Janez Kmet pa komisar) je bilo določeno že leta 1940, o ustanovitvi čete 13. julija 1941, prisegli mesec kasneje in drugih dogodkih. Dogovorila sva se, da se bova v kratkem spet dobila in kaj več napisala o tej četi. O njej jih je namreč pisalo že več, vendar v glavnem na osnovi podatkov, ki niso bili „iz prve roke“ in zato tudi niso mogli biti vedno povsem točni.

J. PRIMC

Filip Tekavec-Gašper s plaketo, s katero mu ribniška občinska skupščina podeljuje naziv častnega občana.

Voda na Gori

Pridni Gorniki - Hvala vsem za pomoč - Le še 3 hiše brez vode

„Na Gori v ribniški občini smo začeli graditi vodovod januarja lani, zdaj pa imajo vodo že vse hiše, razen treh na Betonovem. Tudi te jo bodo dobile še v prvi polovici leta, saj so vse cevi že položene in je treba zgraditi le še poseben vodni zbiralnik. Betonovo je najvišja točka na Gori,“ je povedal za začetek razgovora tajnik režijskega odbora za gradnjo vodovoda na Gori Peter Levstik. Na ostala naša vprašanja o tej gradnji, ki je najpomembnejša za vseh 50 hiš na Gori in 260 prebivalcev Gore, je odgovarjal tako:

Peter Levstik: „Naš vodovod poteka po zelo težavnem terenu. Občani so se pri gradnji zelo potrudili. Vse sobote in nedelje smo delali, pa tudi ostali prosti čas v radnjem letu dni smo porabili za gradnjo vodovoda.“

„Po predračunu naj bi gradnja osnovne trase in odcepov veljala okoli 2 milijona dinarjev. Skupno smo zbrali 500.000 din v denarju, in sicer 200.000 din iz osnovnega samoprispevka, 200.000 din iz dodatnega samoprispevka (na vsako hišo 4.000 din), 100.000 din pa so prispevale (TOZD). Vasečani sami pa smo opravili vsa dela, ki so vredna okoli 1,5 milijona. Izkopali smo 5 km trase, položili cevi in jih zasuli, zgradili dva vodna zbiralnika in uredili zajetje, zgradili pa bomo še zbiralnik za Betonovo. Zmogljivost vseh štirih vodnih zbiralnikov - eden je še star, izpred vojne - je 400 kubičnih m vode, kar pomeni rezervo za 7 do 8 dni.“

„Ob zaključku se naj zahvalim vsem, ki so nam pomagali pri gradnji. Vojaki so nam v enem dnevu izkopali jarek, dolg 200 m. INLES je prispeval 5.000 din in uredil vso električno napeljavo. ZKGP je opravil vsa vrtna oziroma minerska dela in dal razstrelivo. RIKO je prispeval 4.000 din in material za vsa železna vrata pri vodnih zbiralnikih. ITPP je dal 2.000 din, KZ 3.000 din, Donit je obljubil 7.000 din, pomagal pa je tudi Elektro. J. PRIMC

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 17. aprila – Rudolf Petek, 18. aprila – Konrad Sobota, 19. aprila – Ema Nedelja, 20. aprila – Neža Ponedeljek, 21. aprila – Simeon Torck, 22. aprila – Leonida Sreda, 23. aprila – Vojko Četrtek, 24. aprila – Jurij

LUNINE MENE

19. aprila ob 05.41 – prvi krajec

KINIO

BREŽICE: 18. in 19. 4. ameriški barvni film Poletni morilec. 20. in 21. 4. španski barvni film Moje pesmi – moje sanje. 22. in 23. 4. jugoslovanski barvni film Past.

CRNOMELJ: 18. 4. francoski barvni film Pogreb v Los Angelesu. 20. 4. ameriški barvni film Serpiko. 23. 4. italijanski barvni film Tudi angeli jedo fižol.

KOSTANJEVICA: 19. 4. ameriški barvni film V vrtincu I. del. 20. 4. ameriški barvni film V vrtincu II. del.

MIRNA: 19. in 20. 4. film Sex shop.

METLIKA: Od 18. do 20. 4. ruski barvni film Žerjavi letijo. 23. in 24. 4. švedski barvni film Pregrešni vikar.

NOVO MESTO, KINO JNA: Od 17. do 20. 4. ameriški avanturistični film Dama in diamanti. Od 21. do 23. 4. indijski film Amrapali.

NOVO MESTO, KINO KRKA: Od 18. do 21. 4. francoski barvni film Ljubimke. 20. 4. ameriški risani barvni film – matineja Truljčica. Od 22. do 24. 4. nemški film Smečni strani življenja.

RIBNICA: Od 19. do 20. 4. ameriški barvni film Dolarij.

SEMIČ: 20. 4. italijansko-nemški barvni film Maščevalce iz Karoline.

SEVNICA: 19. in 20. 4. slovenski film Let mrtve ptice. 23. 4. jugoslovanski film Odpisani.

TREBNJE: 19. in 20. 4. jugoslovanski barvni vojni film Uziška republika. 23. 4. španski barvni kavbojski film Drago se bom prodal.

dan od 15. do 16. ure, ob nedeljah ves dan.

V RADEČAH pri Zidanem mostu prodam obnovljeno, takoj vseljivo manjšo hišo (polce kinodvorane – hiš. št. 28) z manjšim vrtom, za 120.000,00 din. Informacije: Golobič, Trdinova 5, Novo mesto, telefon 21-052, oziroma v nedeljo 20. aprila od 11. do 13. ure v Radečah.

RAZNO

KMEČKO HIŠO z nekaj zemljo v okolici Brežic oddam v najem, najraje upokojencema. Adolf Dolenc, Planina 29, Kranj.

POROČNI PRSTANI! – Ste v zadregi, kaj bi kupili za trajno darilo? Stopite k Otmarju Zidariču, zlatarju v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg univerze). – Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

ZAHVALA

Ob smrti dragega moža, očeta, starega očeta

ANTONA OMERZA
iz Gornjih Ložin

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, znancem, ki ste ga spremlili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Posebna zahvala zdravniku dr. Klunu ter tov. Oražmu in tov. Lovstiku za izgovorjene besede ob odprtem grobu. Iskrena hvala tudi duhovniku za opravljeni obred.

Žalujoci: žena Franciška, sin Tone z družino in drugo sorodstvo

Gornje Ložine,
17. marca 1975

KOLEKTIV POSEBNE ŠOLE Novo mesto se iskreno zahvaljuje Dolenjskemu listu za podarjenih 7.255 din in Zavodu za kulturno dejavnost za podarjenih 1.405 din. Denar je namenjen za gradnjo nove šole. Upamo, da bodo na takšen način naše želje hitreje uresničene.

CESTITKE

DOBRI in skrbni mami in stari mami ANI ZUPANČIČ, Daljni vrh, ki praznuje 72. rojstni dan, iskreno čestitajo hvalačna hčerka Mica z Milanom in sin Tone z družino.

DRAGEMU MOŽU in atiju ANTONU OSOLNIKU iz Muhaberja pri Novem mestu želijo ob njegovem življenjskem prazniku še veliko zdravili in srečnih let v krogu svojih dragih žena Pepca in osem hvalačnih otrok z družinami.

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je mnogo prežgodaj zapustila naša dobra žena, mama in sestra

LOJZKA BRULC

iz Hrastulj pri Skočjanu

Iskreno se zahvaljujem sorodnikom, prijateljem, vaščanom in vsem ostalim, ki so jo v tako velikem številu spremlili na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje in nam izrekli sožalje. Prav lepa hvala Zavodničici Sava iz Novega mesta ter učencem in učiteljcem šole Skočjan za podarjene vence in spremstvo. Zahvaljujemo se častnim duhovnikom za spremstvo in obred. Iskrena hvala tudi zdravnikom in drugemu zdravstvenemu osebju kirurškega oddelka bolnice Novo mesto, dr. Sakiču iz Skočjana za skrb in nego v času bolezni, vsem sosedom in ostalim za pomoč in obiske v času bolezni. Vsem še enkrat najlepša hvala.

Žalujoci: mož Ivan s Slavico in Janezom, sestra Tončka in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Po dolgotrajni in hudi bolezni nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in stric

ANTON MEGLIČ

iz Lukovka pri Trebnjem

Iskreno se zahvaljujem vsem, ki ste ga od blizu in daleč v tako velikem številu spremlili na njegovi zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje ter z nami sočustvovali. Posebna zahvala dekanu za opravljeni obred in ganljive besede. Hvala sovaščanom, ki ste nam v težkih trenutkih pristopili na pomoč, gasilec in tov. Japlju za poslovični govor ter pevci. Topla hvala vsem kolektivom za podarjene vence: gost. podj. DAJ – DAM, trg. podj. NAMA, RS za finance, Pletenini Ljubljana, TGO Mirna.

Žalujoci: žena Terezija, sinovi Tone, Lojze, Franci z družinami ter Jože, hčerke Rezka, Joza, Ivanka, Ani z družinami ter Mici in drugo sorodstvo

Lukovek, Dol. Nemška vas, Dol. Ljubljana, Duesseldorf, Esslingen

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame in prababice

MARIJE TOMC

iz Krizevske vasi 13, Metlika

se iskreno zahvaljujem vsem sosedom, vaščanom in znancem za nesebično pomoč in sočustvanje v teh težkih trenutkih. Posebej se zahvaljujem za darovane vence in cvetje delovnim kolektivom Transjug Ljubljana, Beti in Novoteks Metlika, organizaciji Zveze civilnih invalidov vojne Ljubljana in drugim. Zahvaljujem se tudi osebju zdravstvenega doma Metlika, pihalni godbi Metlika, kaplanu in vsem, ki so jo spremlili na zadnji poti.

Žalujoci: otroci Stanka, Anica, Justina, Tone, Pepca in Jože z družinami

ZAHVALA

Ob izgubi moje ljube in nepozabne

NEŽE RIHELJ

bivše uslužbenke lekarne Kostanjevica

se iskreno zahvaljujem krajevemu zdravniku dr. Frlanu, zdravnikom in strežnemu osebju kirurškega oddelka bolnice Brežicah za dolgoletno vestno zdravljenje in skrbno nego, težko in dolgotrajno boleznijo. Zahvaljujem se tudi prijateljem, sosedom in znancem za darovano cvetje in spremstvo na svojo poslednji poti.

Mag. ph. Emilija Fon
Kostanjevica, 12. aprila 1975.

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi dobre in skrbne mame, sestric

JOŽEFE CVET

iz Jerman vrha

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, organizaciji ZB NOV Bučka in Skočjan, KS Brežice, gospodniku za poslovični govor, kaplanu za opravljeni obred, za lepa hvala vsem, ki ste poklonili poklonili vence in cvetje, posebej njen spomin in z nami sočustvovali ter pokojnico tako blizu spremlili na njeni zadnji poti.

Žalujoci: sinovi Tone in Jože z družinami ter drugo sorodstvo.

Jerman vrh, Canada, Bučka, Ljubljana

V SPOMIN

16. aprila je minilo leto dni, odkar vedno zapustil naš dragi mož in očka

STANKO

VIDOŠ

V žalosti se ga bomo vedno spominjali

Žalujoci: žena Kristina ter sinova Bogdan in Danijel z družinami

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: Časopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto. USTANOVITELJI LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Sevnica in Trebnje.

UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Andrej Bartelj, Marjan Bauer, Milan Markič, Pezelj, Jože Prime, Jože Splichal (urednik priloge P. Jožica), Ivan Zoran in Alfred Zeleznik. Oblikovalec priloge Peter Simčič.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Uredništvo: Franc Bukovinski.

IZHAJA vsak četrtek. Posamezna številka 3 din. Letna naročnina 119 dinarjev, polletna naročnina 59,50 din. Plačila v denarju. Za inozemstvo 240 din ali 15 ameriških dolarjev. Devizni kurs: 1 dolar = 240 din. Ustrezna druga valuta v tej vrednosti.

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu 60 din, 1 cm na drugi strani 90 din, 1 cm na prvi, srednji ali zadnji strani lista 120 din. Mali oglas do 10 besed 22 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din. Druge oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 42/1975. Po imenju sekretariata za informacije IS SRS št. 42/1975 od 28. 3. 1974 se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davok prometa proizvodov.

TEKOČI RACUN pri podružnici SDK v Novem mestu. 52100-601-10558. Naslov uredništva in uprave: 6800 Novo mesto, Glavni trg 3, ož. poštni predal 33. Telefon: (0680) 21-21. Nenaročeni rokopiši in fotografije ne vračamo.

Časopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto. Tisk: ljudska pravica Ljubljana.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

KV SLIKOPLESKARJA, delavca za priučitev in vajenca sprejem takoj. Oskrba v hiši. Janez Jaklič, slikopleskarstvo in polaganje tapet, Kranj, Bičkova 2.

ISCEM pomočnika, vajenca ali priučenega dimnikarja. Dimnikarsko podjetje, Ljubljana, Pokopalska 11, okoliš Novo mesto, Cesta herojev (gasilski dom), Milan Pavlič.

SPREJMEM dimnikarskega pomočnika, hrana in stanovanje preskrbljeno. Stanislav Arh, dimnikarski mojster, Kamnik.

MIZARJA TAKOJ zaposlim, stanovanje zagotovljeno, plača po dogovoru. Anton Uršič, 61000 Ljubljana, Stozice 20, telefon 343-156.

STANOVANJA

PRODAM garsonjero Nad mlini. Naslov v upravi lista (1000/75). MLAD zakonski par išče stanovanje v Novem mestu (lahko 1 km izven Novega mesta), po možnosti s kopalnico in kuhinjo. Naslov v upravi lista (1028/75).

Motorna vozila

PRODAM traktor Ferguson (35 KM) v dobrem stanju. Jože Gorenc, Dolga Raka 16.

PRODAM motor znamke Tomos po ugodni ceni. Damjana Hrastar (pri Jarkovič), Brod 18, Podbočje.

PRODAM motor Jav 175 Sport. Naslov v upravi lista (983/75).

NSU 1200/68, 84.000 km, v voznem stanju, zelo ugodno prodam (ni milijon). Ogled vsak dan po 15. uri, sobota in nedelja cel dan. Glavaš, Dol. Prekopa 27A, Kostanjevica na Krki.

PRODAM ZASTAVO 750, letnik 1965, registrirano do marca 1976. Informacije pri Agniju, Gotna vas 51c, Novo mesto.

PRODAM ZASTAVO 1300-kombi furgon, letnik 1966, v voznem stanju, ali pa zamenjam za zastavo 750. Cena po dogovoru. Branko Jurič, Globoko 32, 68254 Globoko.

AUSTIN 1300, letnik 1970, ugodno prodam. Dr. Gabron, telefon 21-805 ali bolnica Novo mesto.

PRODAM FIAT 850, letnik 1967. Martin Zupancič, Škrljanec 2, Novo mesto.

UGODNO PRODAM po delih Austin 1300, letnik 1970, prevoženih 55.000 km. Vinko Sušterič, Smarjeta 53.

PRODAM avto 750, letnik 1971. Informacije popoldne na telefon 068-22-886.

PRODAM ZASTAVO 750 z novo karoserijo, generalno popravljeno, registrirano. V račun vzamem starejši FIAT. Stušek, Goliovi trg 10, Trebnje.

PRODAM R 4, prevoženih 2.000 km, letnik 1975. Naslov v upravi lista (1029/75).

PRODAM FIAT 850, letnik 1971. Benčič, Trdinova 2, Crnomelj.

UGODNO PRODAM IMV kombi; dvojne kabine, dvojne osi, registriran do konca 1975, letnik 1970/71. Janko Milkovič, CBE 104, Metlika.

PRODAM

PRODAM nov gumi voz (13, 14 in 15-colski), Tomic, Lavrica 14.

RADIO LJUBLJANA

VSAD DAN: Poročila ob 5.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.00 in 20.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 18. APRILA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo: Kako je nastala naše mesto? (Emona). 9.30 Glasbena matineja. 10.15 Uganite, pa vam zaigramo po radijski. 11.00 Poročila - Turistični nasveti za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Jože Pospeševalni program. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Glasbena matineja. 15.35 Glasbeni koncert. 16.50 "Vrtljak". 17.20 Koncert. 18.15 Zvočni koncert. 19.40 Minute z ansambлом. 20.00 Poročila. 20.15 Laho noč. 20.30 Poročila. 20.45 Laho noč. 21.15 Glasbena matineja. 22.00 Poročila. 22.15 Glasbena matineja. 23.05 Literarni nokturno. 23.15 Jazz pred polnočjo.

SOBOTA, 19. APRILA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pionirski koncert. 9.35 Naš plesni orkester ima koncert. 10.15 Sedem dni na radiu. 11.00 Poročila - Turistični nasveti za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Ljubo Bračič. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Glasbena matineja. 15.35 Glasbeni koncert. 16.50 "Vrtljak". 17.20 Koncert. 18.15 Zvočni koncert. 19.40 Minute z ansambлом. 20.00 Poročila. 20.15 Laho noč. 20.30 Poročila. 20.45 Laho noč. 21.15 Glasbena matineja. 22.00 Poročila. 22.15 Glasbena matineja. 23.05 Literarni nokturno. 23.15 Jazz pred polnočjo.

NEDELJA, 20. APRILA: 8.07 Radijska šola za otroke: Pekarna. 9.05 Glasbena matineja. 10.15 Glasbeni koncert. 11.00 Poročila - Turistični nasveti za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Ljubo Bračič. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Glasbena matineja. 15.35 Glasbeni koncert. 16.50 "Vrtljak". 17.20 Koncert. 18.15 Zvočni koncert. 19.40 Minute z ansambлом. 20.00 Poročila. 20.15 Laho noč. 20.30 Poročila. 20.45 Laho noč. 21.15 Glasbena matineja. 22.00 Poročila. 22.15 Glasbena matineja. 23.05 Literarni nokturno. 23.15 Jazz pred polnočjo.

cert po željah poslušalcev. 18.20 Ob lahkem glasbi. 19.40 Pet minut z ansamblom Franca Miheliča. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Če bi globus zaigral. 20.30 Operni koncert. 22.20 Popevke iz jugoslovanskih studiev. 23.05 Literarni nokturno. 23.15 Za ljubitelje jazzja.

TOREK, 22. APRILA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo: Spoznavajmo glasbeno ustvarjalnost iz NOB. 10.15 Promenadni koncert. 11.00 Poročila - Turistični nasveti za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Milijeva Kač: Na kaj moramo paziti pri novih sortah hmelja? 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Glasbena matineja. 15.35 Glasbeni koncert. 16.50 "Vrtljak". 17.20 Koncert. 18.15 Zvočni koncert. 19.40 Minute z ansambлом. 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi. 20.30 Radijska igra - Jan Otčenášek: Romeo, Julija in tema. 21.37 Zvočne kaskade. 22.20 Koncertantna glasba. 23.05 Literarni nokturno. 23.15 Popevke se vrstijo.

SREDA, 23. APRILA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Za mlade radovedne. 9.25 Glasbena pravljica: Vesele copate. 11.00 Poročila - Turistični nasveti za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - dr. Janez Verbič: Sredstva za usmerjanje siliranja trave. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 14.30 15.45

RADIO SEVNICA

NEDELJA, 20. aprila 1975 - 10.30 reklame, oglasi in obvestila - 11.00 po domače z ansambлом Ottavija Brajka - 11.15 od oken do pišinskih kandelabrov - 11.25 Aktualni nedeljski zapis (delo Občinskega sodišča v Sevnici) - 11.35 naš razgovor - 12.00 za vsakogar nekaj - 12.30 poročila - 12.45 čestitke in pozdravi naših poslušalcev - 14.30 zaključek programa

SREDA, 23. aprila - 16.00 poročila - 16.10 reklame, oglasi in obvestila - 16.30 po domače z ansambлом Borisa Teržava - 16.45 nekaj o sosedski pomoči - 16.55 disko klub brez imena - 17.30 SKUD Triglav iz Stutgarta - 17.45 minute s slovenskimi popevkami - 18.00 zaključek programa

SOBOTA, 26. aprila - 16.00 SOBOTNI VRTILJAK - 16.15 pet minut za... - 16.20 EPP I. del - 16.30 poročila - 16.35 EPP II. del - 16.45 mini anketa - 17.00 zaključek SV in napoved sporeda za nedeljo.

„Loto vrtljak“. 18.35 Predstavljam vam... 19.40 Minute z ansambлом Francija Puharja. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Komorno-glasbeni studio. 22.20 S festivalov jazzja. 23.05 Literarni nokturno. 23.15 Melodije jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe.

CETRTEK, 24. APRILA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo. 9.30 Iz glasbenih šol - Glasbena šola Velenje. 10.15 Po Talijinih poteh. 11.00 Poročila - Turistični nasveti za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Janez Saksida: Pridelovanje buč v čistem ali mešanem nasadu še vedno zanimivo. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Naj narodi pojo. 14.40 Med solo, družino in delom. 15.45 „Vrtljak“. 16.45 Jezikovni pogovori. 17.45 Produkcija kaset in gramofonskih plošč RTV Ljubljana. 19.40 Minute z ansambлом Jožeta Privška. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov. 21.00 Literarni večer: Krk izza bodeče žice. 21.40 Lepe melodije. 23.05 Literarni nokturno. 23.15 Paleta popevk in plesnih ritmov.

RADIO BREŽICE

CETRTEK, 17. april: 16.00-16.30 - Napoved programa, Poročila, Turistični pregled, Nove plošče RTB - 16.30-17.00 - AKTUALNOST TEDNA, Obvestila in reklame - 17.00-18.00 - Glasbena oddaja IZBRALI STE SAMI

SOBOTA, 19. april: 16.00-16.30 - MALO ZA VAS - NEKAJ ZA VSE - 16.30-17.00 - Jugoton vam predstavlja, Sobotno kramljanje - 17.00-17.30 - KRONIKA, Obvestila in reklame, Za naše najmlajše, Iz naše glasbene šole - 17.30-18.00 - Domače zabavne na valu 192 m

NEDELJA, 20. april: 10.30-12.00 - DOMAČE ZANIMIVOSTI - Skupščinski komentar iz občine Krško - Za naše kmetovalce: Kako pocenimo prirajo govejega mesa II. del - dipl. vet. Janko Vizjak - Magnetofonski zapis - Obvestila, reklame in spored kinematografov - 12.00-15.00 - OBCANI ČESTITAJO IN POZDRAVLJAJO

TOREK, 22. april: 16.00-16.30 - Napoved programa, Srečanje z ansambлом Slavka Kovčiča, POROČILA, Novo v knjižnici, Kaj prinaša nova številka Dolenjskega lista - 16.30-17.00 - TEDENSKI ŠPORTNI PREGLED, Obvestila in reklame, Spored brežiškega kinematografa - 17.00-18.00 - MLADI ZA MLADI

TELEVIZIJSKI SPORED

CETRTEK, 17. aprila: 8.10 TV v šoli: Začetek pomladi, Ilegalni Zagreb, Antarktika, Nemščina. TV vrtec - 9.35 TV v šoli: Človek gradi, človek uničuje, Francoščina, Risanka (do 10.35) - 14.10 TV v šoli - ponovitev - 15.35 Francoščina - ponovitev (do 16.05) - 16.15 Duesseldorf: Hokej - SZ: ČSSR, prenos - B, v II. odmoru približ. 17.35 Obzornik - 18.30 Risanka - B - 18.40 J. Bevc: Zaspanka Andreja, serija Ko bo pomlad - 19.10 Risanka - B - 19.30 TV dnevnik - 20.05 J. Semjonov: 17 trenutkov pomladi - TV nadaljevanje - 21.15 Kam in kako na odhidi - 21.25 Četrtekovi razgledi - Kidričevi nagnjenci - 21.55 TV dnevnik

PETEK, 18. aprila: 8.10 TV v šoli: Matematika, Gojenje zelenjave, Ali ste vedeli, Radijski oddajnik, Seminar, Na travniku, Zagrebški solisti - 10.50 Angleščina (do 11.25) - 14.10 TV v šoli - ponovitev - 15.30 Angleščina - ponovitev - 16.05 TV v šoli - ponovitev (do 16.20) - 16.35 Madžarski TVD (Pohorje, Plešivec do 16.55) - 17.20 Pisani svet - mladinska oddaja - 17.55 Obzornik - 18.10 Anšambel Francija Miheliča - 18.40 Spoznavajmo otrokov svet: Razumevanje - 19.10 Risanka - B - 19.30 TV dnevnik - 19.50 Tedenski notranjopolitični komentar - 20.05 Boomerang - celovečerni film - 21.30 Propagandna oddaja - 21.35 625 - TV pota in novosti - 22.10 TV dnevnik

SOBOTA, 19. aprila: 9.15 TV v šoli: Seminar, Ponovitev - 10.35 TV v šoli: Osvajanje vsakdanjosti, Boris Papandopol, Seminar - 12.00 TV v šoli: Književnost BiH (do 12.30) - 15.20 625 - ponovitev - 15.55 Nogomet - Sloboda: Velež, prenos iz Tuzle - 17.45 Obzornik - 18.00 Učitelj dnevnik, nova TV serija - B - 19.10 Risanka - 19.30 TV dnevnik - 19.50 Tedenski zunanjopolitični komentar - 20.00 Gledališče v hiši - 20.30 Moda za vas, poučna oddaja - B - 20.45 Boris Cavazza in Rifle - zabavna oddaja - B - 21.15 Propagandna oddaja - B - 21.20 Kaktusov cvet - igrani film - B - 23.00 TV dnevnik - 23.15

Nogomet - Italija: Poljska, posnetek iz Rima - B

NEDELJA, 20. aprila: 8.55 Poročila - 9.00 J. Semjonov: 17 trenutkov pomladi - serijski film - 10.10 Otroška matineja: Čevljar in njegovi pomočniki - iz serije Japonske lutke, Viking Viki, Avtomobil skozi kamero - 11.10 Mozaik - 11.15 Kmetijska oddaja TV Novi sad - 12.00 Poročila (do 12.05) Nedeljsko popoldne: Pisani svet, Mladi za mlade - Oddaja TV Sarajevo, Hokej SZ: Švedska - 17.30 Poročila - 17.35 Moda za vas, barvna oddaja - 17.50 Leonardo da Vinci - serijski barvni film - 19.15 Barvna risanka - 19.20 Cikcak - 19.30 TV dnevnik - 19.50 Tedenski gospodarski komentar - 19.55 3-2-1 - 20.05 P. Zidar: Sledovi časa - barvna TV nadaljevanje Utonilo je sonce - 20.40 Postaja - kratki film - 20.50 Baski - II. del dokumentarne oddaje - 21.20 Športni pregled - 22.00 TV dnevnik - 22.20 Nogomet Hajduk: Partizan - reportaža

PONEDELJEK, 21. aprila: 8.10 TV v šoli - 10.00 TV v šoli - 14.10 TV v šoli - ponovitev - 15.35 TV v šoli (do 16.05) - 16.35 Madžarski TVD (Pohorje, Plešivec do 16.55) - 17.35 Bremski muzikantje - oddaja iz serije Japonske lutke - 17.50 Obzornik - 18.05 Pop jazz skupina Ljubljana - barvna oddaja - 18.40 Mozaik - 18.45 Načrtovanje dietne prehrane - 19.05 Odločamo - 19.15 Barvna risanka - 19.20 Cikcak - 19.30 TV dnevnik - 19.55 Propagandna oddaja - 20.05 E. Krveziu: Jetniki

drama TV Priština - 20.55 Kulturne diagonale - 21.25 Mozaik kratkega filma - ... TV dnevnik

TOREK, 22. aprila: 8.10 TV v šoli - 9.35 TV v šoli - 10.05 TV v šoli - 11.00 TV v šoli - 14.10 TV v šoli - ponovitev - 15.35 TV v šoli - 16.05 TV v šoli - 16.35 Madžarski TVD (Pohorje, Plešivec do 16.35) - 17.35 Otroški spored - 17.50 Spoznavajmo glasbo: Kaj je ritem - 18.05 Obzornik - 18.20 Tutankamon - barvna TV serija - 18.45 Mozaik - 18.50 Ne prezrite: Gledališče pekarna - 19.15 Barvna risanka - 19.20 Cikcak - 19.30 TV dnevnik - 19.55 3-2-1 - 20.05 Mi med seboj: Delavke Rašice o sebi - 21.05 Barvna propagandna oddaja - 21.10 L. Feuchtwanger: Brata Lautensack - TV nadaljevanje - 22.00 TV dnevnik

SREDA, 23. aprila: 8.10 TV v šoli (do 10.50) - 16.35 madžarski TVD (Pohorje, Plešivec do 16.55) - 17.30 Viking Viki - barvni film - 17.55 Obzornik - 18.10 Mladi za mlade - oddaja TV Beograd - 18.40 Mozaik - 18.45 Po sledih napredka - 19.15 Barvna risanka - 19.20 Cikcak - 19.30 TV dnevnik - 19.55 3-2-1 - 20.05 Kako umreti - 21.35 Miniature: Janez Pimot - 21.50 TV dnevnik

CETRTEK, 24. aprila: 8.10 TV v šoli - 9.35 TV v šoli (do 10.35) - 14.10 TV v šoli - ponovitev - 15.35 Francoščina (do 16.05) - 16.35 Madžarski TVD (Pohorje, Plešivec do 16.35) - 17.35 Na črko, na črko - barvna oddaja TV Beograd - 18.05 Obzornik - 18.20 Mozaik - 18.25 Vzpon človeka - barvna TV nadaljevanje - 19.15 Barvna risanka - 19.20 Cikcak - 19.30 TV dnevnik - 19.55 3-2-1 - 20.05 17 Trenutkov pomladi - TV nadaljevanje - 21.00 Kam in kako na odhidi - 21.10 Četrtekovi razgledi - 21.40 Iz koncertnih dvoran: W. A. Mozart: Koncert za flavto in harfo - 22.10 TV dnevnik

PROSTA DELOVNA MESTA

Iskra
Industrija elementov za elektroniko
Odbor za medsebojna razmerja
TOZD ELEKTROLITI, Mokronog
razpisuje prosta delovna mesta:

1. DELOVNO MESTO MOŠKEGA V EKSPEDITU
Pogoj: dokončana osemletka, odslužen vojaški rok.
2. DELOVNO MESTO ZA DOLOČEN ČAS V OBRATNEM SERVISU.

Prijave sprejema 14 dni po objavi splošna služba TOZD ELEKTROLITI, Mokronog.

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO

vo pirkovič:

svobodni republik pod gorjanci

njenem kirovskem junaku

iparju bakšetu

39

V črvenem hramu v Hrvaški gori je ostal sin sinov staršev Janez, majhen, čokati samec, ki je bil partizanov usode in grehi dedov. Delat je hodil h krmarjem v Šentjerneji. Po njem ga je še po imenu „Svrk“, ko pijan ni več med narodom strankarska politika, ki je bila ključna s hrvaške gore znaličila v čvečnem „Dol. Stara vas, 1. jul. 1961. - Lojze Jerelet, 9. avg. 1948.)

Lojze Jerelet so v Šentjerneji izpustili, ko niso z njim bili v svojih težavah; da je doma od Rima, da je bil partizanov usode in grehi dedov. Delat je hodil h krmarjem v Šentjerneji. Po njem ga je še po imenu „Svrk“, ko pijan ni več med narodom strankarska politika, ki je bila ključna s hrvaške gore znaličila v čvečnem „Dol. Stara vas, 1. jul. 1961. - Lojze Jerelet, 9. avg. 1948.)

Kapetan je bil prijazen. Jereletu je pripovedoval, da je bil partizanov usode in grehi dedov. Delat je hodil h krmarjem v Šentjerneji. Po njem ga je še po imenu „Svrk“, ko pijan ni več med narodom strankarska politika, ki je bila ključna s hrvaške gore znaličila v čvečnem „Dol. Stara vas, 1. jul. 1961. - Lojze Jerelet, 9. avg. 1948.)

Lojze Jerelet so v Šentjerneji izpustili, ko niso z njim bili v svojih težavah; da je doma od Rima, da je bil partizanov usode in grehi dedov. Delat je hodil h krmarjem v Šentjerneji. Po njem ga je še po imenu „Svrk“, ko pijan ni več med narodom strankarska politika, ki je bila ključna s hrvaške gore znaličila v čvečnem „Dol. Stara vas, 1. jul. 1961. - Lojze Jerelet, 9. avg. 1948.)

Kapetan je bil prijazen. Jereletu je pripovedoval, da je bil partizanov usode in grehi dedov. Delat je hodil h krmarjem v Šentjerneji. Po njem ga je še po imenu „Svrk“, ko pijan ni več med narodom strankarska politika, ki je bila ključna s hrvaške gore znaličila v čvečnem „Dol. Stara vas, 1. jul. 1961. - Lojze Jerelet, 9. avg. 1948.)

Lojze Jerelet so v Šentjerneji izpustili, ko niso z njim bili v svojih težavah; da je doma od Rima, da je bil partizanov usode in grehi dedov. Delat je hodil h krmarjem v Šentjerneji. Po njem ga je še po imenu „Svrk“, ko pijan ni več med narodom strankarska politika, ki je bila ključna s hrvaške gore znaličila v čvečnem „Dol. Stara vas, 1. jul. 1961. - Lojze Jerelet, 9. avg. 1948.)

Kapetan je bil prijazen. Jereletu je pripovedoval, da je bil partizanov usode in grehi dedov. Delat je hodil h krmarjem v Šentjerneji. Po njem ga je še po imenu „Svrk“, ko pijan ni več med narodom strankarska politika, ki je bila ključna s hrvaške gore znaličila v čvečnem „Dol. Stara vas, 1. jul. 1961. - Lojze Jerelet, 9. avg. 1948.)

Lojze Jerelet so v Šentjerneji izpustili, ko niso z njim bili v svojih težavah; da je doma od Rima, da je bil partizanov usode in grehi dedov. Delat je hodil h krmarjem v Šentjerneji. Po njem ga je še po imenu „Svrk“, ko pijan ni več med narodom strankarska politika, ki je bila ključna s hrvaške gore znaličila v čvečnem „Dol. Stara vas, 1. jul. 1961. - Lojze Jerelet, 9. avg. 1948.)

Kapetan je bil prijazen. Jereletu je pripovedoval, da je bil partizanov usode in grehi dedov. Delat je hodil h krmarjem v Šentjerneji. Po njem ga je še po imenu „Svrk“, ko pijan ni več med narodom strankarska politika, ki je bila ključna s hrvaške gore znaličila v čvečnem „Dol. Stara vas, 1. jul. 1961. - Lojze Jerelet, 9. avg. 1948.)

Lojze Jerelet so v Šentjerneji izpustili, ko niso z njim bili v svojih težavah; da je doma od Rima, da je bil partizanov usode in grehi dedov. Delat je hodil h krmarjem v Šentjerneji. Po njem ga je še po imenu „Svrk“, ko pijan ni več med narodom strankarska politika, ki je bila ključna s hrvaške gore znaličila v čvečnem „Dol. Stara vas, 1. jul. 1961. - Lojze Jerelet, 9. avg. 1948.)

Kapetan je bil prijazen. Jereletu je pripovedoval, da je bil partizanov usode in grehi dedov. Delat je hodil h krmarjem v Šentjerneji. Po njem ga je še po imenu „Svrk“, ko pijan ni več med narodom strankarska politika, ki je bila ključna s hrvaške gore znaličila v čvečnem „Dol. Stara vas, 1. jul. 1961. - Lojze Jerelet, 9. avg. 1948.)

Lojze Jerelet so v Šentjerneji izpustili, ko niso z njim bili v svojih težavah; da je doma od Rima, da je bil partizanov usode in grehi dedov. Delat je hodil h krmarjem v Šentjerneji. Po njem ga je še po imenu „Svrk“, ko pijan ni več med narodom strankarska politika, ki je bila ključna s hrvaške gore znaličila v čvečnem „Dol. Stara vas, 1. jul. 1961. - Lojze Jerelet, 9. avg. 1948.)

Kapetan je bil prijazen. Jereletu je pripovedoval, da je bil partizanov usode in grehi dedov. Delat je hodil h krmarjem v Šentjerneji. Po njem ga je še po imenu „Svrk“, ko pijan ni več med narodom strankarska politika, ki je bila ključna s hrvaške gore znaličila v čvečnem „Dol. Stara vas, 1. jul. 1961. - Lojze Jerelet, 9. avg. 1948.)

Lojze Jerelet so v Šentjerneji izpustili, ko niso z njim bili v svojih težavah; da je doma od Rima, da je bil partizanov usode in grehi dedov. Delat je hodil h krmarjem v Šentjerneji. Po njem ga je še po imenu „Svrk“, ko pijan ni več med narodom strankarska politika, ki je bila ključna s hrvaške gore znaličila v čvečnem „Dol. Stara vas, 1. jul. 1961. - Lojze Jerelet, 9. avg. 1948.)

Kapetan je bil prijazen. Jereletu je pripovedoval, da je bil partizanov usode in grehi dedov. Delat je hodil h krmarjem v Šentjerneji. Po njem ga je še po imenu „Svrk“, ko pijan ni več med narodom strankarska politika, ki je bila ključna s hrvaške gore znaličila v čvečnem „Dol. Stara vas, 1. jul. 1961. - Lojze Jerelet, 9. avg. 1948.)

Lojze Jerelet so v Šentjerneji izpustili, ko niso z njim bili v svojih težavah; da je doma od Rima, da je bil partizanov usode in grehi dedov. Delat je hodil h krmarjem v Šentjerneji. Po njem ga je še po imenu „Svrk“, ko pijan ni več med narodom strankarska politika, ki je bila ključna s hrvaške gore znaličila v čvečnem „Dol. Stara vas, 1. jul. 1961. - Lojze Jerelet, 9. avg. 1948.)

Kapetan je bil prijazen. Jereletu je pripovedoval, da je bil partizanov usode in grehi dedov. Delat je hodil h krmarjem v Šentjerneji. Po njem ga je še po imenu „Svrk“, ko pijan ni več med narodom strankarska politika, ki je bila ključna s hrvaške gore znaličila v čvečnem „Dol. Stara vas, 1. jul. 1961. - Lojze Jerelet, 9. avg. 1948.)

Lojze Jerelet so v Šentjerneji izpustili, ko niso z njim bili v svojih težavah; da je doma od Rima, da je bil partizanov usode in grehi dedov. Delat je hodil h krmarjem v Šentjerneji. Po njem ga je še po imenu „Svrk“, ko pijan ni več med narodom strankarska politika, ki je bila ključna s hrvaške gore znaličila v čvečnem „Dol. Stara vas, 1. jul. 1961. - Lojze Jerelet, 9. avg. 1948.)

Kapetan je bil prijazen. Jereletu je pripovedoval, da je bil partizanov usode in grehi dedov. Delat je hodil h krmarjem v Šentjerneji. Po njem ga je še po imenu „Svrk“, ko pijan ni več med narodom strankarska politika, ki je bila ključna s hrvaške gore znaličila v čvečnem „Dol. Stara vas, 1. jul. 1961. - Lojze Jerelet, 9. avg. 1948.)

Lojze Jerelet so v Šentjerneji izpustili, ko niso z njim bili v svojih težavah; da je doma od Rima, da je bil partizanov usode in grehi dedov. Delat je hodil h krmarjem v Šentjerneji. Po njem ga je še po imenu „Svrk“, ko pijan ni več med narodom strankarska politika, ki je bila ključna s hrvaške gore znaličila v čvečnem „Dol. Stara vas, 1. jul. 1961. - Lojze Jerelet, 9. avg. 1948.)

Kapetan je bil prijazen. Jereletu je pripovedoval, da je bil partizanov usode in grehi dedov. Delat je hodil h krmarjem v Šentjerneji. Po njem ga je še po imenu „Svrk“, ko pijan ni več med narodom strankarska politika, ki je bila ključna s hrvaške gore znaličila v čvečnem „Dol. Stara vas, 1. jul. 1961. - Lojze Jerelet, 9. avg. 1948.)

Lojze Jerelet so v Šentjerneji izpustili, ko niso z njim bili v svojih težavah; da je doma od Rima, da je bil partizanov usode in grehi dedov. Delat je hodil h krmarjem v Šentjerneji. Po njem ga je še po imenu „Svrk“, ko pijan ni več med narodom strankarska politika, ki je bila ključna s hrvaške gore znaličila v čvečnem „Dol. Stara vas, 1. jul. 1961. - Lojze Jerelet, 9. avg. 1948.)

Kapetan je bil prijazen. Jereletu je pripovedoval, da je bil partizanov usode in grehi dedov. Delat je hodil h krmarjem v Šentjerneji. Po njem ga je še po imenu „Svrk“, ko pijan ni več med narodom strankarska politika, ki je bila ključna s hrvaške gore znaličila v čvečnem „Dol. Stara vas, 1. jul. 1961. - Lojze Jerelet, 9. avg. 1948.)

Lojze Jerelet so v Šentjerneji izpustili, ko niso z njim bili v svojih težavah; da je doma od Rima, da je bil partizanov usode in grehi dedov. Delat je hodil h krmarjem v Šentjerneji. Po njem ga je še po imenu „Svrk“, ko pijan ni več med narodom strankarska politika, ki je bila ključna s hrvaške gore znaličila v čvečnem „Dol. Stara vas, 1. jul. 1961. - Lojze Jerelet, 9. avg. 1948.)

Kapetan je bil prijazen. Jereletu je pripovedoval, da je bil partizanov usode in grehi dedov. Delat je hodil h krmarjem v Šentjerneji. Po njem ga je še po imenu „Svrk“, ko pijan ni več med narodom strankarska politika, ki je bila ključna s hrvaške gore znaličila v čvečnem „Dol. Stara vas, 1. jul. 1961. - Lojze Jerelet, 9. avg. 1948.)

Lojze Jerelet so v Šentjerneji izpustili, ko niso z njim bili v svojih težavah; da je doma od Rima, da je bil partizanov usode in grehi dedov. Delat je hodil h krmarjem v Šentjerneji. Po njem ga je še po imenu „Svrk“, ko pijan ni več med narodom strankarska politika, ki je bila ključna s hrvaške gore znaličila v čvečnem „Dol. Stara vas, 1. jul. 1961. - Lojze Jerelet, 9. avg. 1948.)

Kapetan je bil prijazen. Jereletu je pripovedoval, da je bil partizanov usode in grehi dedov. Delat je hodil h krmarjem v Šentjerneji. Po njem ga je še po imenu „Svrk“, ko pijan ni več med narodom strankarska politika, ki je bila ključna s hrvaške gore znaličila v čvečnem „Dol. Stara vas, 1. jul. 1961. - Lojze Jerelet, 9. avg. 1948.)

Lojze Jerelet so v Šentjerneji izpustili, ko niso z njim bili v svojih težavah; da je doma od Rima, da je bil partizanov usode in grehi dedov. Delat je hodil h krmarjem v Šentjerneji. Po njem ga je še po imenu „Svrk“, ko pijan ni več med narodom strankarska politika, ki je bila ključna s hrvaške gore znaličila v čvečnem „Dol. Stara vas, 1. jul. 1961. - Lojze Jerelet, 9. avg. 1948.)

Kapetan je bil prijazen. Jereletu je pripovedoval, da je bil partizanov usode in grehi dedov. Delat je hodil h krmarjem v Šentjerneji. Po njem ga je še po imenu „Svrk“, ko pijan ni več med narodom strankarska politika, ki je bila ključna s hrvaške gore znaličila v čvečnem „Dol. Stara vas, 1. jul. 1961. - Lojze Jerelet, 9. avg. 1948.)

Lojze Jerelet so v Šentjerneji izpustili, ko niso z njim bili v svojih težavah; da je doma od Rima, da je bil partizanov usode in grehi dedov. Delat je hodil h krmarjem v Šentjerneji. Po njem ga je še po imenu „Svrk“, ko pijan ni več med narodom strankarska politika, ki je bila ključna s hrvaške gore znaličila v čvečnem „Dol. Stara vas, 1. jul. 1961. - Lojze Jerelet, 9. avg. 1948.)

Kapetan je bil prijazen. Jereletu je pripovedoval, da je bil partizanov usode in grehi dedov. Delat je hodil h krmarjem v Šentjerneji. Po njem ga je še po imenu „Svrk“, ko pijan ni več med narodom strankarska politika, ki je bila ključna s hrvaške gore znaličila v čvečnem „Dol. Stara vas, 1. jul. 1961. - Lojze Jerelet, 9. avg. 1948.)

Lojze Jerelet so v Šentjerneji izpustili, ko niso z njim bili v svojih težavah; da je doma od Rima, da je bil partizanov usode in grehi dedov. Delat je hodil h krmarjem v Šentjerneji. Po njem ga je še po imenu „Svrk“, ko pijan ni več med narodom strankarska politika, ki je bila ključna s hrvaške gore znaličila v čvečnem „Dol. Stara vas, 1. jul. 1961. - Lojze Jerelet, 9. avg. 1948.)

Kapetan je bil prijazen. Jereletu je pripovedoval, da je bil partizanov usode in grehi dedov. Delat je hodil h krmarjem v Šentjerneji. Po njem ga je še po imenu „Svrk“, ko pijan ni več med narodom strankarska politika, ki je bila ključna s hrvaške gore znaličila v čvečnem „Dol. Stara vas, 1. jul. 1961. - Lojze Jerelet, 9. avg. 1948.)

Lojze Jerelet so v Šentjerneji izpustili, ko niso z njim bili v svojih težavah; da je doma od Rima, da je bil partizanov usode in grehi dedov. Delat je hodil h krmarjem v Šentjerneji. Po njem ga je še po imenu „Svrk“, ko pijan ni več med narodom strankarska politika, ki je bila ključna s hrvaške gore znaličila v čvečnem „Dol. Stara vas, 1. jul. 1961. - Lojze Jerelet, 9. avg. 1948.)

Kapetan je bil prijazen. Jereletu je pripovedoval, da je bil partizanov usode in grehi dedov. Delat je hodil h krmarjem v Šentjerneji. Po njem ga je še po imenu „Svrk“, ko pijan ni več med narodom strankarska politika, ki je bila ključna s hrvaške gore znaličila v čvečnem „Dol. Stara vas, 1. jul. 1961. - Lojze Jerelet, 9. avg. 1948.)

Lojze Jerelet so v Šentjerneji izpustili, ko niso z njim bili v svojih težavah; da je doma od Rima, da je bil partizanov usode in grehi dedov. Delat je hodil h krmarjem v Šentjerneji. Po njem ga je še po imenu „Svrk“, ko pijan ni več med narodom strankarska politika, ki je bila ključna s hrvaške gore znaličila v čvečnem „Dol. Stara vas, 1. jul. 1961. - Lojze Jerelet, 9. avg. 1948.)

Kapetan je bil prijazen. Jereletu je pripovedoval, da je bil partizanov usode in grehi dedov. Delat je hodil h krmarjem v Šentjerneji. Po njem ga je še po imenu „Svrk“, ko pijan ni več med narodom strankarska politika, ki je bila ključna s hrvaške gore znaličila v čvečnem „Dol. Stara vas, 1. jul. 1961. - Lojze Jerelet, 9. avg. 1948.)

Lojze Jerelet so v Šentjerneji izpustili, ko niso z njim bili v svojih težavah; da je doma od Rima, da je bil partizanov usode in grehi dedov. Delat je hodil h krmarjem v Šentjerneji. Po njem ga je še po imenu „Svrk“, ko pijan ni več med narodom strankarska politika, ki je bila ključna s hrvaške gore znaličila v čvečnem „Dol. Stara vas, 1. jul. 1961. - Lojze Jerelet, 9. avg. 1948.)

Kapetan je bil prijazen. Jereletu je pripovedoval, da je bil partizanov usode in grehi dedov. Delat je hodil h krmarjem v Šentjerneji. Po njem ga je še po imenu „Svrk“, ko pijan ni več med narodom strankarska politika, ki je bila ključna s hrvaške gore znaličila v čvečnem „Dol. Stara vas, 1. jul. 1961. - Lojze Jerelet, 9. avg. 1948.)

Lojze Jerelet so v Šentjerneji izpustili, ko niso z njim bili v svojih težavah; da je doma od Rima, da je bil partizanov usode in grehi dedov. Delat je hodil h krmarjem v Šentjerneji. Po njem ga je še po imenu „Svrk“, ko pijan ni več med narodom strankarska politika, ki je bila ključna s hrvaške gore znaličila v čvečnem „Dol. Stara vas, 1. jul. 1961. - Lojze Jerelet, 9. avg. 1948.)

Kapetan je bil prijazen. Jereletu je pripovedoval, da je bil partizanov usode in grehi dedov. Delat je hodil h krmarjem v Šentjerneji. Po njem ga je še po imenu „Svrk“, ko pijan ni več med narodom strankarska politika, ki je bila ključna s hrvaške gore znaličila v čvečnem „Dol. Stara vas, 1. jul. 1961. - Lojze Jerelet, 9. avg. 1948.)

Lojze Jerelet so v Šentjerneji izpustili, ko niso z njim bili v svojih težavah; da je doma od Rima, da je bil partizanov usode in grehi ded

DANES SLOVO OD SAMO RASTNIKOV

TRDINOV
NOTESI

KAJ JE NOVEGA

17. IV. '75

36

PRILOGA

DANES

GRADOVI IN
USODE
VRHOVO

DANES

Serijski PRI SAMORASTNIKI DOMA, ki ste jo lahko prebrali več mesecev na 6. strani Priloge, se danes izteka. Na drug način smo vam skušali predstaviti slikarje in kiparje, ki jih kritika označuje kot največje oziroma kot samorastnike, s tem pa naj bi lažje prišli tudi do podobe njihovega ustvarjanja. Od začetka oktobra lani so na straneh Priloge govorili slikarji Viktor Magyar, Jože Peternej, Konrad Peternej, Greta Pečnik, Anton Repnik, Anton Plemelj, Polde

Mihelič in Boris Lavrič ter kiparji Rudi Stopar, Tone Svetina, Sandi Leskovec, Drago Košir, Janko Dolenc, Peter Jovanovič in danes Franc Tavčar. Če k temu dodamo še zapis o Jožetu Horvatu-Jakiju, ki je bil objavljen sredi februarja v slavnostni Prilogi ob 25-letnici Dolenjskega lista, potem smo v teh mesecih predstavili 16 slikarjev in kiparjev iz vse Slovenije, ki pa jih povezuje Dolenjska — natančneje Tabor likovnih samorastnikov v Trebnjem.

VAS, KI POZIVA NA TEKMOVANJE

Naše uredništvo je bilo v gosteh v Grčaricah v ribniški občini. Doslej smo bili v odmaknjenih krajih vajeni poslušati tarnanje ljudi, ki bi se radi izklopali iz zaostalosti, v Grčaricah pa smo bili presenečeni, ko so nam vaščani po vrsti pripovedovali: „Lepo nam je, da bi le tako ostalo — vse drugo bomo zmogli sami in s pomočjo občine, podjetij!“ V tej vasi, ki je samosvoja še po drugih stvareh, na primer: v njej ni nobenega kmeta, nikogar, ki bi imel zemljo, pa so nam ponosno pripovedovali še o tem, da imajo pri vsaki hiši zastavo in da ni praznika, ob katerem ne bi z vseh pročelij plapolale zastave, hkrati pa so nam zaupali tudi to, da pri njih vedno vsi volijo in da so do osmih zjutraj že vsi na volišču. Nič čudnega, da pozivajo na tekmovanje: „Kje je še kakšna taka vas, da bi se pomerili — kdo bo prej 100-odstotno volil?“

MAOVE MISLI ZACENJAJO TV SPORED

„Rdeča“ ali „kulturna“ revolucija ni prinesla toliko novosti, da bi dandanašnja Kitajska ne veljala v mnogih ozirih za precej skrivnostno deželo, ovito v tančico prastarih običajev in posebnosti, ki v veselje usmerjenemu zahodnjaku še zmeraj pomenijo neodkriti svet. Toda kljub temu bi bilo zmotno misliti, da Kitajci, ki so prvi odkrili papir ali smodnik in se potlej ogrdili z visokim zidom, zaostajajo za oblikami in vsebinami dvajsetega stoletja. Čisto narobe! Imajo atomsko bombo, avtomobile, trgovske hiše, kitajski komunizem in rdeče knjižice Mao Ce Tungovih misli. Slednjih je toliko milijonov kot Kitajcev samih.

Kitajci imajo kajpak tudi televizijske sprejemnike. Največkrat gre za majhne prenosne televizorje, ki so domače izdelave in zelo dragi, saj je poprečna Kitajčeva plača 50 do 60 juanov, televizor pa stane vsaj petkrat toliko. Na začetku letošnjega leta je bilo na Kitajskem, kjer so uvedli televizijski program že leta 1956, okoli 500 tisoč sprejemnikov, kar je sicer razmeroma malo (en sprejemnik na 1800 ljudi), toda še zmeraj dovolj, da spremlja program veliko milijonov gledalcev. Televizijski sprejemnik je na Kitajskem namreč namenjen predvsem skupinski uporabi. Tako je največ sprejemnikov v kulturnih klubih, tovarnih, v dvoranih ljudskih komun, v hotelih, šolah, rekreacijskih centrih in vojašnicah.

Televizijski spored, ki se začne ob 18. uri (ob nedeljah že nekoliko prej) in traja do 22.

ure, je za nas precej nenavaden. Spored začnejo teksti Mao Ce Tunga, ki so največkrat vzgojno-izobraževalnega značaja. Sledi oddaja za otroke, tej pa razgovor o higieni in zdravstveni zaščiti. Spored pogosto nadaljuje reportaža o delu študentov in intelektualcev na vasi, na poljih ali v tovarnah; prikazani so uspehi v kmetijstvu in industriji. Umetniški del sporeda predstavljajo t. i. revolucionarne opere, to je dramski dialogi, ki obravnavajo sodobne teme in jih igralci pojejo. Med filmi vrtijo največ kitajske (o državljanski vojni in bitkah z Japonci), kljub nesoglasjem s Sovjeti pa so Kitajci že videli po televiziji največjo filmsko mojstrovino, Eisensteinovo „Križarko Potemkin“ in nekatera druga dela filmske klasike. Tudi športa je precej na kitajski televiziji, seveda največ namiznega tenisa, kjer so Kitajci neprekosljivi mojstri.

Med informativnimi oddajami, ki obsegajo 10 odst. programa, je največ novic iz domovine, slabo pa je zastopana zunanja politika (redno objavljajo samo novice o stankah na kapitalističnem Zahodu in o albanskih uspehih). Menda dandanes še 99 odst. Kitajcev ne ve, da je človek že stopil na Luno.

Kakorkoli že, kot toliko drugih stvari je tudi kitajski televizijski program nekaj posebnega, morebiti celo nekoliko boljši od našega, vsaj kar se kulture in izobraževanja tiče. Če koga zanima, zapišimo še to, da so domala vse oddaje predvajane v barvah, ni premorov in motenj, še najmanj pa je — reklam!

MLADA KRI POŽIVLJA JAZZ

Pred desetimi leti je vse kazalo, da bo jazz vedno ostal v senci rock in pop skupin, ki so rastle kot gobe po dežju. Mladih v jazzu skoraj ni bilo, z njim so se ukvarjali samo stari in priznani mojstri. A tudi zanimanja za jazz med mladimi ni bilo, vse preveč jih je privlačila „glasba mladih“, plošče z odličnimi posnetki, se umaknile muham enodnevnim, imenom, katerim ni stalo nič glashenega izkustva, morda znanja, a veliko hrupa.

Stanje se je pred nekaj leti povsem preobrnilo. Najprej je začelo rasti zanimanje za jazz njegovi domovini Ameriki, potem se je razširilo tudi v ostale dežele sveta. Stari mojstri se ga bene zvrsti so oživeli, njihova veljava je porasla. A ne samo to: v jazz so pričele pritekati mladi moči, mlada kri ga je začela poživljati.

Prav zanimivo je, da dobrih mladih glasbenikov ne more zadovoljiti celo dokaj zahtevno igranje v nekaterih rock skupinah. Začeli so zapuščati, sestavljati jazzovske ansamble. Znašajo tudi zagotavljen kruh v studijskih simfoničnih orkestrih, da bi v jazzu našli svoje svojih glasbenih zmogljivosti in kvalitete. V skupnem delu se uče od starih mojstrov, študirajo tradicionalne smeri te glasbe, iščejo me korenine glasbenega izražanja.

A tudi tisti mladi nadebudni glasbeniki, ki še pred petimi leti zagotovo postali člani rock skupin, se obračajo k jazzu, ki priteguje njihovo radovednost, in iščejo v njem možnosti za ustvarjalnost. V jazzu iščejo to, česar jim rock ne more dati: poglobljeno iskanje glasbenih izrazov, osebni način igranja, nesporno težko zahtevno izpopolnjevanje. Niso redki tisti, ki poskušajo vnašati v jazz celo srednjeveško glasbo, ji dati novo vsebino in jo poživiti z drevnimi motivi.

Kaj je navdušilo mlade, da prav v jazzu najdejo možnost odkriti svet glasbe, da prav v jazzu vidijo tisti način ustvarjanja, ki jim odpira temelje glasbe, bi težko rekli. A dejstvo je tako, ostane.

DOMAČA LEKARNA: POPROVA META

Ta rastlina zdravi drisko, bruhanje, bolečine in krče v želodcu in črevesju, stud do jedi, slabost, mrzličnost, histerične napade, glavobol, bolečine v trebuhu, krče maternice, neredno mesečno perilo pri ženah.

Če koga zagrabi katera od navedenih bolezni, naj takoj skuha pest mete v pol litra vode. Čaj se pije sladkan po 3 skodelice v 3 urah. Ko izpiješ prvo skodelico, takoj vzemi odcejeno meto in jo, zavito v čunjo, pritisni na želodec ter leži v posteljo. Čez nekaj ur boš popolnoma zdrav.

Bolnik, ki dobi hudo drisko, bruha, je oslabiljen in ga trese

mrzlica, bo v nekaj urah ozdravel s pomočjo mete. Takega bolnika močno zdrgnemo s kisom od vrtnice, s kafro in oljem, piti pa mu damo skodelico toplega čaja poprove mete. Z odcedkom obložimo želodec in povežemo ves trebuh. Čez dve uri bo človek zdrav in sposoben tudi težjega dela.

Prav tako je meta zdravilna zoper bolezni zobovja. Če vzamemo pest poprove mete in žličko pečenega galuna ter dolijemo špirit, damo v steklenico in pustimo na soncu več dni, imamo odlično zdravilo. Tako pripravljeno metino žganje

zdravi bolečine zob in preprečuje gnitje zob. Uporabo pa steklenico s tem zdravilom dobro pretresemo.

Čaj poprove mete lahko kadarkoli in kolikor hočemo risten je zlasti zvečer, ko nam ni prijetno spiti. Ta čaj deluje tudi na izločanje žolča, blaži bolečine, ki izvirajo iz žolčnega mehurja. Poprova meta pa razen vsega tega poprova še slab zrak v stanovanju. Pest mete vržes v dober košarico, jo daš na razgredo železnice ali javico (lahko tudi na vrsto okoli), bo slab zrak izginil.

IVAN MASTNOSKI

Spremenite pričesko, podaljšajte krila, nosite bluzo s pentljo ali pa pentljo druge barve zavežite pod ovratnik stare bluze. Blazer ali pa pelerino imate najbrž v omari že od prej. Če pletete ali kvačkate pullover, naj sega najmanj 10 centimetrov pod pas. Iz novega blaga ukrojite obleko s kimono rokavi. Z neprehudimi stroški lahko sledite modni pomladi, če boste znale starim kosom garderobe vdihniti novi modni pečat.

metrov pod pas. Iz novega blaga ukrojite obleko s kimono rokavi. Z neprehudimi stroški lahko sledite modni pomladi, če boste znale starim kosom garderobe vdihniti novi modni pečat.

ŠMARJEŠKI ŠTRUKLJI ŠMARJEŠKI ŠTRUKLJI

Milena Novak, doma iz Družinske vasi, je končala gostinško šolo, zdaj pa je zaposlena kot kvalificirana kuharica v restavraciji Hotela Šmarješke Toplice. Povedala je, kako pripravljajo šmarješke štruklje, ki so posebnost tega lokala: „Potrebujemo 50 dkg skute, 5 žlic zdroba, 10 dkg margari-

ne, 3 jajca, 10 l smetane. Skuto osolimo in zmešamo, nato vmešamo rumenjake s margarino. Skuti dodamo še sneg beljakov, stepeno smetano in zdrob. Vse skupaj narahlo premešamo, nato zmes zavijemo v navlažen in z drobtinami posipan prtiček. Kuhamo v vreli slani vodi približno 20 minut.

Kuhane štruklje razrežemo na rezine in jih zabelimo s praženimi drobtinami. K zalogi damo na mizo kot serviranje jed, lahko pa jih serviramo omakam ali mesnim jedem. Primer k dušeni govedini.

DIŠI PO NOVEM

UREDNIŠTVO V GOSTEH

GRČARICE

VAS BREZ KMETOV

Ob vznožju kočevskih gora, pod temno odejo stoletnih smrek, med katerimi se klati le jelen, srna, šviga rdeča zvitorepka, so se pred stoletji naselili Kočevjarji. Postavili so vasi, iztrgali gozdu pašnike in njive ter leta kljubovali kot samotni germanski otok v slovenskem morju.

Ko je prišlo vojno neurje, so odšli nazaj v svojo domovino, v izpraznjene vasi pa so se naselili naši ljudje. Ena izmed takih vasi so tudi Grčarice, ki leže v kotlini med Strmcem in Črnim vrhom, 520 metrov nad morjem. Vas je štela pred vojno 65 hišnih števil, zdaj jih ima še 42. Pet minut hoje od vasi leži zaselek Grčar-hišah. Prej so imeli v Grčaricah krajevno skupnost, zdaj pa imajo vaški odbor in so vključeni v krajevno skupnost Dolenja vas.

Vas je zelo mlada, za sabo pa ima burno zgodovino. Prebivalci se še živo spominjajo dnevo, ko jim je italijanski fašist požgal domačije v Lo-renci preseliti in Glažuti in so se morali pogo-katerih so sicer še dobili dosti poljskih pridel-jkov, vendar so bile hiše namerno poškodovane, šipe pobite, pohištvo polomljeno.

Spominjajo se tudi hudih bitk v bližnjem Je-lenovem žlebu, kjer so že leta 1942 borci Briga-de Toneta Tomšiča razbili močno italijansko kolono iz sestava divizije Macerata. Prav tako so pol leta pozneje, 26. marca 1943, borci brigad-janski bataljon divizije Macerata in ga v treh urah hude borbe popolnoma razbile, da so imeli 200 mrtvih in ranjenih.

Z ljudmi iz teh krajev smo se pogovarjali na našem petem uredništvu v gosteh. Novinarji komaj sproti zapisovali pripovedi in izjave šte-kih ljudi, ki so z veseljem prišli na uredništvo, ki je imelo začasno svoj prostor v gostilni pri-žnega Norberta Černeta.

vas-izjema

Grčarice so vas — izjema. Nijajo kmetov, ljudje so proletarci brez zemlje. Živijo od dela v tovarnah Ribnice in Kočevja ter od dela v ko-čevskih gozdovih.

Predsednik vaškega odbora Ivan Mohar, gozdní manipulant iz Grčaric: „Ko sem prevzel delo v krajevni skupnosti pred 15 leti, smo tudi dobili vaški odbor! Pred dobrimi 20 leti je vas smo jo morali zaradi poplav in nerodnega križi-ča v dolžini 700 metrov dvigniti za 50 do 130 cm. Uredili smo pokopališče. Lani smo začeli kopati vodovod. Vse delamo udarniško. Vredno težkem terenu. Zdaj čakamo na vreme, da bomo dela nadaljevali.

Na območju današnjega vaškega odbora živi zdaj okrog 200 ljudi. Pri TOZD Jelenov žleb je

40 zaposlenih iz naših krajev, na posestvu Snež-nik 11, v drugih podjetjih jih je 22, vajencev je 7, upokojeincev 26, 5 pa jih je v tujini. Če hoče-mo še naprej živeti, moramo obdržati vsaj TOZD. Včasih smo imeli šolo, in ko smo jo izgubili, se je odpeljalo tudi dosti kulturnega življenja. Imamo tudi probleme: radi bi, da bi vozil skozi našo vas avtobus, želimo si asfalta do 7 km oddaljene Rakitnice, najbolj skrita želja pa je manjši obrat za žensko delovno silo.“

V vasi so družbene in politične organizacije složne. S ponosom ljudje povedo, da so pri njih volitve končane do osmih zjutraj in da referen-dumi 100-odstotno uspevajo. Še to: kadar gre za potrebe vasi, ni človeka, ki bi stal ob strani. Vzroke lahko poiščemo že v tistih vojnih časih. Predsednik krajevnega odbora ZB France Šega, upokojenec iz Grčaric, nam je povedal: „Ljudje so bili in so zavedni. Med vojno so šli vsi spo-sobni v partizane in le dva sta bila v sovražni-kovem taboru. 17 partizanov iz Grčaric je padlo, kar je velika številka za majhno vas. O tem sporoča plošča na kulturnem domu, dom sam pa je spomenik žrtvam. Najhuje je bilo sep-tembra 1943, ko so se v vasi zabarikadirali plavogardisti, vendar so jih partizani v tridnevni bitki pregnali.

Vse družine, kjer imajo borce, so naročene na časopis TV-15. Vsaka hiša ima svojo zastavo in ob praznikih vse zastave tudi visijo!“

mladina ostaja

Boris Mikulič, strojni ključavničar, predse-dnik mladinskega aktiva: „Mladina ne beži iz na-še vasi, čeprav je res, da je večina mladih za-poslena v Ribnici in Kočevju. Za družabno živ-ljenje ostane le malo prostega časa. Doma smo v glavnem le ob koncu tedna in takrat se vključu-jemo v različne dejavnosti. Imamo športne sekcije, občasne plese, sodelujemo z garnizijo iz Ribnice, budimo tudi stare običaje, kot na pri-mer kurjenje kresov, postavljanje mlajev in po-dobno. Imeli smo svoj prostor, vendar ga nismo mogli sami vzdrževati, zato so nam ga vzeli. To je za nekaj časa zavrlo naše delo. Upamo, da bomo kmalu dobili druge, primernejše prostore in da se bo dejavnost poživila. Finančnih težav, ki jih mnogi vedno navajajo kot vzrok za svojo nedelavnost, mi skoraj ne poznamo. Ob skrom-nih dotacijah si pomagamo z udarniškim de-lom.“

Ivan Rován, traktorist, ki se mu je prav tisti dan, ko smo bili v Grčaricah, rodil sin: „Moti me predvsem to, da je sodelovanje z delavsko univerzo iz Ribnice zelo slabo. Med mladimi in starejšimi je dosti zanimanja za predavanja, ven-dar nas predavatelji običeje le enkrat ali dva-krat na leto. Naša vas je delavska, zavedna, ljudje so žejni znanja; vsa predavanja pred peti-mi leti, ko so bila še številnejša, so bila izredno dobro obiskana, najsi je šlo za predavanja o prvi pomoči, ljudskem odporu ali čem drugem. Na vajah „Jesen 74“ smo mladi dobili republiško

priznanje, saj je v vajah bilo tudi veliko prosto-voljcev!“

Alojz Turk, pomočnik traktorista: „Mladi smo pripravljeni zastaviti vse svoje sile za napre-dek vasi. Najlepši dokaz so naše številne udarni-ške akcije (čiščenje gozdov, urejanje športnega igrišča, sodelovanje pri komunalnih gradnjah). Mlajši mladinci so si sami zgradili celo dve po-čitniški hišici, ki bosta primerni za srečanja z mladino iz drugih vasi. Včasih se nam zdi, da smo le malo preveč zapostavljeni. V vseh deset-letjih, kar potuje po Jugoslaviji štafeta mladosti, je prišla v našo vas le enkrat. Zelo radi bi po-zdravili štafeto tudi v Grčaricah!“

Pri nas ne moremo potarnati, kot so mladi pri drugih vaših uredništvih v gosteh, da ni deklet: imamo jih. Če hudomušno pristavim, potem ni skrbí za naraščaj.“

Niko Grbec, gozdarski tehnik, prejšnji pred-sednik Partizana v Grčaricah: „1969 je občinska Zveza za telesno kulturo skušala ustanoviti pri nas strelsko sekcijo. Potem pa smo zbirali člane in ustanovili Partizana, ki ima 42 članov v strelski, nogometni, namiznoteniški in šahovski sekciji. Vsako leto pripravimo za dan mladosti srečanje z ribniškim garnizonom. Najprej so tri-krat zmagali vojaki, zdaj pa dvakrat mi. Gozdni obrat iz Grčaric nam je odstopil zemljišče za igrišče in dal buldozer, potem pa smo udarniško naredili nogometno igrišče. Mizo za namizni te-nis imamo v nekdanji šoli. Sodelovali smo na različnih tekmovanjih in odnesli 6 občinskih pokalov in 10 diplom. Zelo zadovoljni bi bili, če bi nam občinska TTKS dala vsaj 5 tisočakov na leto. Smo sposobni in delavni, brez denarja pa ne gre, četudi je veliko dobre volje.“

36-metrski mlaj

Ivan Šega, delavec: „Nekaj časa sem bil v večjem mestu in lahko primerjam vaško in mestno mladino. Prednost ima vaška mladina. Bolj delavna in marljiva je. Tudi kriminala in huliganstva v naši vasi nikoli ni bilo.“

Alojz Dežordo, strojni ključavničar: „Na de-lo se vozim v Ribnico; 12 iz naše vasi se nas vozi. Po dvanajst kilometrov je v eno smer, avtobusa pa ni. Morali bi imeti delavski avtobus, ki bi pobiral delavce po poti in bi v Ribnico gotovo pripeljal poln. Kadar je visok sneg, kadar je neurje — takrat moramo vzeti dopust, ker sploh ne moremo priti na delo. Eni se vozimo z osebnim avtom, drugi z mopedi, kolesi.“

Slavko Henigman, miner: „V gozdu se ne za-služí slabo, toda dobro je treba delati. Denarja pa v Grčaricah ni mogoče porabiti za zabavo — razen v gostilni. Edina zabava mi je lov na polhe. Kadar je dobra letina žira in leske, nastavi-m s prijatelji tudi do 200 pastí v eni noči. Zgodilo se je že, da so bile vse polne! Ko bo brunarica postavljena, bomo imeli še en prostor razen gostilne, kjer se bomo mladi lahko zbirali.

Ivan Rován, upokojenec: „Mi starejši smo kar zadovoljni. Jezni smo le, ker s trgovino ni tako, kot bi moralo biti. Stavba, v kateri je, gre

k hudiču, nihče pa je noče popraviti. V zidovih so še vidni sledovi krogel iz vojne...“

Franc Oberstar, skladiščnik: „V bližnji in daljni okolici slovimo kot pridni in zavedni de-lavci. Naš delavski praznik vedno počastimo z velikim mlajem. Pred dvema letoma smo posta-vili kar 36 metrov visokega. Seveda prvomajski mlaj sam po sebi ni zavednost, je pa gotovo njen odraz.“

Šofer Alojz Grivec se je na Francetove besede poslal: „V Grčaricah res ni težko postaviti mla-ja, saj živimo sredi gozda. Pri nas je tako, da se včasih skregamo, ko pa je treba kaj narediti, smo enotni. Celó strokovnjaki so se čudili, ko smo jarke za vodovod izkopali v pičlih treh me-secih, po njihovi oceni pa naj bi dela trajala najmanj štiri leta. Povem vam, da so bile ženske bolj zagrizene od moških!“

vodo tudi v grčarske ravne

Janez Vričko, gozdni delavec iz Grčarskih Raven: „Tudi v naši vasi ni kmetov, smo delav-ska vas. Imamo dva problema, ki bi ju radi reši-li. Še vedno nimamo vodovoda, čeprav vsi pla-čujemo samoprispevek zanj. Druga stvar pa je strelisce v vasi. Pred dvema letoma je bil otrok zaradi malomarnosti na strelišču ubit. Pobral je neaktivirano mino. Vaščani želimo, da se stre-lisce izolira. Mora biti bolj varno ali pa naj nas izselijo drugam. Ne bi se nam bilo težko preseli-ti, saj nimamo zemlje in nas je malo. Živeti v stalni nevarnosti in streljanju tudi nočemo več.“

Alojz Košmrlj, sekač: „Sem član prostov-oljnega gasilskega društva, ki je bilo za svoje delo odlikovano, danes pa šepa. Ne bomo opu-stili stare tradicije! Motorka je bila med vojno prestreljena, po vojni smo jo uporabili samo enkrat. Druga oprema je dobra, imamo 44 čla-nov, potrebovali pa bi novo motorko.“

Mile Milinkovič, sekač, ki slovi kot najboljši mitraljezec daleč naokrog, saj je bil na vajah „Jesen 74“ posebej pohvaljen: „Doma sem iz Sanskega mosta, natančneje iz Dol. Lipnika, a sem 12 let v Sloveniji, 2 leti pa v Grčaricah. Lepo sem bil sprejet; prišel sem s tremi starimi tisočaki, danes imam pa hišo. Tu bom ostal in upam, da bo podjetje štipendiralo moje otroke, če se bodo dobro učili.“

Norbert Černe, lesni manipulant: „Vsa družba bi morala skrbeti za ohranitev slovenske vasi. Objokujemo propadanje vasi, ne storimo pa ničesar. Ljudi vleče v mesta lagodno življe-nje, ker imajo vse tako rekoč pred nosom. Vsi ti se ob koncu tedna vračajo na podeželje iskat miru in čistega zraka. Zakaj je to potrebno? Tudi v vasi se lahko živi moderno, potrebno je le urediti prometne zveze.“

Spretno postavljena kamera ameriškega fotografa Henryja Grossmana je podobi neznane lepotic pridihnila starodavno „resnico“ o ženski dvoličnosti, ki ji rado botruje tudi spogledovanje. Komu velja izraz obraza? Ugledani lepoti ali prikriti resnici?

ŽENSKA LEPOTA

lojze
sever

NOVA ŠOLA

Vedno smo veliko dali na šolo, kajti sodnija in občina sta potrebovali učene ljudi. V šoli so imeli stroge učitelje, ki so bili kaplani ali bivši vojaki. U bogi šolarčki so kar naprej klečali na polenih ali pa držali na klopi prste, da je gospod nadučitelj lahko tepel. Gospodične učiteljice največjim lumpom niso bile kos, pa včasih tudi danes ni nič bolje.

„Se nikoli ne nismo tolik smejali, kakor je šola pogorela,“ so peli otroci med vojno, ko so partizani z ognjem preganili iz šole belce in okupatorja. Vojna je minila, a šole nikjer. Šola je so selili od baze do baze kot občinske sirote. Včasih so bili v petih hišah hkrati in učitelji so jih lovili kot svinčke. Šolsko kuhinjo so imeli v bivšem hlevu. Jasli ni bilo več, vendar danes otroci tako razmetavajo hrano, da bi jih spet potrebovali.

Tudi učiteljem se ni bolje godilo. Malo jih je bilo, pa se tisti niso imeli stanovanj, zato je eden od njih spal kar v šolski zbornici na mizi. Kako romantično! Danes je celo na pravo

stanovanje težko ujeti učitelja z diplomom v žepu.

Samoprispevek je danes zelo moderen. Imeli smo ga že zdavnaj. Gradili smo šolo. Veliko denarcev je požrla, vendar je ostala brez telovadnice kot oskubena kura. Tudi v srednjem letu je ne moremo pričakovati. Šola je brez nje tako kot stanovanje brez kuhinje. Kuhaš lahko na stolu ali postelji, posodo razstaviš po perilu, prav pa to ni.

Šola je moderna. Ob lepem vremenu so jo hodili ogledovat od blizu in daleč. Hvalili so moderne linije, sodobno ureditev in uporabnost, vendar nam ni bilo do tega, da bi se učitelji hvale veselili, so namrsko gledali izpod čela: strela kar naprej pušča, da so v razredih poplave; kadar pritisne hruja na svoj meh, takrat zavijajo po učilnicah vetrovi, kot bi se teple čarovnice. Učenci in učitelji lahko poslušajo razlago iz dveh učilnic hkrati, kajti v oknih in vratih so za en prst, možki prst, široke spranje.

MALO

MESTO

toni gasperič POGOVORI

ŠPORTNI ZDRAVO

— Halo! Pisarna samoupravne interesne telesno-kulturne skupnosti?

— Športni zdravo! Zdrav duh v zdravem telesu. Ha ha ha! Želite?

— Samo pogovorček. O športnem življenju v vašem mestu.

— Kar takole po telefonu? Ne bi raje zavila kam na kozarček? V kakšno domačo gostilnico. Samo za minutko.

— Ne, hvala. Kot prvo me zanima, kako je s športnimi objekti v vašem mestu?

— Hudič je to, veste. Igrišč ni. Telovadnice tudi ne. Ni denarja. S trenerji tudi ne pometa-mo.

— In katere panoge so najbolj razvite?

— Nogomet. Naši igrajo v podvezi. Lepe uspehe dosegajo. Prejšnjo nedeljo so nabrisali Črnomalčane. Zapišite to, da, namlatili so jih s tri proti nič. Drugega ni.

— Kako je z množičnim športom?

— Imamo delavske športne igre za občinski praznik. Trajajo cel teden. Udeležijo se jih tudi do sto petdeset neposrednih proizvajalcev. Lepa udeležba, če računate, da je zaposlenih v naši občini borih tisoč osemsto ljudi. Skoraj vsak deseti torej sodeluje.

— In kako se športno izživljajo neposredni proizvajalci preostalih tristo šestdeset dni?

— Individualno. Veste, ni denarja. Še za delavske športne igre nam mora priskočiti na pomoč sindikat. Moram pa poudariti, da s sindi-

kalnimi organizacijami odlično sodelujemo, lično.

— Razumem, da ni bilo denarja, ko je šport financiral iz občinskega proračuna. Zdaj imamo samoupravne interesne skupnosti, kjer...

— Res je, toda, tovariš, zavedati se morate, se doteče malo sredstev. Malo, potreba pa je velike. Poglejte: pri naši skupnosti smo zbrali ni trije in za naše osebne dohodke gre največ tretjina zbranih sredstev. Preostali denarji milijončkov ga je, lahko damo za nogomet, namizni tenis, za šah, košarko in tako naprej. Smo v zadregi, kako naj ga razdelimo. Če preveč razdelimo, dobi vsaka sekcija toliko, da se igralcem za čaj ni, če slučajno kam pojejo.

— Pa se vsaj vi trije, ki ste zaposleni, udeležite s športom?

— Bodite pametni! Dela je dva metra na vo. Odgovarjati je treba na pošto republiko. delati je treba petletni plan razvoja športa v občini, razmisliti je treba o gradnji športnih objektov, udeleževati se je treba delovnih skupin, kot listja in trave, predavati je treba o tem, kako je šport zdrav za delovni organizem. Skratka: osvestiti je treba vsakega človeka, da mu bo postal šport vsakdanja stvar. Šele potem lahko rečemo, da smo dosegli svoj cilj in da smo opravičili prejemanje naših dohodkov.

DOLENJEC V LJUBLJANI

evgen
juric

DREJC
V VELIKEN
MEJSTI

„V Ljubljano boš moral,“ je dejala žena Drejcu.

„Drug kejdn bom šu,“ je odvrnil in zanj so se začeli dnevi muk.

Imel je hudo potovalno mrzlico, izračunal si je, da bo šel še petkrat spat, preden bo krenil.

Prvi večer se je napil, preden mu je uspelo svojima prijateljema dopovedati, da mora v Lblano.

Drugi večer se je zatekel v zidnico.

Tretjo noč je prebedel v premišljevanjih.

Četrto noč mu tudi pijača ni več prijala in žena je že malo mislila na to, da bi svojo željo po potovanju prekicala.

Zadnja noč pa je bila najhujša. Trikrat je vstal, ker se mu je zazdelo, da je budilka zvonila. Vstal je ob treh, se bril in umival, oblekel je ta zakmašni gvant in že tri četrte ure pred odhodom vlaka je bil na železniški postaji.

V Ljubljani je bil čisto izgubljen. Od vsega mu je bil še najbolj všeč Figovčev golaž, s

cvičkom pa že ni bil več zadovoljen, ker je karja je potegnil svojega in se čudil, ko ga natakár črno gledal.

Zvečer je bil bolj mrtev kot živ domu, teden dni je potreboval, da si je opomogel.

Vnuk Drejček je zjutraj skočil v avto, vžgal motor.

„Kam?“ ga je vprašal ded.

„Koj bom nazaj,“ mu je odvrnil. „Ljubljano skočim, nekaj opravkov imam.“

„Boš še danes nazaj?“ Grem lahko teboj?“

„Pojdi.“

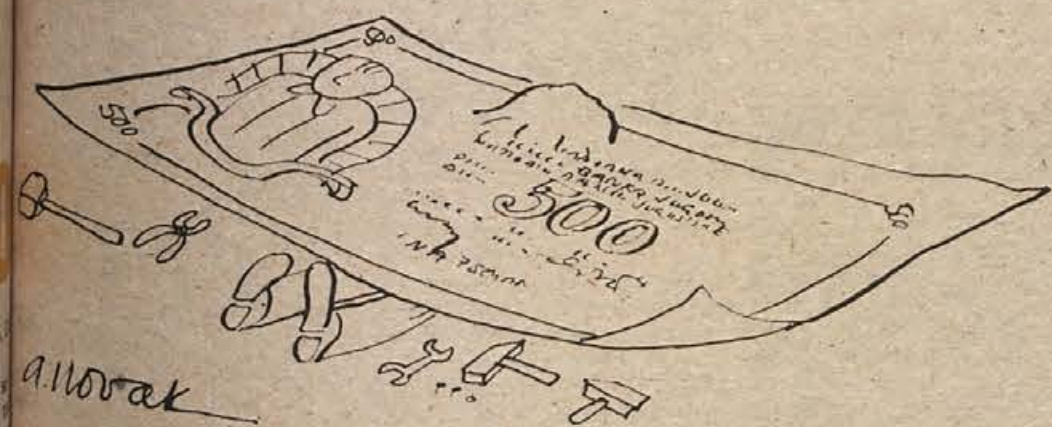
In sta šla. Tri četrte ure tja, v pol ure vse opravila, namesto golaža in cvička kavo z vinjakom, tri četrte ure nazaj.

Ded je bil razočaran.

„Včasih je bilo lepše,“ je dejal.

„Eh, dedek,“ je dejal Drejček, „saj sem dejal, da moram še danes v Maribor, od tam pa bom skočil še v Zagreb. Pri večerju vidimo.“

MESČAN NA DOLENJSKEM

Večni remont

joze
splichal

STARE
ZGODBE
V NOVI
OBLEKI

ROBINSON
CRUSOE

Z nepopisnim naporom sem
medl debelo drevo, odsekal na
podnjem koncu nakovalast
kak, zaokrožil ga s sekiro in ga
z ognjem kakor divji
Tolkač mi je nadomeščal
let iz istega lesa, ki je bil trd
kakor železo.

Pa tudi sita sem potreboval,
da bi mogel sejati stolčeno
moko in jo ločiti od otrobov.
Težko je bilo ukreniti kaj pa-
metnega, ker nisem imel ne ten-
toze ne pripravnega platna;
torej dlake za prejo in tkanje je
bilo dovolj, a kaj, ko mi je
manjkalo izkušenj in orodja. Ta
prezreka mi je delala več mese-
ci silne preglavice. Med mor-
narjnim blagom, ki sem ga rešil
tadje, sem končno našel nekaj
koristnih rut iz kantuna in
mulinja; tešil sem iz njih tri
pečice, ki so dokaj dobro služile
mojemu namenu.

Čas žetve se je bližal. Vzel
sem svoje jerbese, odpravil se na
polje in pregledal bogato letino.
Tudi sem požel klasje s staro
povezal ga v snope in
težki tovor v jerbasih
domov. Tu sem pustil vse tako,
kakor je bilo; moral sem poča-
kati na udobnega časa za mencanje
trga, zakaj cepca in gumna se-
veda nisem imel ...

Ker sem ... neprestano
na tistih sedemnajst belih
mod - Petkovi domovini, me je

vsak dan bolj obhajala želja, poiskati jih. Brez oklevanja sem se lotil dela, da stešem s Petkovo pomočjo nov čoln. Moj tovariš je kmalu našel pripravno drevo. Hotel ga je izvotliti z ognjem, kakor delajo njegovi rojaki, toda poučil sem ga, da gre laže z mojim orodjem. Preden je minilo pet tednov, sva končala čoln. Ko sva ladjico spustila v vodo, sem vprašal Petka, če bi se z njo lahko podala na pot.

Da, da: to je stari, dobri „Robinson“ Daniela Defoeja, ki je luč sveta ugledal 1719 v Londonu pod naslovom „Življenje in znamenite prigode Robinsona Crusoeja“. Medtem ko se je Defoejev junak mučil in uspeval v Karibskem morju, pogledjmo, kako bi se lahko danes godilo iznajdljivemu tovarišu Robinsonu.

Tovariš Robinson, ki je doživel brodomol, saj mu je propadla obrt, ki je kar dobro nesla, je poskusil še zadnjič: v časopise je dal oglas, da išče 20 starih milijonov, ki jih bo zanesljivo in hitro vrnil. Ponudbe so deževale, ker je obljubil dobre obresti. Potem je — spet z oglasom — poiskal družabnika z dobro vpeljano obrtjo.

Stvar je šla dobro, čeprav je bilo Robinsonu težko kaj pametnega ukreniti; saj ni imel pripravnega orodja, manjkalo

mu je tudi izkušenj in znanja. Vendar pa je s potrpežljivo vztrajnostjo množil svoj kupček in kmalu mu je uspelo, da je nekdanjega družabnika naredil za svojega služabnika Petka.

Življenje je teklo naprej. Robinson pa je neprestano mislil na 17 čudovitih stvari, ki jih je videl v Petkovem mestu. Vsak dan bolj ga je obhajala želja dobiti jih. Zato je moral Petek še bolj garati in izkazal se je kar pripravnega.

Tovariš Robinson je dobil tudi 17 čudovitih stvari iz Petkovega mesta in zgodba bi se lahko končala, če ne bi tudi tovarišica Robinsonova imela svojih želja. Zato sta dobila še služabnico Sredo; kmalu je v Robinsonovem podjetju delalo več delavcev, kot bi jih po zakonu smelo — toda ne pozabite, Robinson je bil že pri Defoeju iznajdljiv človek!

In tako je Robinson bogatel naprej, ljudje pa so govorili: „Robinson pa zna!“

Nihče pa ni nikoli pomislil, da v vsem tem ni nobenega znanja, pač pa zgolj predhrznost in ščepec iznajdljivosti. In Robinsonova ladjica, ki mu jo je napravil Petek, še danes lepo plava po morju — in še danes leži Robinson v senci jadra, Petek pa v brezvetrju vesla kot pravi Petek!

KRIVCA NI

„Moram iti, mama! Le korenje in nekaj peteršiljska bom še vzela.“

„Vzemi ga, Anka, vzemi!“ je mati trpko rekla. Sedela je na robu kmečkih postelje. „Jaz ga ne potrebujem veliko. Nič mi ne tekne ...“

Hčeri je bilo tako hudo, da ni našla tolažilne besede, ki bi ji pomagala olajšati slovo od materine Z materijo je bilo vsak dan slabše. Na pomlad so ji posadili nekaj krompirja, a ga ni mogla sama niti okopati. Kako ji naj hči pomaga, ko živi tako daleč? Avtobus stane veliko. Svojega moža in otrok tudi ne more pogosto puščati samih; treba je kuhati, prati, krpiti in čistiti stanovanje. Med tednom skoraj ne utegne, ker mora delati v tovarni. Mati so pa že tako slabi, da si včasih še kosila ne morejo skuhati.

Hči jo je že večkrat vabila k sebi, a je ne more pogovoriti. Dokler je bila mati še pri močeh, je večkrat prišla na obisk v mesto, toda vzdržala je največ dva dni. Mestne hiše so ji bile preveč tesne, zrak zasmrjen. Vedno je dejala, da brez domačega dvorišča, vrta in svežega zraka ne more živeti; tudi umreti ne bi hotela v mestu.

O tem ne govorita več. Povedali sta si že dovolj. Hči je že večkrat pomislila, da bo mati mnenje spremenila, ko ne bo mogla več vstati s postelje. A tudi potem bi se ne mogla preseliti k materi. Dela v tovarni ne more pustiti, tudi za nekaj mesecev ne, saj se samo z možem plačlo ne bi mogli preživljati.

Nekdaj prijetni spomini na čase, ko je bila še dekle, so postali trpki. Z materjo sta bili sami, oče je padel v partizanih, ko je bila še majhna. Mati se ni hotela vdrgiti poročiti. Živel je le za hčerko in za spomine na moža. Ker sta bili obe pridni, sta na malem posestvu pridelali zase dovolj kruha.

Anka je zrasla v brhko dekle. Tako so pravili ljudje, fantje pa so ji navdušeno dvorili. To je bil

POŽAR

Bila je prva jesen po vojni.

„Marjan, zbudi se in poglej, kaj se je na cesti pripetilo,“ me je zdrامل materin glas.

Ves krmežljav sem se dvignil in odrinil v postelji mlajšega brata, ki je še dalje mirno spal. Na poti proti kuhinjskemu oknu sem skozi vrata spalnice zagledal mamo, kako previja trimesečno sestrico.

„Nič ne vidim,“ sem se oglasil. Star sem bil komaj šest let in zato moj pogled ni segel preko zaves. Od zunaj je bilo slišati vedno močnejši hrup in vpitje. Postal sem radoveden. Vzel sem stol in ga prislonil k oknu.

Na cesti sem zagledal gručo ljudi. Krilili so z rokami in vpili drug čez drugega, da ni bilo močje razločiti, kaj hočejo.

„Nekaj kričijo in kažejo proti nam,“ sem poročal mami, ki se je še vedno ukvarjala z dojenčkom.

„Stopi dol na cesto,“ mi je ukazala mama.

Odpel sem vrata kuhinje in se po hodniku napotil proti stopnišču. Stanovali smo v podstrešnem stanovanju, pod nami pa so bila velika skladišča. Komaj sem odpel vrata stopnišča, že sta me vročina in ogenj vrgla nazaj. Plameni so buhali s podstrešja nad sosedovim stanovanjem, po stopnicah so padali goreči kosí lesa. Tudi lestev, po kateri smo se vzpenjali na podstrešje, je gorela.

Ne vem, ali je trajalo hip ali celo večnost. Prestrašen nisem utegnil niti zapreti vrat; brez sapa sem stekel k materi in ji hitel dopovedovati: „Gori! Gori!“

Moj strah, vpitje na cesti in dim, ki se je začel valiti v sobo, so jo opozorili na nevarnost. Z eno roko je stisnila dojenčca, z drugo pa zgrabila naju z bratom in nas vlekla proti stopnicam. Obstali smo. Pot je bila odrezana. Skozi plamene, ki so oblikovali stopnice, smo na dnu zagledali obraze ljudi, ki nam niso mogli pomagati.

Mati nas je povlekla nazaj v kuhinjo. Odprla je kuhinjsko okno in na vso moč vpila: „Ljudje, rešite nas! Rešite otrokel!“

Nekaj moz je od nekod prineslo dolgo lestev, po kateri so nas reševali. Ko se je reševalec

gosje
pero

čas velikih preizkušenj zanjo in za mater. Pri materi je bila srečna, toda tudi ona je začenjala želeči svoje lastno gnezdeče. Ogrela se je za Martina. Martin je bil sicer starejši, a veljal je za delavnega fanta, ki mu ne bo težko pridelati dovolj kruha tudi za večjo družino.

„S kmetom se ne poročil!“ jo je rotila mati, ki je zvedela za njene želje. „Raje si izberi najslabšega delavca kot najboljšega kmeta! Bolje bo zate. Sedanji časi niso za kmetel!“

Anka ni nikoli izvedela točno, ali je mati res mislila tako, kot je govorila, ali pa je morda le upala, da jo bo zadržala doma. Ni je niti spravevala o tem. Za kmeta res ni bil ugoden čas, a tudi v Martina na bila še tako zelo zaljubljena.

Kmalu se je poročila z Ivanom, ki je delal v nekem gradbenem podjetju kot tesar. Nekaj časa so živeli skupaj na malem posestvu, toda Ivan je moral iti delat v oddaljeno mesto. Z njim je odšla tudi ona. Ko sta se jima rodila fantiča in zaslužek moža ni več zadoščal za vso družino, se je tudi Anka zaposlila. Kot priučena delavka ne dobi dosti, zato mora zelo varčno gospodinjiti.

Vsena tega materi ne pripoveduje. Zakaj bi jo mučila, revico? Obe sta verjetno mislili le dobro in obema je življenje pokazalo lastno pomoto. To zmoto plačujeta obe. Ankino življenje v mestu je trdo, trše kot bi bilo na Martinovi kmetiji, saj je Martin z vztrajnostjo in delavnostjo veliko dosegel: zemljo obdeluje s stroji in ima celo avto, Anka pa živi z družino komaj iz dneva v dan. Zadovoljna je lahko, če je dovolj denarja za najnujnejše.

Ob vsakem obisku pri materi ji take misli rojijo po glavi. A tudi hudo ji je, da mati osamljena hira, da čaka na smrt tako sama, ker sta pač predaleč ena od druge.

Obe trpita in molčita. Obe čutita krivdo, da je tako, a pomagati si ne moreta.

ZEKA

menoj v naročju spuščal po lestvi, sem se spomnil, da sem v gorečem stanovanju pozabil gugalnega konjička.

„Stric, pojdi nazaj, konjiček bo zgorel!“ sem vpil.

Ni me poslušal. Tudi potem, ko sem bil že na trdnih tleh in rešen, sem vlekel za rokav mrko gledajočo sosedo, da bi mi rešili ljubega konjička, a nihče se ni zmenil zame.

Zatekel sem se k drvarnici in grenko jokal za svojim konjičkom iz belega usnja, iz katerega je že na več mestih silila žima. Konjiček je imel po vratu črno grivo, na glavi svetleče se oči. Vsak dan sem se gugal na njem in ga po mili volji jezdil. Imel sem ga raje kot vse drugo.

Ko so se solze posušile, sem se pomešal med radovedne gledalce in opazoval požar. Gasilci so z velikimi curki vode brizgali streho. Ljudje so se umikali od goreče zgradbe, da bi jih ne zadeli kosi popokane strešne opeke in iskre iz gorečih tramov.

V našem in v sosedovem stanovanju so že bili reševalci. Iz našega so po lestvi z vrvo spuščali pohištvo, iz sosedovega pa so metali zaboje, polne porcelana in druge dragocene posode.

„Stric, zakaj pa mečejo dol, ko se vse razbi-je?“ sem spraševal može. Eden od njih me je pisano pogledal in mi zabrusil: „Tiho bodi, smrkavec, in brž izgini, da te ne vidim!“

Ura je bila že blizu poldne, ko se je iz službe s kolesom pripeljal oče. Najprej se je zagledal v dim iz dogorevajočih tramov, potlej pa se je oznaokrog in iskal družino. Stisnil me je k sebi. Vprašal me je po mami in sestrici.

„Mama, mama!“ sem zajokal. Mislim sem, da so mama, bratec in sestra ostali v ognju. Oče me ni mogel potolažiti tako dolgo, dokler nisem vseh treh zagledal živih in zdravih pri sosedovih.

Popoldne sta oče in mati odšla na pogorišče, da bi zbrala, kar je bilo rešenega. Midva z bratom sva ostala v varstvu pastirja Nejčeta.

Tekanje po travniku, hlad in lakota, vse to je počasi zabrisalo mojo žalost za konjičkom, ki je zgorel.

LOJZE SEVER
Velike Lašče

FRANC TAVČAR

Nekako tiho se je zadnja leta na drugem po-
bočju pod Blegošem pojavil še en kipar — naj-
mlajši med slovenskimi samorastniki, danes še ne
24-letni Franc Tavčar.

Prof. Pavlovec je zapisal o njem: „Sprva so do
nas prihajale skromne novice, da je tam gori v
Čabračah tudi nekdo, ki tako kot Jovanovič dela
kipce in poleg njih tudi slika panjske končnice,
skratka mala, kot se temu reče v Poljanski dolini.
Take vesti sprejemamo včasih z nezaupanjem, ki
pa ga je mladi Tavčar takoj premostil, ko smo
videli njegova prva dela. Izredno mikavno je pri-
merjati oba kiparja: če govorimo ob Jovanoviče-
vih delih, da so vsa podrejena osnovni obliki ki-
parske tvarine — hlotu ali debelejši veji, potem
dela Tavčar povsem nasprotno. Zanj se ideja ne
podreja ob realizaciji kiparski tvarini, temveč le-
to priredi in tudi pripravi, da mu lahko služi po-
vsem tako, kot on hoče...“

Franc Tavčar je bil doslej trikrat na taboru
samorastnikov v Trebnjem, trikrat pa je bil tudi
na kiparskih kolonijah v Vidmu ob Ščavnici. „V
Trebnjem se bolj počutim. Moram tudi priznati,
da mi je Trebnje veliko pomagalo, da sem prišel
do svojega načina kiparjenja. Prej sem delal bolj
realistično. Naj povem, da je doslej moje največje
delo v Vidmu: to je tri metre visoka skulptura, ki
prikazuje Matijo Gubca. Delal sem osem dni, po
štirinajst ur vsak dan!“

Tavčar je začel delati v lesu, ko je bil star 18
let. Predtem se je podobno kot drugi kiparji
ukvarjal z risanjem. Osnovno šolo je končal v Go-
renji vasi v Poljanski dolini, potem pa se je odlo-
čil za poklicno šolo v slikopleskarstvu. Pri voja-
kih je bil v Bihaču, vsega skupaj ima — šteto tudi
z učno dobo — devet let zaposlitve.

„Doslej sem naredil okrog 130 kipov. Doma
delam pretežno majhne, v kolonijah in na taboru
v Trebnjem pa se spoprimem z večjimi.“

Največkrat poseže Tavčar po lipovem lesu ali
jelševini. Doma imajo kmetijo in je lesa dosti.
„Za večje stvari in za kipe, ki stoje zunaj, imam
najraje hrastov les, ker je dovolj odporen.“

Razumljivo je, da tako mlad kipar ne more
imeti za seboj kaj prida razstav. Lani je imel dve
samostojni razstavi: v Trebnjem in Škofji Loki.
Sodeloval je tudi na skupinskih razstavah naivcev,
v tujini pa ga še niso spoznali, čeprav je slovensko
samorastništvo vedno bolj cenjeno, zlasti v Italiji,
Nemčiji in Švici.

Tavčarjev največji sovražnik je čas: „Časa mi
kar naprej zmanjkuje,“ tarna. „Na delo moram v
Škofjo Loko, kjer sem zaposlen pri Slikopleskar-
stvu, in tako mi služba dobesedno požre dvanajst
ur na dan, če računam ob delu še vožnji v obe
smeri. Potem moram prišteti še pomoč pri

kmečkih opravilih, saj živim pri starših. Še do-
ten čas pa mi jemlje zidava hiše, ki so jo bom
postavil zraven hiše staršev v Čabračah.“

Ko seštejemo vse te posle, je razumljivo, zakaj
Tavčar tarna: za kiparjenje mu ostajajo le večeri
in noči. „Moral bi delati vedno več, toliko naro-
čil imam — pa ne morem.“

Del svojih kipov je Tavčar podaril, veliko jih je
tudi prodal. Gradnja hiše je kot nenatirno brez-
no, v katerega je treba stresati denar, pa vendar
noče biti nikoli polno... In tako ima doma ko-
maj nekaj skulptur, ki so mu med vsemi 130, ki
jih je doslej naredil, ostale najbolj pri srcu.

Sodelovanje na kiparskih srečanjih, se zdi, Tav-
čarju ni koristilo zgolj za to, da si je izostril okus
in poiskal tisto smer dela, za katero meni, da je
najbolj pravišnja, pač pa mu pomaga, da lahko
vzame čas za celodnevno delo.

Letos je povabljen na tabor v Trebnjem in v
kolonijo kiparjev v Vidmu. Na pol se je že odlo-
čil: v Trebnje na tabor bo skoraj zanesljivo šel,
medtem ko ga v Vidmu bržkone ne bodo videli.
„Tri velike kipe sem že naredil tam, zato mislim,
da je zaenkrat tam dovolj mojega...“

Obrazi in liki za njegove kipe so vzeti iz vsa-
danjega kmečkega življenja; najraje jemlje stare
ljudi, za katere misli, da bolj tipično in živo pro-
stavlja težko kmečko življenje.

Od časa do časa se na njegovih kipih zazdi, da
je star podobar iz zaprašene skrinje potegel
na dan kdove kdaj narejeno delo. Tavčar je mo-
čno navezan na tradicijo, zares rad posega po
kmečkem življenju. Zdi se tudi, kot da bi mu
tematika najbolj prijala.

V Trebnjem ga letos čaka pet metrov visoka
meter širok hrast. Pravijo, da bodo skulpturo po-
stavili pred mirensko šolo. „Ne vem še, kaj mi
naredim. Zdaj razmišljam, kaj bi upodobil...“

O vrednosti in načinu njegovega izražanja po-
berimo, kaj sodi prof. Pavlovec: „Preseneča me
podobnost s plastikami, narejenimi v glini, in to
podobnost ni kriva tudi nekakšna zemeljska pa-
na, s katero plemeniti les, temveč je to
osnovna kompozicija in formalna opredelila
bližja glinastim, vase sesutim plastikam. Vse
podrobnosti je tudi izredno močno poudarjal in
razčlenjen. Tudi proporcionalnost je tako rekoč
izredno primerna, skoraj skladna, a vendar ne-
hoparna, ker kipar točno ve, kdaj in kje je po-
trebno nekatere podrobnosti poudariti, povečati
in s tem doseči poseben efekt.“

Tavčar dela naprej: 24 let mu je, vse življenje
je tako rekoč še pred njim. 130 kipov je nastalo
pod dletom njegove roke. Lahko samo ugibamo,
koliko jih še bo naredil in v katero smer se bo
gibal njegovo zanimanje.

MARJAN MUŠIČ

Komaj sva si v njegovem ljubljanskem stanova-
nju dobro segla v roke, že sva bila sredi pogovora.
Sama od sebe je beseda stekla o Gorjancih, o
njihovih skrivnostnih gozdovih, pisanih košenici-
kah, skrivnih poteh in bistrh, šumečih potokih.
Kolikokrat jih je v mladih letih prehodil po dol-
gem in počez in vedno znova odkrival njihov ne-
ustavljivi čar.

„Gorjanci so moja generacijo tako privlačevali,
da smo nehote prezrli druge predele novomeške
okolice. Šele veliko kasneje sem na primer začel
odkrivati lepoto kočevskih hribov,“ pripoveduje
univerzitetni profesor Marjan Mušič, znani arhi-
tekt, pedagog, publicist in pisatelj, rojen Novo-
mestčan in še danes z najmočnejšimi vezmi spomi-
nov navezan na svoj rojstni kraj in okolico.

Zato ni nič nenavadnega, da se je takoj po
vojni profesor Mušič zavzel za zaščito gorjan-
skega pragozda, ki bi mu lahko v tistih letih, ko
je bil les skoraj edino naše bogastvo, prizadejali
nepopravljivo škodo.

Malokdo tudi ve, da so hoteli nad Žužember-
kom narediti akumulacijsko jezero za manjšo
elektrarno na Krki. Takrat je Marjan Mušič z za-
gretostjo patriota in strokovnjaka zastavil besedo,

da zaradi neznatnega učinka ni prišlo do nepo-
pravljivega uničenja Krke in njenih bregov.

Marjan Mušič, ki je pred kratkim izpolnil 70.
leto življenja, se je rodil v Kandiji in odrasčal v
številni, za kulturo zagreti družini. V letih po prvi
svetovni vojni je v Novem mestu doraščala mla-
dina, ki se je odrekla provincialni zatohlosti in si
za nalogo zadala prenovitev umetnosti. Kot naj-
mlajši se je temu gibanju pridružil tudi on. Še ne
16-leten je s svojimi slikami sodeloval na I. umet-
niški razstavi v Novem mestu leta 1920. Kako
močno in pomembno je bilo takratno kulturno
življenje novomeške mladine, dovolj pove že
samo dejstvo, da je pokroviteljstvo nad razstavo
prevzel naš veliki slikar Rihard Jakopič. Umetni-
ška razstava predstavlja višek snovanj, iskanj in
dejanj takratne mlade novomeške generacije. To
obdobje je danes znano kot „Novomeška pom-
lad“ in o njem je profesor Mušič napisal knjigo,
ki je pravkar izšla.

„Ta pomlad je bila čudovita. Novo mesto je
združilo do malega vse, kar je bilo takrat na Slo-
venskem ustvarjalno, in vse to je danes priznano
in cenjeno. Ljubljana ni bila naklonjena prenovi
in Novo mesto je tako postalo rojstno mesto
umetniške avantgarde. Tu sta živela in ustvarjala
Božidar Jakac in Anton Podbevšek, v goste so

nika. Kljub temu pa sem bil še po pismeni matri-
ci odločen, da bom študiral slikarstvo. Za uspešno
maturato sem sleherni dan študiral na klopi
grmskem drevoredu. Nekaj dni pred maturi
prišel na sprehodu tu sem moj bivši profesor
gimnazijski ravnatelj Josip Wester; vprašal me
kaj nameravam študirati po maturi. Ko sem dal
da slikarstvo, je odvrnil: „Pojdite na arhitekturo.“
Tam je naš veliki Plečnik in njegovi učenci.
ravnokar dosegli velik uspeh, ko so dobili naga-
do za regulacijo Karlovca.“ Poslušal sem ga
tako je bila moja pot določena.

Odtlej je za mladega študenta Plečnik postal
idol. Danes profesor Mušič piše knjigo o tem mo-
kem slovenskem arhitektu in človeku.

Po diplomi se profesor Mušič ni več za stalno
vrnil v Novo mesto. Delal je v Ljubljani, Splošni
Mariboru, Københavnu in zopet v Ljubljani.
Leta 1947 je prišel na univerzo in je bil nadar-
upokojen kot redni univerzitetni profesor. Nap-
sal je več knjig: „Obnova slovenske vasi“, ki je
izšla v zavidni nakladi 57.000 izvodov in je re-
pot v sleherni slovensko vas, „Arhitektura slo-
venskega kozolca“ in sedaj „Novomeška pom-
lad“. Njegovo pisanje odlikuje lep in klen
ter odličen slog.

Najin pogovor se je vseskozi sukal okoli No-
ga mesta, ki mu je profesor Mušič posvetil veliko
svojih ustvarjalnih moči. Pri ureditvi Ljubljanske
vrat je našel posrečeno rešitev, da ni bilo treba
ukazani razširitvi ceste podirati hiš in je unov-
vhoda v mesto združil s spomenikom NOB.
tistih časih, ko ni bilo ne denarja ne ljudi, ki bi
pomagal s preostanki gradov, ki jim obnovitev
bila usojena in so se nezadržno spreminjali v
grobljo. Tako je npr. portal študijske knjižnice
bližnjega gradu Rupec vrha, stebri pa iz Sopot-
Delal je pri ureditvi Glavnega trga, pri obn-
Otočca in še drugod. Žal pa je veliko njegovih
projektov ostalo neuresničenih.

„Kadar grem na Dolenjsko, se, če je mogoče,
izognem mestu. Moja pot pelje prek Žužember-
na šmihelsko pokopališče, kjer prižgem svečo v
grobovih svojih dragih, in nato skoz Zabeljo v
gorjansko Podgorje ali proti Sentejnu. Tu je
gledam, kaj so naredili iz Novega mesta, kaj
Krke in kaj iz mestnega pokrajinskega arhitek-
kaj Novo mesto je izrazil krajinski arhitek-
spomenik in brž ko je uničen njegov širši, znan-
prostor, je uničeno vse. Nespretno je bilo, da se
je industrija, ki je sama po sebi neobhodna za
dragocena, tako tesno primaknila k mestu, ki se
vendar bile še druge, boljše rešitve, npr. na sploš-
ravani...“ prizadeto ugotavlja.

„Zato se toliko raje zatekam k spominom na
Novo mesto mladosti. Ko se umaknem v spom-
ne, ki se vedno bolj poglabljajo in dobivajo nove
razsežnosti, se počutim varnega kot pri materi-
Vsej moji generaciji je to silno domotožje živ-
no. Novo mesto ima v sebi tajnostno moč, živ-
naših spominih, je nam vrojeno.“ reče s toplim
glasom, iz katerega vejeta ljubezen in pripadnost
rodnemu kraju.

KAJ JE

FILM

LEKJE JE 7. ČETA?

Slovensko distribucijsko podjetje Vesna film pripravlja med mnogimi drugimi tudi film, ki bo zaradi svojega galškega humora gotovo zvalil v dvorane številno občinstvo. Francoski filmski režiser Robert Lamoureux v filmu „Le kje je 7. četa?“ na duhovit način prikazuje sicer težke čase leta 1940, ko so nemške enote silovito in nenadno napadle francosko armado in jo razbile. Sovražnik je zajel tudi sedmo četo. Samo trem francoskim vojakom je uspelo pobegniti in na svoj način nadaljevati borbo s sovražnikom. Filmska pripoved teče gladko, neutrudljivo in je ves čas dovolj napeta, da drži gledalca na sedehu. V glavnih vlogah nastopajo: Aldo Maccione, Pierre Mondy, Jean Lefebvre.

hiša

Režiser Bogdan Žižić vodi snemanje novega jugoslovanskega celovečernega filma „Hiša“. Film govori o sodobnem mestnem življenju in o usodi petdesetletnega moža, ki zaradi mlade žene in hiše doživi moralni propad. Događa se predvsem v Zagrebu, del filma pa so posneli tudi v Brezicah. V glavnih vlogah nastopata Jagoda Kaloper in Fabijan Šovagović, poleg njih pa še Rade Marković, Ana Katič, Relja Bašić in Marija Kolm. Filmariji upajo, da bo film dokončan v roku in bo prišel v poštev za festival v Pulju.

PLOŠČE

RTV Ljubljana še kar naprej izdaja posnetke z lanskega festivala „Slovenska popevka 74“. Izšli sta mali plošči, na katerih

EDVIN FLISER dober dan

so posnetki štirih najbolj priljubljenih popevk, kakor so jih izbrali bralci revije „Antena“. Na prvi poje Ivan Mojzer Privškovega „Čifra-moža“ in Oto Pestner „Za ljubezen hvala ti“ Borisa Kovačiča. Na drugi Majda Sepe prepeva Sepetovo „Uspavanko za mrtve vagabunde“. Edvin Fliser pa Sossovo „Dobro dan“. Obe plošči sta nedvomen dokaz, da so se slovenske popevke vtisnile v uho številnim poslušalcem.

RTB je izdal veliko stereo ploščo, ki predstavlja zanimiv vpogled v ustvarjanje skladatelja Franza Schuberta. Na plošči sta posnetka 5. simfonije v B-duru, ki jo je Schubert napisal v svojem zgodnjem obdobju in predstavlja njegovo slovo od vplivov Mozarta, Haydna in Beethovna, ter 8. simfonije v h-molu, ki je skladatelj ni nikoli dokončal. Vzroki niso znani; Schubert je pač več svojih del pustil nedodelanih. Kljub temu je simfonija v h-molu eno njegovih izrednih del. K užitku pri poslušanju obeh simfonij veliko pripomorejo odlični Berlinski filharmoniki, ki jih vodi Karl Boehm.

trije albumi

Jugoton je z novimi tremi albumi najbolj ustregel mladim poslušalcem: izdal je dvojni album dobro znanega ansambla Moody Blues z naslovom „This is Moody Blues“, album nekdanjega člana sloviten Beatlov „Good night Vienna“, na katerem se Ringo Starr poigrava z dunajskimi melodijami, in veliko ploščo „Stormbringer“, na kateri so posnetki skupine Deep

Purple, ki v svoje igranje pravi rada vnaša številne elektronske učinke in tako ustvarja zanimivo skladje trdega ritma in poigravanja s toni. Pohvalno je, da so se pri Jugotonu spomnili na besedila in jih nekaj natisnili na zadnji strani ovitka, saj je marsikdaj besedilo pomemben del posnetih skladb.

KNJIGE

miroslav
slane
miros
babicina
skrinja

V zbirki Mladinske knjige „Nova slovenska knjiga“ je izšla pesniška zbirka Miroslava Slane – Mirosa z naslovom „Babčina skrinja“. Kot daje slutiti že sam naslov, gre za pesmi, ki črpajo svojo moč iz kmečkega sveta. Le-tega Slana poustvarja in vanj vpleta človečnost, prabiten spoj človeka z naravo. Tako nastaja cela vrsta podob, ki soočene s svetom, v katerem kot bralci živimo, postajajo kot pisana skrinja naših babic. Slana v želji po preprostem izražanju na nekaterih mestih zdrkne celo v dialekt, kar je seveda vprašljivo početje.

Žarko Petan, znani slovenski satirik, je pri Mladinski knjigi izdal zbirko zajedljivih aforizmov „Telefonski imenik“. V kratkih in ostrih stavkih Petan biča slabosti našega vsakdanjika, naše navade in razvade ter tako začrtuje resnico, ki je dostikrat prav boleča. Knjiga je

Izraz duhovnega življenja mladih na novomeški gimnaziji naj bi bile „Stezi“, glasilo, ki letos zaključuje že svoj 22. letnik. Torej kar častitljiva „starost“. V teh svojih 22 letih so šle Stezi skozi svetle in temne čase, skozi plodna in manj plodna obdobja, kakršni so pač bili mladi, ki so jih pisali. In če naj gornja trditev drži, potem velja, da so bila zadnja leta prej suha kot plodna. Sprememba na boljše se je pokazala šele z letošnjim letnikom. Izšli sta že dve obsežni številki, uredniški odbor pa pripravlja tudi tretjo. „Letos želimo oživiti tradicijo Stezic in preiti krizo zadnjih let,“ je v pogovoru dejal glavni urednik glasila novomeških gimnazijcev Janez Pipan, dijak četrtega letnika, doma iz Žerjavina pri Mokrem polju. „Stezice so bile nekaj časa glasilo vseh novomeških srednjih šol in morda prav tu leži vzrok mnogih težav, ki so pripeljale do nedelavnosti. Malo je bilo prispevkov, pa tudi uredniški odbor se je zelo poredkoma sestal. Izšla

PREDSTAVLJAMO VAM

Boris Paternu:
Pogledi na slovensko
književnost

Dr. Boris Paternu, redni profesor za zgodovino slovenske književnosti na filozofski fakulteti v Ljubljani, spada v tisto generacijo slovstvenih raziskovalcev, ki je vnesla v proučevanje slovenske literature primerjalne vidike na osnovi najsodobnejših dognanj literarne teorije ter na novo osvetlila in ovrednotila že obdelane pojave. Paternujev delež pri tem raziskovanju je morebiti največji, najbolj poglobljen in temeljit, predvsem na področju prešernoslovja. To so več kot desetletje dokazovale objave njegovih študij v slovenskih periodikah in zdaj je to obsežno delo zbral v dveh zajetnih knjigah, ki sta pod naslovom „Pogledi na slovensko književnost“ izšli pri Partizanski knjigi v Ljubljani.

NOVEGA

zanimiva tudi z oblikovne plati, za kar je poskrbel Julijan Miklavčič.

proza in pisma

Dve novi knjigi zbranega dela našega najbolj cenjenega pisatelja Ivana Cankarja sta izšli pri Državni založbi Slovenije, tako da v zbirki „Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev“ štejemo že 24 od načrtovanih 30 knjig, ki naj bi nam dale popolno podobo pisateljevega ustvarjanja, njegovo korespondenco, hkrati pa tudi bibliografijo in kritični odziv pri sodobnikih. Zvezek št. 21 prinaša zbirko 47 črtic in novel pod naslovom „Moja njiva“; to so prav tista Cankarjeva dela, ki so mu vtisnila pečat velikega pisca materinstva. 29. zvezek pa prinaša Cankarjeva pisma, ki jih je pisaril sodobnikom. Pisma so opremljena z izčrpnimi opombami in pojasnili o njihovem ozadju. Knjigi sta uredila Janko Kos in Jože Munda.

ZBRANA DELA nobelovcev

Jugoslovanske založbe Prosveta iz Beograda, Državna za-

ložba Slovenije iz Ljubljane, Svetlost iz Sarajeva in Mladost iz Zagreba se pripravljajo, da ponovno izdajo zbrana dela našega edinega Nobelovega nagrajenca Iva Andrića. Izbrana dela naj bi predvidoma štela 15 knjig, vanje pa bi vključili tudi tista Andrićeva dela, ki se niso bila upoštevana v prvi izdaji zbranih del, ter nekatera dela iz pisateljeve zapuščine.

Med lažje branje bi lahko prišli roman Freda Mustarda Stewarda „Klinika Mirabelle“, ki je v prevodu Božene Legišve izšel pri Pomurski založbi. Dogajanje romana je osredotočeno v neko kliniko v Švici, kjer dovolj bogati pacienti iščejo izgubljena

mlada leta in mladostnost ob posebni terapiji voditelja klinike. Zbrani ljudje, njihove usode in značaji dajo pisatelju veliko možnosti za tako imenovani kolektivni roman, ki ima dovolj navdušenih bralcev tudi pri nas. Napeto dogajanje, skrivnosti, spolnost, vse to nudi bralcu razvedrilo brez večjih estetskih užitkov.

Angleško pisateljico Victorio Holt pri nas že poznamo po prevodu njenega romana „Nevesta“. Pomurska založba iz Murske Sobote je izdala še eno njeno knjigo, „Gospodarico Mellyna“. Roman je v bistvu zelo podoben prejšnjemu, vsaj kar se spogledovanja z romantično tradicijo angleških romanopiscev viktorijanske dobe tiče. Zgodba je napeta, polna mračnih skrivnosti in čustev – se pravi, da je tak, kot si ga žele manj zahtevni bralci, ki iščejo v pripovedih predvsem zgodbo, manj pa globljega spoznavanja človeka.

na stezi 'stezic'

je največ ena številka na leto. Lani so Stezi spet postale samo gimnazijsko glasilo, kar so bile skoraj vsa leta svojega izhajanja, in delo je oživelo. Izdali smo že dve številki, tretja je v pripravi.

V obeh izdanih številkah prevladujejo literarni prispevki, a težnja k esejistično kritičnemu pisanju je očitna. Pipan meni, da bi prav to plat Stezic kazalo okrepiti. Seveda je zato potrebno boljše sodelovanje in več navdušencev, kot jih je sedaj. Zlasti marksistični krožek bi moral sodelovati ter po možnosti kritično in odkrito pisati o samoupravljanju na šoli, o vprašanih marksistične vzgoje mladih ipd. Prav tako bi morali v Stezicah zabeležiti razne dejavnosti po krožkih, tako da bi dajale kolikor toliko popolno podobo življenja in dela mladih na šoli.

„Stezice so skoraj vsa leta izhajanja imele izrazit literarni značaj. V naših suhih letih smo pogrešali celo literarnih prispev-

kov. Vendar bi bilo zgrešeno misliti, da so mladi pisateljevanje povsem opustili. Narobe: pesnikov in pisateljev ne manjka, saj je za mladino značilno, da se rada zateka v svet poezije, kjer lahko izživi svojo čustvenost. Res je zunanji videz mladih precej surov in divjaški, a njihov notranji svet je poln čustva. Morda prav v poeziji najdemo prostor, kjer se čustvo lahko razmahne in izkaže. Res pa je tudi, da opažam zelo močne težnje k poudarjeni individualnosti, kar ima nemalokrat za posledico, da postaja pesniški izraz mladih zaprt vase, nerazumljiv drugim. Nehote mi prihaja na misel, da je to morda odsev položaja mladih v družbi, oziroma kot ta položaj mladi sami čutijo: odtujenost, odrezanost, nenavezanost na življenje okoli njih. Splošen vtis je torej precej pesimističen.“

Janez Pipan tudi sam piše. Njegovo področje je proza in v nasprotju z drugimi poskuša najti tak izraz, ki je razumljiv bralcem. V proznem pisanju vi-

di Pipan možnost, da problem mladega človeka razpre: pisanje samo vodi po lastni logiki pisca v vse možne različice istega vprašanja, preračča prvotno zasnovano shemo in kaže nove poti.

„Kadar se lotim pisanja, niti ne vem točno, kaj bom ustvaril. Osnovna tema je neizčiščena, nejasna, toda dlje ko pišem, polnješa je, dobiva konkretne oblike in barve – s pisanjem, bi lahko rekel, odkrivam konkretni svet.“

Pipana privlači tudi gledališka režija. Svoje prvo večje delo na tem področju je opravil, ko je režiral „O, te prikazni“ Eduarda de Filipa, ki jo je uprizorila dramska skupina novomeške gimnazije. V načrtu ima, da bo režijo tudi študiral.

In kaj bi zapisali za konec pogovora? Morda bodo največ povedale Pipanove besede: „Žal je tako, da samo peščica mladih dela skoraj na vseh področjih, ostali spijo...“

MIM

beraška palica

„Naj huja je palica beraška. Med tem ko se nekteri zanikar- ni kmetavsi brez srama in straha spominjajo beraštva, ki jim pre- ti, govore mnoge mlade uboge dekle: nižjega stanu ni, ko je naš. Zasluži se komaj toliko, da si omisli človek potrebne cunje – še bi se nekako shajalo, ko bi kaj časa trpele. Ali slabe, kakor so že same po sebi, ogloje jih čez nekoliko tednov težko delo in pot. Mi dekle delamo samo za hrano, da ne poginemo od lakote – prihraniti se ne da nič. Tako nam preteče mladost, sta- riš dekel se ljudje boje, potika- jo se sim ter tje po taberhih, dokler jih tudi za najemne več neče in kaj potem? Treba je vzeti v roko beraško palico, ki je strašnejša od vsake druge, ker tepe huje in vse bolj živo. Za to

ni čudo, da se vsaka uboga rada omoži, če že fant ima kaj ali nič – misli si, dobila bom vse, kako človeka, čigar dolžnost je za me skrbeti in če tudi ne more veliko ali popolnoma, je vendar le pončič od njega boljši ko nobena. Če pa sta oba v redu in zdrava, se pa že pretolčeta in če včasih tudi stradata, trpita to za se, ne delata z beračenjem sebi nečast, ljudem pa nadlegovanje in jezo.“

Slabo stoletje po tistem, ko je Trdina napisal, da je najhujša od vseh palic beraška, smemo zapisati uradno misel, da beraštva pri nas ni. A to je žal včasih samo navidezno: iz najrazličnejših vzrokov še imamo ljudi, ki se preživljajo z beračenjem.

In kot v časih zapisovalca teh notesov je tudi dandanašnji med njimi največ starih in ostarelih. Zlasti v kmečkih predelih so se ti problemi ostro zarezali v vsakdanje življenje, ko med hlastanjem za lastnim boljšim standardom dostikrat z zaprtimi očmi tečemo mimo tistih, ki so zaradi starosti ali bolezni ostali nemočni in osamljeni, odvisni od posameznikov ali družbene dobrote in skrbí.

In tako, kot veter tolče s polknicami oken opustelih hiš, tolče življenje osamljene in ostarele.

Bomo zmogli dovolj moči da bomo stavek „najhujša je be-raška palica“ črtali iz vsakda-njega življenja in da ga bodo ljudje vedeli samo še iz starih knjig?

Valvasor poroča: „Grad Freihof (po kranjsko Vrhovo) je dolenski grad dve miljii od Novega mesta, deset od Ljubljane. Je zelo blizu Gracarjevega turna, med Gracarjevimi turnom in gradom Ustraž, takoj pod Uskoškim pogorjem (Gorjanci), na vzpetini, na lepem in prijetnem kraju, ki rodi obilo dobrega vina, cele gozdove kostanjev, ki so debelejši in okusnejši od laških, poleg tega pa tudi zelo plemenito sadje. Kdor ima rad višnje, ta ne najde za svoja usta nikjer tako dobre in obilne paše kakor tu: saj sedijo tu na enem peclju dve, tri ali celo štiri višnje. Na gradu je lepa kapela sv. Antona Padovanskega.“

Pred gradom stoji sredi dvorišča lepa velika lipa in blizu gradu je odličen studenec ledeno mirne vode.

Od kod je grad dobil svoje nemško ime Freihof, o tem bi ne vedel kaj gotovega povedati. Človek bi sicer mislil, da je grad dobil tako ime po gospodih Freihofih, vendar ne najdem zanesljivega poročila o tem, ali je imel ta grad kdaj kateri gospodov Freihofov ali ne. Med starimi originalnimi listinami (ali prastarimi zapiski) sem sicer našel, da sta na Kranjskem živila leta 1421 dva brata, gospod Niklas in Friderik Freihof, skupaj s svojima sestrama Ano in Katerino, ne vem pa, ali so ti živel in prebivali na Vrhovem ali ne. Vobče se misli, da se grad imenuje Freihof zato, ker je oproščen sleherne desetine.

Grad je okoli leta 1533 pozidal gospod Ivan Verneški. Po njegovi smrti ga je podedoval njegov sin gospod Ivan Adam Verneški. Ker je ta prav tako moral iti svojo pot, je postal lastnik gradu njegov sin gospod Wolf Verneški, po čigar smrti ga je dobil kot dedič gospod Ivan Jurij pl. Verneški, ki je še dandanašnji njegov lastnik.

Tik ob gradu je še mogoče videti staro zidovje nekdanjega gradu, ki se je imenoval Freihofer-Turn. Tega so brez dvoma imeli gospodje Friehofi; sedaj je last že omenjenega gospoda Ivana Jurija pl. Verneškega.

V tem kraju je sicer vse dobro, razen soseščine, ki bi pač lahko bila boljša. Blizu namreč prebivajo Uskoki, ki se težko vzdržijo ropanja in plenitve, tako da mora tisti, ki noče priti ob svoje, to neprestano varovati. Nadvse nevarno je bilo tu posebno takrat, ko so Uskoki vzeli življenje posebnemu stotniku in si sami postavili svojega, tedaj šele je na dan izbruhnila njihova predrznost v plenitvah, ropanju, kraji in morijah, tako da so ljudje morali imeti noč in dan postavljene straže kakor za največjega sovražnika. Takrat so si Uskoki sicer upali nekajkrat priti do gradu, vendar brez uspeha, ker so jih vselej srečno preenali.“

To je zgodovinski del zapisa o Vrhovem: toda k Valvasorju se bova še vrnila, ker je zapisal tudi zanimivo zgodbo o norski zeli. In kako je zgodovino tega gradu nadaljeval Breckerfeld?

„Zelo prijetna peš pot, ki je podobna aleji sredi plemenitega sadnega drevja, pripelje popotnika od Gracarjevega turna proti vzhodu čez dva potočka in prelepe poti preko polj in gmajn po približno četrturi hoji do Freihofa – Verhovega. To je manjše podeželsko poslopje pod Uskoko goro, od Novega mesta oddaljeno dve uri in zgrajeno na manjši vzpetini – visoko je dve nadstropji.

Pred vzhodom v to prijetno podeželsko gnezdece se bohoti sredi prednjega dvorišča veličastna lipa v vsem svojem sijaju in vabi popotnika k počitku v prijetno senco. Sicer pa se pred popotnikom razprostira prijeten pogled na gost-kostanjev gozd, katerega sa-
deži so zelo podobni nianšam. Na eni strani ležijo skrbno negovani vinogradi, na drugi pa obdaja lepo obdelana polja temno grmčevje malin in robidnic. Vsa okolica diha prijetno domačnost podeželja, vendar pa kraj prehranjuje tudi škorpijone in strupene rastline, med katerimi so zelo znane solanum nigrum, atropa belladona (volčja češnja) in datura stramonium. Pri neizkušenih ljudeh so te rastline povzročile razne neprijetnosti, katerim pa se zna domačin pametno izogniti. Se vedno pa lahko opazimo staro zidovje razpadle zgradbe, ki se je imenovala Freyhofthum. Tega so nedvomno nekoč posedovali gospodje Freyhofterji, kajti novo grajsko poslopje je 1533 zgradil Johann von Wernegg (Ivan Verneški). Njegov sin (ali vnuk) Ivan Adami je grad zapustil gospodu Ivanu Juriju Verneškemu. Po njem je prišel grad na Ivana Lavrenca Verneškega, katerega hči se je poročila z baronom Veitom Jakobom von Taufferferjem, ki je 1710 imel v lasti Vrhuvo in ga je prepustil vdovi po Ivanu Lovrencu Regini Konstantii, rojeni baronici Valvasor. Ta se je kasneje poročila z gospodom Ivanom Sigmundom von Dienerspergom. Ta je prodal celotno posestvo Adamu Niklasu von

Iljaschitzu, vicebanu hrvaškemu, katolič
sin Lovrenc Sigmund ga je leta 1773 prodal
nadporočniku grofu Leopoldu Ernstu von
Herbersteinu, ta pa ga je že po nekaj letih, ko
je lega 1786, za 4.000 fr. prodal Dominiku
Dietrichu. Po smrti le-tega je odovrela sopro
ga prepustila celotno posestvo svojemu sinu
Sigmundu Jugovizu.

Nadporočnik Herberstein je imel za proro Marie Nymphaean, roj. markizo Nap. Rosetana, ovdovelo markizo Zamboni. Njegovu mati pa je bila M. Felizitat, roj. baronica Brenner, hči Wolfa Daniela Brenner.

Ob vlažnem vremenu, posebno v juniju, v vsej grajski okolici pojavi ogromno množico svetlečih se hroščkov, ki jih tod vsi imenujejo Janezovi hroščki ali Janeževke. Vrazeverno ljudstvo pripisuje njihovo pojavo posebno čarobno moč. V resnici gre za pojav namreč nekakšen vilinski pridih.

Kakšna je bila pozneje usoda Vitiča Sigmund Jugoviz je grad zapustil hčerki, ki se je omožila z Georgom Lassnigom, ki se je omožila z Georgom Lassnigom. Bajce je bila Justina zelo trdega srca. Po ževi smrti se je še enkrat omožila, z buškim valptom Schwingerjem. Schwinger je gospodaril tako nespametno, da je za slaba petnašt let porabil vse, kar je imel. Umrl je leta 1871 na boben. Ker je za 12 tisoč grošev imel na boben, kolikor je bila izključna cena, ni mogel nihče kupiti, so jo pozneje za dvetretjino cene ponudili Ivanu Koslerju.

Kako so Koslerji uspeli, sva pisala Gracarjevemu turnu. Naj zapiše (kam je Ivan Kosler dobro gospodaril v starega obrambnega obzidja je kahal v in ga z dobičkom prodajal). Se danes grez potoček blizu gradu – seveda gre optično prevaro – potoček pa je tako Kosler, ki je postavil mlinček, vodo je spjel iz Kamnišča. Ljudje so takrat verovali, da je vodo začaral, da teče v bližini

Koslerji so prišli v sorodstvo z našimi graščaki na Gracarjevem turnu. Kosler je Viliha poročil z Marijo Rudezevo. Kosler je Viliha takrat prepustil hčeri Heleni. ta pa se je omožila z dr. Antonom Schoepplom. Schoeppl je že precej zanemarjeno Viliha lepo uredil, njegov sin Herbert pa se je neje priženil na Gracarjev turn. Tudi on — danes zadnjem graščaku, ki še živi v našem gradu — sva pisala pri Gracarjevem turnu.

O starem gradu Vrhovo ni kaj posebnega sledu več; znano je le, da je bil postavljen kot stolp. Novi grad so sezidali blizu starih pristave in Valvasor je napačno sklepal, da so bile njene ruševine ostanki starega Vrhovega. Ta grad je v resnici stal na strmih vrhovi blizu cerkvice sv. Danijela nad Vrhovim. Njegov lom. Novo Vrhovo so gospodje Vrhovci sezidali 1533, brzkone tudi zaradi tega, ker je stari grad 1511 precej poškodoval požar.

Tako kot na Gracarjevem turmu na Prežku je našel tudi na Vrhovem zaročnik Primož Trubar, omembe vredno pa je tudi, da se je 1687 na Vrhovem Valvasor poročil s grajsko baronico Ano Makšimilo Zetzkovo.

Nič čudnega ni, da je to dobro poznal, prav tako nekatere čudne dogodke, ki bi sicer ostali neznanost. Opisal je indijsko zel in njen učinek na mišice, kar je bilo v tistem času še omembe vredno. Na Anglijskem gradu indijska zel, ki ji na Anglijskem Francoskem pravijo „dutor“, ko sem dvema letoma, namreč 1687, bil na tujak, sem jo zapazil prav pred gradom, močno začudil, da se da tujak najti na Španskem in Portugalskem strogo vedena, ker se da iz nje prav kmalu napeti lok in formo hoida ali sicca, ki cloveki

tek in tona likvida
mu ga le malo das, tako pre
cute, da pred njim storis, kar koli ho
ne bo drugi dan prav ni vedel o
Omama in zblodnjava čutov tupa
Tudi z ženskami utegne marsikdo z
stvom storiti, kar mu je všeč, in od
ko, da, celo vse doseči, 1685 je pr
kraje nekaj duhovnih ali menihov Gra
so, da je ta zel Foenum Graecum
dobro za konje. Grajske gospodine
pobrale, v omari se je pomešalo z le
te mešanice so nato dali služinčadi
so vsi skupaj postali nori.

Potem Valvasor našteva, da so vsi kmeti, ki so bili v
mi služabniki počeli: eden je po
lovil ribe, ena je videla v hotel kuhari
eden je na straniscu hotel kulari
eden si je domisljal, da je kolar, potem
misli, da je kos lesa vrč vina, in se je
kot da pije. Zares je bila prava komedija
naslednji dan pa ni nihče nič vedel.
počel. Svoj opis končuje Valvasor: "Se
nes so vse osebe žive, ki se jim je nista
pripetila."

Vrhovo je bilo 1942 po-
obnovljeno.